

DET HØJERE SKOLEVÆSEN I DANMARK

SAMLING AF RETSREGLER

FOR

DET HØJERE SKOLEVÆSEN I DANMARK

1891—1901

UDGIVET MED UNDERSTØTTELSE AF

MINISTERIET FOR KIRKE- OG UNDERVISNINGSVÆSENET

VED

K. GOOS

CAND. JUR.

V. HAMANN

CAND. JUR.

ASSISTENTER I MINISTERIET FOR KIRKE- OG UNDERVISNINGSVÆSENET

KJØBENHAVN

CENTRALTRYKKERIET

1902

KRONOLOGISK FORTEGNELSE

REGISTER.

- 1891. 12. Maj. Bekendtg. om Forandring i Reglerne for Afholdelse af de lærde Skolers aarlige Hovedeksamen.
- 19. Maj. Plan for den med Frederiksborg lærde Skole forbundne Elementærskole.
- 19. Maj. Skr. om Hjælp til Nedskrivning af Eksamensopgaver.
- 26. Maj. Skr. om Antallet af Elever i de kommunale Realskolars 4 øverste Klasser.
- 30. Maj. Skr. om Cricketspil som Led i Gymnastikundervisningen.
- 24. Aug. Skr. om Adgang til Roskilde Katedralskoles Samlinger.
- 7. Sept. Skr. ang. Forstaaelsen af Ordet Embedsforflyttelse.
- 28. Okt. Skr. om Fritagelse for Religionsundervisning.
- 6. Nov. Skr. ang. Optagelse af kvindelige Elever i Vordingborg Realskole.
- 10. Nov. Circ. om Anskaffelse og Benyttelse af Gymnastikprotokoller.
- 1892. 30. Jan. Skr. ang. Læsning af Holbergs Komedier i Pigeskoler.
- 4. Febr. Skr. om de lærde Skolers Regnskabsføreres Honorar.
- 27. Febr. Bekendtg. ang. Retskrivningen.
- 27. Febr. Bekendtg. ang. nærmere Regler for Retskrivningen.
- 21. Marts. Skr. om Betaling for Testimonier.
- 26. Marts. Skr. om Indmeldelse af Privatister.
- 12. April. Lov om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved de lærde Skoler samt ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt.
- 23. April. Skr. om Rønne højere Realskoles Omdannelse til en lærd Skole.
- 22. Maj. Circ. ang. Skolernes Samlinger af Apparater til Brug ved Undervisningen i Fysik.
- 16. Juni. Circ. ang. Indsendelse af Oplagspenge.
- 30. Juli. Bekendtg. ang. Skolekontingentet i Rønne lærde Skoles to øverste Klasser.
- 7. Sept. Skr. om Optagelse af Hospitanter i 4de studerende Klasse.

VIII

1892. 30. Sept. Reglement for Udlaan fra Rønne lærde Skoles Bibliotek.
 19. Okt. Bekendtg. ang. Tidsfristen for Indgivelse af Ansøgninger om fornyet Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelseseksamen.
11. Nov. Skr. om Optagelse af kvindelig Elev i 5te studerende Klasse.
30. Nov. Skr. om Indsendelse af de lærde Skolers Hovedbøger til Universitetskvæsturen.
1893. 9. Febr. Circ. om Beløb til Vederlag for Skriveri i Skolens Tjeneste.
20. April. Skr. om gebyrfri Skolevidnesbyrd.
12. Juni. Circ. om Gebyr for Tillægsprøve i Latin eller i Latin og Græsk.
25. Juli. Circ. om Undervisningen i Botanik til 4de Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseseksamen.
25. Juli. Skr. om forandret Indretning af Opgavekommissionen.
2. Okt. Skr. om Gebyr for den pharmaceutiske Prøve i Latin.
24. Okt. Circ. ang. Fritagelse for Gymnastikundervisning i Pigeskoler.
7. Dec. Bekendtg. angaaende Undervisningen i Historie.
7. Dec. Circ. om Anvendelsen af Reglerne i Bekendtgørelsen af 7de Dec. 1893 om Undervisningen i Historie.
12. Dec. Skr. ang. Bemyndigelse for Tegneinspektøren til at undersøge Tegneundervisningen i de lærde Skoler.
1894. 20. Jan. Skr. ang. de lærde Skolers Læreres Forpligtelse til at modtage borgerlige Ombud.
13. Febr. Circ. om Opbevaring af Besvarelser af Eksamensopgaver.
5. Marts. Circ. ang. skriftligt Hjemmearbejde i Matematik og Regning.
16. Marts. Skr. om Bortfald af den daglige Karaktergivning i Horsens lærde Skole.
12. Maj. Skr. om Stipendieuddelingen ved Rønne lærde Skole.
20. Juni. Skr. om forhøjet Timebetaling ved de lærde Skoler.
1895. 7. Febr. Skr. om Refusion af Udgifter for en Lærers Hotelophold under smitsom Sygdom i hans Hjem.
1. Marts. Anordn. ang. den almindelige Forberedelseseksamen.
12. Marts. Beker.dtg. ang. Anordn. af 1ste Marts s. A.
31. Aug. Bekendtg. om Karaktergivningen m. v. ved Afgangseksamen for studerende og ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen.
6. Sept. Skr. om Oktoberferiens Forlængelse.
11. Nov. Skr. om Afgangseksamen fra de Brockske Handelsskoler.
1896. 2. Jan. Skr. om at Tillægsprøven til Skolelærereksamen ikke kan deles.

IX

1896. 16. Jan. Cirkulære om Karaktergivningen m. v. ved Afgangseksamen for studerende og ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen.
19. Febr. Skr. om Disciples Overgang fra studerende Klasser til Realklasser.
6. Maj. Skr. om Overgang fra matematisk-naturvidenskabelig Retning til sproglig-historisk Retning.
20. Maj. Circ. om Apparater til Støtte for Undervisningen i Geografi i de lærde Skoler og Realskolerne.
6. Juni. Circ. om Opgaven i Dansk Stil ved 4de Klasses Hovedeksamen.
12. Juni. Skr. om særlig Opgave i Dansk Stil for svagelig Dimittend.
17. Juni. Skr. om Tilladelse for Realister til at gennemgaa 5te og 6te Klasse for derved at erhverve Adgang til polyteknisk Lærestanstalt.
16. Juli. Skr. om Pointsantal ved alm. Forberedelseseksamen.
14. Aug. Skr. om at kvindelige Elever ikke have Adgang til Fripladser.
31. Aug. Circ. om ordnede Lege for skolesøgende Børn.
28. Sept. Skr. om Afbrydelse af Undervisningen for kvindelige Elever i Realskoler.
25. Nov. Skr. om særskilt Omprøve i dansk Stil til almindelig Forberedelseseksamen.
28. Nov. Skr. om Betingelserne for Suplering af almindelig Forberedelseseksamen og Skolelærereksamen til at gælde lige med 4de Klasses Hovedeksamen.
11. Dec. Kgl. Res. om Ferierne ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt.
1897. 19. Marts. Skr. om de Rettigheder, Privatister opnaa ved 4de Klasses Hovedeksamen.
23. April. Circ. om Udbetaling af Oplagspenge.
3. Maj. Skr. om Regnskabsførers Depositum.
20. Juli. Skr. om særlig Omprøve i dansk Stil ved 4de Klasses Hovedeksamen.
20. Juli. Skr. om Overgang fra sproglig-historisk Retning til matematisk-naturvidenskabelig Retning.
19. Aug. Skr. om særlig Omprøve i dansk Stil ved 4de Klasses Hovedeksamen at aflægge for Eksamenskommissionen for Privatister.
1898. 17. Febr. Circ. om Aflevering af Arkivalier.
29. Juni. Bek. om Eksamensgebyrer af Privatister til 4de Klasses Hovedeksamen.
8. Juli. Skr. om Deling af Afgangseksamen.
12. Juli. Skr. om Prøve i Latin for Farmaceuter.
27. Juli. Skr. at Realskoler ikke maa optage Elever, der forberede sig til andre Eksaminer end almindelig Forberedelseseksamen.
5. Aug. Skr. at Tillægsprøven i Latin og Græsk er udelelig.

1898. 19. Aug. Bek. ang. Regler for privat Dimission.
 25. Aug. Skr. af kvindelige Elever i Realskoler, der ikke ville indstille sig til almindelig Forberedelseseksamen, kunne fritages for Matematikundervisning.
 8. Nov. Skr. om Gebyr for særskilt Omprøve i dansk Stil.
 14. Nov. Skr. at Elever fra kommunale Skoler under visse Omstændigheder efter 2 Aars Skolegang i dimissionsberettiget Realskole kunne indstille sig til almindelig Forberedelseseksamen som Disciple ved sidstnævnte Skole.
 26. Nov. Skr. ang. Forstaaelse af Lov om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved de lærde Skoler 12te April 1892 § 1 d.
 22. Dec. Skr. ang. Dimission af Privatister.
1899. 10. Jan. Circ. om Skoledisciples Konfirmation.
 1. Marts. Circ. om Skoledisciples Konfirmation.
 11. Marts. Skr. om Afbrydelsen af Undervisningen for kvindelige Elever i Realskoler.
 20. April. } Cirk. om Indførelse af ny Haandbog i Gymnastik.
 29. April. }
 6. Juni. Skr. om Suplering af almindelig Forberedelseseksamen med Prøve i det 3die Sprog.
 3. Juli. Skr. at Elever fra Pigeskole efter 2 Aars Skolegang i dimissionsberettiget Realskole kunne indstilles til almindelig Forberedelseseksamen.
 25. Sept. Circ. at Navnene paa Indberetninger om Afgangseksamen skulle være i Overensstemmelse med Daabsattesterne.
 26. Sept. Circ. at Ansøgninger om Aldersdispensation skulle være bilagte med Daabsattester.
 13. Okt. Bek. om Regler for Indmeldelse til Afgangseksamen for studerende.
 16. Nov. Skr. om Assurance af lærde Skolers Bibliotek og Samlinger.
1900. 16. Jan. Plan for Sangundervisningen i de offentlige lærde Skoler.
 26. Jan. Plan for Sangundervisningen i Realskolerne.
 14. Juli. Skr. om kvindelige Elevers Optagelse i lærd Skoles 3die studerende Klasse.
 30. Juli. Skr. om særlig Bankkonto for Stipendiefond.
 29. Sept. Skr. om kvindelige Elevers Optagelse i lærd Skoles 2den Realklasse; ikke Adgang til Fripladser og Stipendier m. m.
 4. Okt. Reglement for Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt.
 15. Okt. Circ. om Undervisningen i fransk Grammatik.
 15. Dec. Bkdtg. om Brugen af Verbernes Flertalsform.
 19. Dec. Bkdtg. om Fordringerne for Privatister ved 4de Klasses Hovedeksamen og Afgangseksamen for studerende.

XI

1901. 16. Marts. Anordn. om en forandret Indretning af Skoleembeds-eksaminerne under det filosofiske Fakultet.
 26. Marts. Bekdtg. om nærmere Bestemmelser til Gennemførelse af kgl. Anordn. 16. Marts 1901 ang. Skoleembeds-eksaminerne under det filosofiske Fakultet.
 31. Maj. Skr. om kvindelige Elevers Optagelse i lærde Skoles 1ste Klasse.
 10. Juni. Circ. ang. Indberetning om Udfaldet af Afgangseksamen for studerende.
 10. Juni. Circ. om Autorisation af „Dagbog for Undervisningen i Legemsøvelser“.
 28. Juni. Skr. ang. Sangundervisningen i de lærde Skolers 3die og 4de Klasse.
 5. Juli. Circ. om Bortfald af § 9 i Lov af 14de April 1852 om Nedlæggelsen af de lærde Skoler i Slagelse og Rønne.
 19. Aug. Circ. om Undervisningen i fransk Grammatik.
 9. Sept. Reglement for Skoleraadene ved de lærde Statsskoler.
 9. Sept. Circ. om Oplagspenges Forbliven ved Skolerne.
 10. Okt. Skr. om kvindelige Elevers Optagelse i lærde Skoles 3die Klasse.
 30. Okt. Bekdig. om Tillægseksamen i Matematik og Naturlære for dem, der have bestaaet Afgangseksamen for studerende i sproglig-historisk Retning.
 1. Nov. Skr. om Regler for Udmeldelse af Elever i Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt.
 6. Dec. Anordn. om en forandret Indretning af Skoleembeds-eksamen i Naturhistorie og Geografi.
 9. Dec. Circ. om Juleferien.
 14. Dec. Bekdtg. om nærmere Bestemmelser til Gennemførelse af kgl. Anordning 6. Dec. 1901 ang. Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi.
 1902. 31. Jan. Lov om Lønninger og Efterløn for Gymnastiklærere ved Statens lærde Skoler.
-

Min. Bekendtgørelse om Forandring i Reglerne for 1891
Afholdelsen af de lærde Skolers aarlige Hovedeksamen.

12. Maj.

Efter Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under Dags Dato at bifalde:

at Bestemmelserne i Bekendtgørelsen om en Undervisningsplan og Eksamensbestemmelser for de lærde Skoler i Danmark af 13de Maj 1850, § 9 b. 2, forandres saaledes, at der ved de lærde Skolers og Rønne højere Realskolers aarlige Hovedeksaminer, med Undtagelse af 4de Klasses Hovedeksamen, foruden den eksaminerende Lærer kun behøver at være en af Skolens andre Lærere til Stede som Censor.

Ved at bekendtgøre ovenstaaende allerhøjeste Resolution undlader Ministeriet ikke at bemærke, at det herved kun er tilsigtet at forskaffe de lærde Skoler en Lettelse med Hensyn til de aarlige Eksaminers Afholdelse, men ingenlunde at udelukke Skolerne fra at benytte fremmede fagkyndiges Medvirking ved Censuren. Man vil tværtimod af Hensyn til det ønskelige i at vække og fremme Interessen for Skolen hos Omverdenen betragte det som i høj Grad tilraadeligt, at der fremdeles tilkaldes som anden Censor ved Hovedeksamen en udenfor Skolen staaende Mand; og dette bør kun undlades, naar det viser sig forbundet med uforholdsmæssige Vanskeligheder at formaa en fremmed Censor til at møde.

Det tilføjes, at saavel de ved Bekendtgørelsen af 13de Maj 1850 i øvrigt givne Regler om Hovedeksamens Afholdelse

12. Maj. som de, der gælde om Skolernes afsluttende Prøver, forblive uberørte af nærværende Bestemmelser.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

19. Maj. Den af Min. approberede Plan for den med Frederiksborg lærde Skole forbundne Elementarskole.

1.

Elementarskolen drives som hidtil i Forbindelse med Frederiksborg lærde Skole i Statens Lokaler med Adgang til Undervisning i dennes Sløjd- og Gymnastiklokaler som Forberedelsesskole til den lærde Skole og som kommunal Betalingsskole, til hvilket dobbelte Formaals Fremme der med Samtykke af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Statsskolens 1ste og 2den Realklasse er oprettet særlige Afdelinger for Elever, der ikke forberede sig til nogen Eksamen, men agte at forlade Skolen i Konfirmationsalderen.

2.

Samtlige Udgifter ved Skolen med Undtagelse af Lokalerne Vedligeholdelse udredes af Elementarskolens Kasse.

3.

Elementarskolen bestaar af 6 Klasser, beregnede paa Elever i en Alder af 6—12 Aar.

4.

Elementarskolen styres af den lærde Skoles Rektor, der saaledes navnlig leder Undervisningen, antager Lærere og gør de fornødne Anskaffelser til Skolens Drift, alt i Henhold til den vedtagne Undervisningsplan og det aarlige Budget.

5.

Undervisningen i Elementarskolen besørges for de tre ældste Klassers Veckommende af 2 faste Lærere, og i øvrigt ved Timeundervisning af Lærerne ved den lærde Skole; for de tre nederste Klassers Vedkommende besørges Undervisningen af 3 Lærerinder. De fast ansatte Lærere og Lærerinder antages med $\frac{1}{2}$ Aars gensidig Opsigelse.

Som Styrer af Elementarskolen oppebærer Rektor 400 Kr. aarligt; den ene af de faste Lærere oppebærer 1200 Kr. aarligt, der efter hver 5 Aars Forløb forhøjes med 100 Kr. indtil 1500 Kr. aarligt; den anden af de faste Lærere oppebærer 1000 Kr. aarligt, der efter hver 5 Aars Forløb forhøjes med 100 Kr. aarligt indtil 1200 Kr. aarligt. Regnskabsføringen, der besørges af en af de faste Lærere, vederlægges med 100 Kr. aarligt; Indskrivning og Sammentælling af Karakterer, der ogsaa besørges af en fast Lærer, vederlægges med 165 Kr. aarligt. Den Timeundervisning, der ydes af den lærde Skoles Lærere, derunder Gymnastiklæreren, vederlægges efter den for Ekstratimer i den lærde Skole fastsatte Timebetaling med 4 Kr. maanedligt for hver ugentlig Time. Læreren i Sløjd lønnes med 150 Kr. aarligt. Af Lærerinderne lønnes 1 med 444 Kr. aarligt, 1 med 420 Kr. aarligt, 1 med 396 Kr. aarligt.

For de nævnte Lønninger skulle de faste Lærere yde 30 Timers ugentlig Undervisning, Lærerinderne c. 20 Timers ugentlig Undervisning. De to faste Lærere og Lærerinderne skulle, hvis det forlanges, være pligtige til at finde sig i et maanedligt Afdrag af 5 pCt. i deres Løn, der i Forbindelse med et nærmere bestemt Tilskud af Elementarskolens Kasse anvendes til deres Pensionering.

Af Elementarskolens Kasse ydes der en Godtgørelse til den lærde Skoles Pedel af 150 Kr. aarligt.

De almindelige Skolepenge i Elementarskolens 6 Klasser ere 8, 7, 5, 5, 4, 4 Kr. maanedligt; for Børn, som ere hjemmehørende i Hillerød, bestemmes Skolepengene til 6, 5, 4, 4, 4, 4 Kr. maanedligt.

Fremdeles ydes af Elementarskolens Kasse et saadant Tilskud til Nedsættelse af Skolepengene for Elever fra Hillerød i den lærde Skoles 1ste og 2den Realklasse, at Skolepengene i disse Klasser nedbringes til henholdsvis 6 og 7 Kr. maanedligt, hvorhos samme Kasse udreder Indskrivningspengene til den lærde Skole for de af nævnte Elever, der ikke agte at forsætte Skolegangen udover disse Klasser, for saa vidt dette forlanges.

For flere Brødre gives Moderation, hvilket gælder saavel for Elementarskolens som for de nævnte Realklassers Elever fra Hillerød.

19. Maj.

8.

Yderligere Nedsættelser og fri Undervisning kan gives til flittige og trængende Elever fra Hillerød, saavel i Elementarskolen som i de nævnte Realklasser.

9.

Til Elementarskolens Kasse indbetaler Hillerød Kommune et aarligt Beløb af 1500 Kr., der udredes med $\frac{1}{12}$ maanedligt. Dette Beløb kan, dersom det maatte blive nødvendigt, forhøjes med $\frac{1}{3}$.

Saafermt der af Statskassen maatte bevilges et Tilskud, gaar dette Beløb ind i Elementarskolens Kasse, der foruden de almindelige Skoleudgifter ogsaa kan bidrage til Lærernes og Lærerindernes Selvpensionering, og ville da Skolepengene for Elever fra Hillerød i Elementarskolen og i de nævnte 2 Realklasser i den lærde Skole blive yderligere at nedsætte.

10.

Kommunens Krav paa Tilsyn med Skolens Ledelse fyldestgøres gennem et Udvalg, bestaaende af Rektor, der tillige er Udvalgets Formand, og en af den lærde Skoles Lærere og to af Byraadets paa 3 Aar valgte Medlemmer. Dette Udvalg gør efter Forslag af Rektor Indstilling til Byraadet om Nedsættelser efter Post 8 og 9 og fri Undervisning og vedtager Skolens aarlige Budget, ligesom Regnskabet af Skolens Kasserer aflægges til Udvalget, der tager Bestemmelse om dets Revision og Decision. Fremdeles forhandles og vedtages Undervisningsplanen og Forandringer i denne i Udvalget, i hvilket forøvrigt ethvert Spørgsmaal vedrørende Skolen skal kunne bringes under Forhandling.

11.

Nærværende Plan, der er vedtaget af Hillerød Byraad og Frederiksborg lærde Skoles Lærerkollegium, og hvorpaa der bliver at erhverve Approbation af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, gælder for 6 Aar, at regne fra Begyndelsen af Skoleaaret 1891—92. Efter Udløbet af disse 6 Aar, altsaa ved Slutningen af Skoleaaret 1896—97, kan den i samme indeholdte Overenskomst, fra begge Sider opsiges med 1 Aars Varsel.

Min. Skr. til N. Zahles Skole, hvorved det tillades, at 2 19. Maj. kvindelige Studerende, der lide af nervøs Svækkelse i Arm og Haand, fritages for selv at nedskrive Udarbejdelse i Modersmaalet ved Afgangseksamen for studerende, mod at der anvises hver af dem et eget Værelse, hvor hun i Nærværelse af en særlig beskikket Tilsynshavende kan diktere sin Udarbejdelse til en Hjælper, der vælges af Skolen, helst iblandt Disciplene i Skolens saakaldte 3dje Overklasse, og hvis Valg maa indstilles til Undervisningsinspektionens Godkendelse. Efter at Hjælperen har nedskrevet Kladden og den endelige Besvarelse, maa denne af Hensyn til Retskrivningen gennemgaaes af Dimittenden og rettes efter hendes Bestemmelse.

Min. Skr., hvori det udtales, at det ved Anordningen for 26. Maj. Almueskolevæsenet i Købstæderne af 29de Juli 1814 § 76 er foreskrevet, at i de borgerlige Realskoler bør Læreren i Almindelighed ikke have flere end i det højeste 24 Børn paa een Gang i en Afdeling at undervise, og at denne Bestemmelse fremdeles gælder for alle kommunale Realskoler i Købstæderne, men at Ministeriet imidlertid i Henhold til den af Undervisningsinspektøren for de kommunale og private Realskoler i Sagen afgivne Erklæring maa tilføje, at det maa anses for i høj Grad ønskeligt, at en Skole, der arbejder med den nævnte afsluttende Eksamen for Øje, i de øverste 4 Klasser ikke lader mere end 20 Elever nyde samtidig Undervisning.

Min. Skr. til Rektor for Horsens lærde Skole, hvori det 30. Maj. udtales, at man intet vil have at erindre imod, at Cricketspillet optages under Gymnastikundervisningen som en integrerende Del af denne, saaledes at Skolen afholder alle Udgifter derved, og Apparaterne ligesom andre Gymnastikrekvisitter vedligeholdes under Skolens Inventariekonto, medens det dog tillades Disciplene at benytte dem i deres Fritid, efter Omstændighederne med eller uden Tilsyn af Skolens Lærere.

Min. Skr. til Rektor for Roskilde Kathedralskole, hvori 24. Aug. det udtales, at det ikke kan tillades, at Skolens Samlinger gøres til en Slags offentlige Samlinger, som Landsbyskolerne rundt om Byen og paa bestemte Dage og til bestemte Tider kunne benytte, men at Adgangen til Samlingerne maa ind-

24. Aug. skrænkes til, at Skolens Naturhistorielærer med Rektors Minde, for saa vidt Skolers Lejlighed og Forhold tillade det, efter særlig Anmodning kan give en Landsbylærer, i hvis Skole det er bekendt at der drives en saadan Undervisning i Naturhistorie, at Adgang til en Samling kan have nogen Betydning, Tilladelse til at besøge Skolens Museum med et saa stort Antal Børn, som Lokalet kan rumme. Det tilføjes som ønskeligt, at Skolen i saa Henseende strækker sig saa vidt, som dens Tarv maatte tillade.
7. Septb. **Min. Skr.** til Rektor for Aalborg Kathedralskole, hvori det udtales med Hensyn til Forstaaelsen af Ordet „Embedsforflyttelse“ i Cirkulære af 1ste Marts 1890 om Skoletestimonier, at der herunder maa indbefattes ethvert Tilfælde, hvor en Embedsmand skifter Bopæl for at overtage et Embede paa et andet Sted i Landet, eller hvor en privat Mand beskikkes til et Embede og i denne Anledning maa flytte til en anden Landsdel.
28. Oktb. **Min. Skr.** til Rektor for Horsens lærde Skole, hvorved det, efterat Rektoren havde meddelt Ministeriet, at Forældrene til en Discipel, for hvem der var søgt om Fritagelse for at deltage i Skolens Religionsundervisning, vare udtraadte af Folkekirken, bevilges, at den paagældende Discipel fritages for Deltagelse i Religionsundervisningen paa de af Bestemmelserne i Lov af 13de April 1851 om Ægteskab udenfor Folkekirken følgende Vilkaar, nemlig at den stedlige Skolebestyrelse har at paase, at Drengen ikke savner Oplysning om de moralske og almindelige religiøse Begreber, og at han, for saa vidt Forældrene ikke erklære at staa uden for de kristelige Trossamfund, erholder Kundskab om Bibelhistorien. Forsømmelser fra Forældrenes Side i denne Henseende vil medføre, at den fornødne Undervisning maa meddeles ham i Skolen.
6. Nvbr. **Min. Skr.** til Bestyreren af Vordingborg Realskole, hvori det udtales, at der i alle Skolens Klasser kan optages kvindelige Elever i Henhold til Grundsætningerne i den ved Kancelliarkulære af 10de Februar 1838 bekendtgjorte allerhøjeste Resolution af 17de Januar s. A. angaaende Indretningen af højere Borgerskoler i Købstæderne.

Min. Circ. til de lærde Skoler og de eksamensberettigede 10. Nvbr.
Realskoler.

Ved en Indberetning fra Gymnastikinspektøren har Ministeriet erfaret, at det ved mange Skoler forsømmes at føre den Protokol, som er foreskrevet ved den autoriserede Lærebog i Gymnastik § 69 d, og at der som Følge heraf savnes det nødvendige Middel til at kontrollere, i hvilket Omfang Disciplene deltagte i Gymnastikundervisningen, og hvor ofte samt i hvilken Udstrækning denne afholdes.

For at sikre en nøjagtig og ensartet Overholdelse af de herhen hørende Regler har Ministeriet efter Gymnastikinspektørens Indstilling truffet Foranstaltning til Trykning af skematisk indrettede Gymnastikprotokoller, der tillige indeholde en Angivelse af, hvilke bestemte Øvelser der skulle afholdes, og hvilke Apparater der skulle forefindes, henholdsvis ved de lærde Skoler og ved de Realskoler, der have opnaaet Eksamensret. Disse Protokoller ville inden Begyndelsen af næste Skoleaar foreligge trykte (hos Firmaet Brødrene Backhausen i Aarhus) og kunne bestilles for en Pris af 1 Kr. à 1 Kr. 50 Ø.

Det paalægges herved Skolernes Bestyrere at anskaffe de nævnte Gymnastikprotokoller, saa snart disse kunne erholdes, og at paase, at de føres nøjagtigt af vedkommende Lærere, samt at de foreskrevne Øvelser og Apparater ikke savnes ved Undervisningen.

Det bemærkes, at Ministeriet samtidig hermed har truffet tilsvarende Forholdsregler for Borger- og Almueskolernes Vedkommende, med nogen Forskel i Indretningen af Protokollerne.

Jfr. Min. Circ. 10de Juni 1901.

Min. Skr. til Bestyreren af N. N. Realskole for Piger.

1892

I en til Ministeriet indkommen Skrivelse af 4de Septbr. f. A. 30. Jan. har De andraget om, at der i den kongelige Anordning af 30te Aug. 1881 § 4 maatte blive foretaget en Forandring i den Retning, at der til alm. Forberedelseseksamen enten kun krævedes læst Brudstykker af Holberg efter Skolens eget Valg eller at det ganske overlodes til selve Skolerne om de overhovedet vilde medtage denne Forfatter eller ej. Til Støtte for dette Forslag har De anført de Vanskeligheder og Pinligheder, som der paa Grund af de i Komediernes idelig forekommende Platheder og Anstødeligheder ville være forbundne med en

30. Jan. saa nøjagtig Gennemgang af 2 af Holbergs Komedier, som vil være nødvendig for Opfyldelsen af ovennævnte Paragraf.

Paa den saaledes givne Foranledning har Ministeriet taget under Overvejelse, hvorvidt det maatte være hensigtsmæssigt at bevirke en Forandring i Anordningens Forskrifter i den af Dem antydede Retning. Men ligesom Ministeriet principielt maa finde det uforsvarligt med Henblik paa Holbergs Betydning i litterærhistorisk og kulturhistorisk Henseende at opgive Fordringen om, at der i Skolerne læses Komedier af ham, saaledes have de fra flere af de største Pigeskoler indhentede Udtalelser om Spørgsmaalet ikke kunnet overbevise Ministeriet om Uovervindeligheden af de af Dem antydede Vanskeligheder ved Gennemførelsen. Det er saaledes fra alle Sider blevet fremhævet, for det første, at der ved Eksamen aldrig er bleven stillet Spørgsmaal af vedkommende Censor, som have kunnet volde nogen Vanskelighed af nævnte Art, og dernæst, at man ved Gennemgangen paa Skolen uden Ulempe har kunnet undgaa, hvad der maatte være stødende for vor Tids Smag i de i Komedierne forekommende Platheder og Usømmeligheder, idet man overalt har kunnet hjælpe sig, dels ved at overspringe de djærvesse Steder, dels ved ikke at fordre nogen ordret Gengivelse af Eleverne.

Ministeriet finder overhovedet Anledning til at henlede Opmærksomheden paa, hvad det allerede i Skrivelse af 6te Decbr. 1881 har udtalt, at der i Anordningens Ord kun ligger en Fordring til Eksaminanden om at kende vedkommende Komadies Hovedpersoner, have en Forestilling om deres deri skildrede Karaktere; at kunne gøre Rede for deres Færd, Handlinger og Skabne, kortsagt fremstille Hovedtrækkene i hele Stykkets Gang. Men for at opfylde denne Fordring kræves navnlig ikke, at Komedierne læses fuldstændig igennem paa Skolen, men kun at Læreren ved Overhøring forvisser sig om, at Eleverne selv have læst og kende Værkerne.

Under Hensyn til det i det foregaaende udtalte maa Ministeriet saaledes meddele Dem til behagelig Efterretning, at man ikke finder Anledning til at foretage nogen Forandring i det i Anordning af 30te Aug. 1881 § 4 a foreskrevne.

4. Febr. **Min. Skr.** til Rektor for Horsens lærde Skole, hvori det udtales, at den under 13de Januar 1892 afdøde Regnskabsførers Bo har Krav paa at erholde Honoraret for hele Januar

Maaned, da Regnskabsførerne efter Cirkulæret af 18de Marts 1858 formenes at være berettigede til maanedlig Forudbetaling af Honoraret. 4. Febr.

Min. Bekendtgørelse om Retskrivningen.

27. Febr.

Da det maatte være Ministeriet magtpaaliggende at komme til sikker Kundskab om, hvilke Resultater man i det hele i Skolerne var kommen til med Hensyn til Undervisningen efter de ved Ministeriets Bekendtgørelse af 7de Juni 1889 paabudte Regler for Retskrivningen, efter at disse i over et Aar havde været i Kraft i Skolerne, nedsatte Ministeriet den 6te Oktober f. A. en Kommission af Skolemænd, som Repræsentanter for de forskellige Arter af Skoler, med den Opgave, næst at udtale sig om de i nævnte Henseende vundne Erfaringer, at undersøge, hvorvidt det af pædagogiske Hensyn maatte anses for rigtigst, at de ommeldte Regler for Retskrivningen i deres Helhed bibeholdtes i uforandret Skikkelse, eller om det fra dette Synspunkt maatte være ønskeligt paa noget Punkt at vende tilbage til de tidligere fulgte Regler. Endvidere paa lagdes det Kommissionen at udtale sig om, hvorvidt det i Betragtning af Skolens Stilling til Litteraturen og Ønskeligheden af, at der ikke er alt for stor Forskel mellem Skolens Retskrivning og den i Litteraturen sædvanlig brugte, maatte være muligt og tilraadeligt at foretage saadanne Ændringer i Skolernes Retskrivning, at man derefter turde forvente, at vore Hovedforfattere vilde slutte sig til denne.

I den af Kommissionen afgivne Betænkning udtaler Kommissionens Flertal (7 af dens 12 Medlemmer), hvad de to første Punkter angaar, at, da de sidst paabudte Retskrivningsregler kun have virket saa kort Tid, at hverken Lærere eller Elever endnu kunne have løstrevet sig tilstrækkeligt fra forstyrrende Erindringer om de tidligere Regler, vil det næppe være muligt allerede nu at give en retfærdig Bedømmelse af de nugældende Reglers Brugbarhed eller Heldighed. For saa vidt man allerede nu turde dømme, syntes det dog at maatte fastslaa, at medens de nugældende Regler paa adskillige Punkter have hidført Lettelse, have de paa intet væsentligt Punkt skabt forøget Vanskelighed. Flertallet udtaler derhos, at det ved at gennemgaa Ministeriets Bekendtgørelse af 7de Juni 1889 har

27. Febr. fundet forskellige Punkter, som man i og for sig, set fra Skolens Standpunkt, kunde have ønsket anderledes affattede, men at det ikke finder disse af en saadan Betydning, at det under de givne Forhold kan forsvare at tilraade Ministeriet at foretage Ændringer i de paabudte Retskrivningsregler. Flertallet indskrænker sig i Henhold hertil til at foreslaa følgende Forandringer, der ikke ramme selve Retskrivningsbestemmelserne og altsaa heller ikke den autoriserede Ordbog:

- a) § 3 i Bekendtgørelsen af 7de Juni 1889 affattes saaledes:
„Den gamle Stavelsesdeling bibeholdes. En Tvelyd med j deles aldrig. Eksempler: ej-e, Høj-en.“
- b) § 5 (om Talbenævnelserne) udgaar.
- c) § 22 indledes med følgende Ord: „Til Vejledning ved fremmede Ords Skrivemaade anbefales følgende Regler:“
- d) § 23 (om Navnes Skrivemaade) udgaar.

Hvad det sidste Punkt angaar, hvorom Kommissionens Betænkning æskedes, indrømme vel alle Flertallets Medlemmer, at det i et Land, hvor der i Litteraturen hersker en fast og ensartet Retskrivning, vil være af den største Betydning, at ogsaa Skolen sluttede sig til denne; men det forekommer Flertallet, at der herhjemme for Tiden ikke er nogen Foranledning for Skolen til af Hensyn til Litteraturen yderligere at ændre de nys paabudte Regler. Tværtimod forekommer det Flertallet, at disse, særlig med de foreslaaede Ændringer, saa vidt man overhovedet her kan danne sig et paalideligt Skøn, indtage en saadan Midterstilling, at ethvert Skridt til den ene eller den anden Side, ikke blot af Hensyn til den for Skolen saa gavnlige og ønskelige Ro, men ogsaa i Betragtning af selve den herskende uensartede Skrivebrug indtrængende bør fraaades.

Ministeriet, der har kunnet slutte sig til de af Kommissionens flertallet foreslaaede ovenfor angivne Ændringer i de i Bekendtgørelsen af 7de Juni 1889 indeholdte Regler, har dog ikke anset det for rigtigt at blive staaende ved disse. Enkelte Punkter af Bekendtgørelsens Retskrivningsbestemmelser og enkelte Anvendelser af dem i den af Docent Saaby udgivne, af Ministeriet autoriserede Ordbog har man fundet det hensigtsmæssigt og muligt allerede nu at ændre, da den sproglige

Konsekvens efter Ministeriets Skøn her enten har tilsidesat 27. Febr. praktisk-pædagogiske Hensyn eller ført enkelte Ord for langt bort fra den hidtil sædvanlige Skrivemaade. Heller ikke vil heri ligge nogen Hindring for Benyttelsen af de Læsebøger, der nu foreligge trykte overensstemmende med Bekendtgørelsen af 1889, idet det vil være muligt ved Undervisningen at indskærpe de fornødne Rettelser. Efter herom at have forhandlet med Docent Saaby har Ministeriet derfor yderligere, foruden de af Kommissionen foreslaaede Ændringer, sanktioneret følgende Ændringer og nærmere Bestemmelser, dels i Bekendtgørelsen, dels til Rettesnor for nye Udgaver af Retskrivningsordbogen:

1) Da § 22 i Bekendtgørelse af 7de Juni 1889 ikke længere er opstillet som Paabud, og § 23 er bortfalden, følger heraf, at det staar Skolerne frit ligesom tidligere at skrive fremmede Ord, derunder geografiske Navne, paa en til vedkommende fremmede Sprogs egen Skrivebrug nærmere svarende Maade.

2) Til Betegnelse af aaben og lukket Ø-Lyd benyttes fremdeles som tidligere eet og samme Tegn.

3) Følgende enkelte Ord skulle forandres, saaledes at:

bægge	forandres til begge.	Saald	forandres til Sold.
Gissel	— - Gidsel.	sejsten	— - seksten.
Kres	— - Kreds.	skallet	— - skaldet.
Krys	— - Kryds.	splisse	— - splidse.
Lisse	— - Lidse.	Tissel	— - Tidsel.
Myteri	— - Mytteri.	Tusse	— - Tudse.
næm(atnæmme, — - nem(at	nemme,	Vernis(osv.)	— - Fernis
fornæmme osv.)	fornem-		osv.).
	me osv.)		

4) De nedenfor staaende Former foran Parantesen anbefales af Ministeriet, uden at dog de derfra afvigende, som ere satte i Parantes, forbydes Ordbogens Brugere:

27. Febr. Bajads (eller Bajas).	Krebs (eller Kræbs).
Ballie (eller Balje).	Kyrads (eller Kyras).
Bjerg (eller Bjærg).	Kærne (eller Kerne).
Blusel (eller Blussel).	Kærte (eller Kerte).
blænde (eller blende).	Lillie (eller Lilje).
Brynie (eller Brynje).	Maatte (eller Matte).
Dejg (eller Dej).	Midie (eller Midje).
die (eller di).	Morads (eller Moras).
due (eller du).	Mønnie (eller Mønje).
Elm (eller Ælm).	Psalmie (eller Salme).
Esp (eller Æsp).	Remse (eller Ræmse).
fejg (eller fej).	sejg (eller sej).
Fjeld (eller Fjæld).	Skjelskør (eller Skælskør).
fraadse (eller fraase).	Smedie (eller Smedje).
Fyen (eller Fyn).	Thor, Thyra o. desl. (eller Tor, Tyra o. desl.)
Hessel (eller Hæssel).	tidt (eller tit).
Hjejle (eller Hejle).	Tillie (eller Tilje).
Hjelm (eller Hjælm).	tredie (eller tredje).
hvidte (eller hvitte).	Tru(d)sel (eller Trussel).
Jellinge (eller Jællinge).	Vidie (eller Vidje).
Jern (eller Jærn).	vie (eller vi).
Kjøbenhavn (eller København).	Villie (eller Vilje).
Kjøge (eller Køge) o. desl.	

At det ved disse Ændringer og Lempelser i Bekendtgørelsen af 8de Juni 1889 skulde kunne naas at skaffe dennes Regler den almindelige Tilslutning fra Litteraturens Side, der hidtil har været savnet, er imidlertid en Forventning, som Ministeriet efter de nu foreliggende Erfaringer ikke tør nære. Eet maa tværtimod forudses, hvis Sagen overensstemmende med Kommissionsflertallets Raad lades urørt, at den for Tiden forhaandenværende Forskel mellem den Skolen paabudte Retsskrivning og den, der i Løbet af dette Aarhundrede har udviklet sig i vor Litteratur og trods Uensartethed i visse Retninger endnu er almindelig i denne, fremdeles vil vedblive, indtil mulig engang en Fremtidsslægt af Forfattere, der ere oplærte i Skolens Skrivemaade, indfører denne i Litteraturen.

Lige over for denne Udsigt maa Ministeriet have Betænkkelighed ved at følge Kommissionsflertallets Raad. Skolen har intet naturligt Kald til at være Banebryder for Ændringer

i Retskrivningen, som ikke i det mindste have Udsigt til i en nær Fremtid at vinde almindelig Indgang i Litteraturen. Er det nødvendigt for at tilvejebringe Samstemning mellem Litteraturen og Skolen om Retskrivningen, bør derfor selv mere indgribende Ændringer i den ved Bekendtgørelsen af 7de Juni 1889 Skolerne paabudte Retskrivning ikke skys, hvad der ikke udelukker, at der ved Indførelsen af dem kan tages tilbørligt Hensyn til en Overgangstids Vanskeligheder.

Ministeriet betragter derfor ikke den Skolerne nu paabudte Retskrivning som endelig, men vil fremdeles anse det for sin Opgave at arbejde hen til, at der kan paabydes Skolen en Retskrivning, som er anerkendt i Litteraturen. Dette Maal kan imidlertid ikke ventes naaet i den nærmeste Fremtid, og Bekendtgørelsen af 1889 maa da i den lempede Skikkelse, den efter det ovenanførte vil faa, indtil videre opretholdes, selvfølgelig kun for det Omraade, den angaar, nemlig de under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet hørende Skoler og Seminarier. Den midlertidige Karakter, Bekendtgørelsen efter det bemærkede vil have, tillader dog nogle Lempelser med Hensyn til de i den indeholdte Paabuds Rækkevidde.

Ministeriet anser det saaledes indtil videre for unødvendigt at fastholde Fordringen om, at alle Skolebøger — altsaa ikke blot danske Læsebøger og Grammatikker — skulle trykkes med den i Bekendtgørelsen befalede, nu noget ændrede Retskrivning.

Ministeriet vil fremdeles forbeholde sig, ligesom det alt i nogle Tilfælde er sket, at bevilge Andragender, der maatte fremkomme, om Udsættelse indtil videre med at følge Bekendtgørelsens Regler ved Undervisning og Eksaminer, og i Forbindelse dermed at give Tilladelse til at benytte ud over den tidligere fastsatte yderste Frist danske Læsebøger og Grammatikker, der ere trykte med en anden Retskrivning end den i Bekendtgørelserne af 1889 og af Dags Dato indeholdte.

I Henhold til ovenstaaende bestemmes det herved:

1. De i Ministeriets Bekendtgørelse af 7de Juni 1889 indeholdte Retskrivningsregler ændres saaledes, som det frem-

27. Febr. gaar af en under Dags Dato herfra udfærdiget Bekendtgørelse, der træder i Stedet for Bekendtgørelsen af 7de Juni 1889, samt af nye Udgaver af Saabys Retskrivningsordbog.

2. Indtil videre vil det ikke blive fordret, at andre Skolebøger end danske Læsebøger og Grammatikker skulle trykkes med den i Bekendtgørelsen af Dags Dato paabudte Retskrivning. De Læsebøger og Grammatikker, der nu foreligge trykte i Overensstemmelse med de i Bekendtgørelsen af 1889 indeholdte Retskrivningsregler, kunne fremdeles benyttes.

3. Ministeriet forbeholder sig at bevilge Andragender, som maatte fremkomme, om Udsættelse med at følge Retskrivningen i Bekendtgørelsen af Dags Dato, (jfr. Bekendtgørelsen af 7de Juni 1889) ved Undervisning og Eksaminer samt i Forbindelse dermed at meddele Tilladelse til at benytte danske Læsebøger og Grammatikker, der ere trykte med en anden Retskrivning end den i de ommeldte Bekendtgørelser indeholdte.

27. Febr. **Min. Bekendtgørelse om Retskrivningen.**

Det paalægges indtil videre de under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet hørende offentlige Skoler og Seminarier samt alle de Privatskoler, der have Ret til at afholde Afgangseksamen til Universitetet eller almindelig Forberedelseseksamen, for saa vidt der ikke af Ministeriet maatte være særlig meddelt vedkommende Undervisningsanstalt en Udsættelse, at følge ved Undervisning og Eksaminer de nedenstaaende Retskrivningsregler samt at benytte danske Læsebøger og Grammatikker, der ere trykte overensstemmende med disse. De Læsebøger og Grammatikker, som nu foreligge trykte i Overensstemmelse med de i Ministeriets Bekendtgørelse af 7de Juni 1889 indeholdte Retskrivningsregler, kunne dog fremdeles benyttes, idet de fornødne Rettelser da blive at indskærpe ved Undervisningen.

1. Saavel den latinske som den gotiske Bogstav-række indøves i de lærde Skoler og i Seminarierne. — I Almueskolen behøver kun den latinske Bogstav-række at indøves skriftligt.

Med stort Begyndelsesbogstav skrives det Ord, hvor- med Foredraget begynder, det første Ord efter Punktum, efter Spørgsmaalstegn, Udraabstegn og Kolon, naar disse Tegn for- lange samme Ophold som Purktum, saaledes efter Kolon, naar en andens Ord anføres; endvidere alle egentlige Substantiver, alle substantivisk brugte Adjektiver, der betegne Sprog, Folk (Nationer) eller Religionsbekendere (Dansk, de Svenske, en Kristen): endvidere enkelte Adjektiver, brugte som et Slags Egennavne paa Personer (den Almægtige = Gud, den Kors- fæstede = Kristus, den Onde = Djævelen); endvidere Adjek- tiver og Ordenstal, brugte som Tillægsnavne til Personer (Gorm den Gamle, Kristian den Niende, Hellig Knud), eller sammen med et Substantiv dannende et Egennavn (Vestre Kirkegaard, Store Kongensgade); endelig Tiltalepronominerne I, De, Dem, Deres, ligeledes Han og Hun anvendte i Tiltale. Man skriver Hans, Hendes Majestæt, kongelige Højhed.

Anmærkning. Ved egentlige Substantiver forstaas saadanne, hvis Bøjning er substantivisk. De fleste kunne forbindes med den efterhængte Artikel. Et- hvert Ord, der, staaende alene, kan have Ar- tiklen efterhængt, er et egentligt Substantiv. Egentlige Substantiver kunne ikke, staaende alene, bruges med Adjektivernes bestemte Ar- tikel. Herfra undtages den Helligaand og de Herrer. Dog kan undertiden, men nutildags meget sjældent, Adjektivernes bestemte Artikel i Flertallet sættes umiddelbart foran Substan- tiver, der betegne en Samling af Personer (et Folk, et Parti, en Klasse, en Familie), f. Eks.: de Venders og Goters, de Tories og de Whigs, de Vonner og de Vanner, de Juellers Stamtavle. Af disse Undtagelser kan dog ingen Tvivl op- staa; thi dels kunne disse Ord ikke paa denne Maade bruges med Adjektivernes bestemte Artikel i Enkelttal (undtagen det ene den Helligaand), dels kunne de regelmæssigt brug- ges med den efterhængte Artikel. — Egentlige Substantiver ere: 1) oprindelige Substantiver (saasom: Gud, Verden, Konge, Karl, Danmark, Tysker, Visdom, Kærlighed, Dybde, Dommer, Elsker, Levned, Tjeneste, Røgelse, Enere, Tiere, et Hundrede, Tusinde (et Hundrede Kroner, hvoraf adjektivisk: hundrede Kroner); 2) infiniti- viske Substantiver paa -en (Elsken, Haden, Liden); 3) nogle substantiviske Pronominer,

27. Febr.

brugte i abstrakt Betydning (mit Jeg, Selvet, Allet, et Intet); 4) adjektiviske Substantiver i bestemt Form, der betegne et Sprog eller et Folk (Dansken, Fransken, Tysken); 5) oprindelige Adjektiver og Participier, der have tabt deres Betydning som saadanne og ere blevne til Substantiver — de ende alle paa e og ere alle af Intetkøn — et Onde, et Gode, et Indre, et Foretagende, Udseende, for mit Vedkommende, Højre og Venstre (som Partibetegnelser); 6) et Par oprindelige Superlativer, der have tabt deres egentlige Betydning og ere blevne Substantiver: en Kæreste — Kæresten, en Øverste — Øversten.

3. Den gamle Stavelshedeling beholdes. En Tvetyd med j deles aldrig. Eksempler: ej-e, Høj-en. — I Overensstemmelse med de almindelige Regler for Stavelshedelingen deles: Øk-se, vok-se, Sak-sen (bestemt Form), Duk-se (Flertal), Lek-sikon o. s. v. Derimod maa Ord som Eksamen, Eksempel, eksercere, eksaltere: deles Eks-amen, eks-alteret o. s. v., da eks-her er et selvstændigt Ord, det latinske Forholdsord ex (jf. al-ene).

4. En Forbindelse af flere Ord, der er bleven til eet Ord, skrives i eet Ord. Hvorvidt Sammensmeltningen til et enkelt Ord er foregaaet eller ej, kan dog undertiden være tvivlsomt. 1) Kan Sammensætningen bøjes som en Helhed (eller viser forandret Køn), er den eet Ord; — derimod er den to (eller flere) Ord, hvis første Led af Sammensætningen kan bøjes, men sidste Led er ubøjeligt. — 2) Falder Hovedtonen paa første Del af Sammensætningen, er denne ligeledes eet Ord, for saa vidt ikke Betoningen aldeles tydeligt viser flere Ord, ved at ogsaa sidste Del af Sammensætningen har sin, om end mindre fremtrædende, Hovedtone. Selv i saa Fald kan dog Sammensætningen udgøre eet Ord i Henhold enten til den foregaaende eller til den følgende Regel (alting, ingenlunde, underneden). — 3) Er de oprindelige Ords ligefremme Betydning forsvunden, og Sammensætningen danner eet nyt Begreb, er denne eet Ord; særligt maa mærkes de herunder forekommende Tilfælde, hvor det ene Led af Sammensætningen er ubrugeligt alene.

Anmærkning. Ord, sammensatte af et Egennavn og et Fællesnavn, kunne undertiden for Tydeligheds Skyld skrives i to Ord, forbundne med Bindestreg, f. Eks. en Knapstrupper-Hingst. 27. Febr.

Efter disse Regler vil det være forholdsvis let at afgøre, om en substantivisk, adjektivisk eller verbal Sammensætning, hvis sidste Led er et Substantiv, Adjektiv eller Verbum, er eet Ord eller ikke. Eksempler: Modernmælk, Modersmaal, Filthat, Kvindfolk, Barnedaab, Kongsgaard, Papirspenge, Malkepige, Grønsvær, Stormand (men en stor Mand), Femkant (Femkanter, men fem Kanter), Fjerdedel, Halvpart (derimod tredie Dagen, for største Delen, største Parten, i Overensstemmelse med: hele Tiden, al Sæden), Enkeltmand, Menigmand, Dusbroder, et Farvel, et Levvel (men far vel! lev vel!), Indgreb, Ihændeher, Helafstensstykke, Syvmilestøvler, alting (ligeledes ingenting, nogenting, skønt Betoningen nærmest fordrer Deling, da det forandrede Køn — en gal Ting, alting er galt — viser, at Sammensætningen er bleven til eet nyt Ord), Alnaturen (ligeledes Alverden), Hvermand (det ved Gud og Hvermand, at tigge for Hvermands Dør, men med Eftertryk paa begge Ledene: det er hver Mands Pligt), godmodig, milevid, halvkogt, firbenet, skadefro, selvkærlig, tilforladelig, tilfreds, gravlægge, godtgøre, gennempløje — derimod: Kongens Have, ingen Sinde, alle Haande, alle Slags, al Slags, alle Vegne, en Del, lægge i Grav, gøre godt.

Anmærkning. Her maa mærkes de paa uregelmæssig Maade dannede Flertal: Eøndergaarde m. v. og Børnebørn, hvilke dog kunne bøjes som Helhed. Fra Regel 1) finder kun een Undtagelse Sted: Barnlille — Flertal Børnlille.

Af Participier dannes ofte med andre Ord Sammensætninger, som ellers ikke findes i Verbalklassen. Falder Hovedtonen her ikke paa Participiet men paa Sammensætningens første Del, er en saadan Sammensætning eet Ord, f. Eks.: fredelskende, selvtænkende, godtroende, Dybgaaende, ømtføende, velbekendt, velskabt, med velberaad Hu, velopdragen, nysnævnte, iøjnefaldende, stedfindende, længstlevende, ovennævnte, førstnævnte, videregaaende, de viderekomne, overhaandtagende; men derimod: Freden elskende, meget spisende, vel opdragen,

27. Febr. hvor Tonen tydeligt angiver to Ord. — Partikler som jo, des=desto, for, saa, danne ikke eet Ord med et efterfølgende Adjektiv (eller Adverbium): jo bedre, des mere (men deslige), for stor, saa stor. Undtagelse: aller —, der danner eet Ord med en efterfølgende Superlativ: allerkæreste (ligesom aller-somdejlignste).

Sammensatte Talord skrives ikke som eet Ord: ni og tyve, den ni og tyvende. Herfra undtages 50, 60, 70, 80, 90 og tilsvarende Ordenstal, der skrives i eet Ord, samt Sammensætninger af Ordenstal med halv — halvfemte — og med selv — selvanden. Derimod skrives hver anden (Mand), hvert andet (Menneske).

Sammensatte Pronominer ere: hinanden, hverandre, hvordan, saadan, deslige, hvor de oprindelige Ords Betydning omtrent er forsvunden; de sjælden forekommende ihvo, ihvad, ihvilken, ihvordan, endelig enhver, skønt det hedder ethvert. — Der bør skrives hvo (hvilken) som helst, thi hvo (hvilken) kan bøjes, og Betoningen viser tre Ord.

Sammensatte Præpositioner ere foran, forbi, foruden, iblandt, igennem, imellem, imod, ifølge, jævnsides, hinsides, omkring, udi (= i), samt i overført Betydning: fremfor, henad, henimod, henved, indtil — fremfor mig, henad den Tid, henimod Aften, henved to Tusinde, indtil Afgørelsen; derimod: han føres frem for Retten, jeg gik hen ad Vejen, han kom hen imod mig, sat hen ved Døren, ind til Væggen. Der skrives i Steden for (eller i Stedet for), i Henseende til. — Der mærkes en Del oprindelig sammensatte Participier, der bruges som Præpositioner: undtagen, angaaende, vedrørende.

Et Adverbium foran en Præposition med sin Styrelse skrives som særligt Ord: oven for mig, oven i Kurven, lige over for mig, tillige med Gaarden, bag ved Huset, bag efter ham, bag paa — for paa Vognen, kom hid til mig, ud ad Døren, uden for Døren, tvært imod Meningene, nær ved Huset, inden i Huset. Følger ingen Styrelse paa Præpositionen, og Udtalen ikke bestemt viser to Ord, danner Sammensætningen eet Ord, et Adverbium: komme bagefter, bagpaa, sidde forpaa, udad — indad til Bens, se hende nærved, hjemad, hjemmefra, hidtil, kom indenfor, indenad, udenad, det være langt fra, tilligemed, tværtimod. Derimod skrives i to Ord i Henhold til Betoningen: klos paa, lige overfor, snart efter, længe efter, længe siden, siden efter, tværs igennem. — Samme

Regel følges ved Sætningsætninger af der, her, hvor og en 27. Febr.
 Præposition: der i Huset, her paa Pletten, her til Stedet, hvor
 i Verden; men: derimod, deraf kan du se, heri har du Ret,
 herpaa gik han, hertil kom jeg, hvorpaa han gik. — Der bør
 skrives desuden, desforuden (desangaaende), hidindtil, tilmed,
 da Sætningsætningernes enkelte Dele have tabt deres lige-
 fremme Betydning og tilsammen danne eet nyt Begreb.

Præpositioner med efterfølgende Styrelse, der be-
 tegne noget adverbialt eller konjunktionelt, skrives i to
 Ord undtagen: a) naar Sætningsætningen i Udtalen lyder som
 eet Ord og tillige Hovedtonen falder paa Præpositionen: af-
 sides, forhen, forud, forlods, forlængs, baglængs, fralands, paa-
 lands, overhaands, overmaade, inden- eller udenbords, -bys,
 -dørs, -lands, -rigs, -sogns, -skærs, -volds, udenvælt, mellem-
 rigs, efterdags (herefterdags), hidtildags, nutildags), — eftersom,
 førend. Derimod for ude, bag ude. b) Naar Præpositionen
 med sin Styrelse danner eet nyt Begreb, i hvilket de to op-
 rindelige Ords Betydning er forsvunden, og da for det første
 særligt, naar det styrede Ord er ubrugeligt alene: foran, igen,
 itu, ihjel, især, omkuld, omsider, omtrent, overvættes, tilforn,
 tilovers — fordi, efterdi, og dernæst: forneden, foroven, for-
 uden, efterhaanden, efterhaands, imidlertid, overalt, overens,
 overhovedet, overskrævs, overtvært, tilbage, tillige, tilsammen,
 tilfreds (jfr.: utilfreds), tilpas (jfr.: utilpas), underhaanden, under-
 tiden, underneden, undervejs — idet, forinden, ifald, imedens,
 medmindre. Derimod skrives i to Ord: af Lave, fra Borde, i
 Blinde, i Flæng, i Gaar, i Forgaars, i Forvejen, i Gære, i Lave,
 i Mag, i Staa, i Vejen, om Kap, om Bord, over Bord, — i
 Aftes, i Morges, paa langs, paa tværs, til Bords, til Lands, til
 Søs, til Vands, til Vejrs, til Væds, til Dels, til Gavns, til fals,
 — for fulde, i Hænde, i Rette, i Sinde, i Tide, paa Fode, paa
 Veje, med Rette, til gode, til Huse, til Haande, til fulde, til
 Føje, til Veje, til visse, til Ende, til Lykke, til Rette, til Side,
 til Stede, til Syne, til Kende, til Mode, til Orde, ved lige, — af
 Sted, for Haanden, for Tiden, for længst, for vist, for Resten,
 for øvrigt, fra sidst, i Dag, i Morgen, i Aften, i Stand, i alt, i
 alt Fald, i det mindste, i lige Maade, i Stykker, i Hu, i øvrigt,
 imellem Stunder, (nu om Stunder), om lidt, paa ny, paa Stand,
 paa skraa, til sidst.

Om andre adverbiale Sætningsætninger end de
 ovenfor nævnte gælde de samme Regler som om Præposi-

27. Febr. tioner med efterfølgende Styrelse, der betegne noget adverbieelt. Eksempler: anderledes, ligeledes, saaledes, nogenledes, indbyrdes, ligesaa (= ligeledes, men lige saa godt, lige saa vel), ligedan, ligefuldt, ligefrem, ligervis, stykkevis, heldigvis m. v., allesteds, ingensteds, noksom, saadan, saasom, næstendels, dagligdags, midtskibs m. v., altid, dernæst, ydermere, — aldeles, alligevel, hvordan, hvorledes, fremdeles, særdeles, allerede, saalunde, ingenlunde, nogenlunde, hvorlunde, mangelunde, — desaaarsag, desuagtet, desligeste, engang (men een Gang), endnu, maaske, kanske, rigtignok, vistnok (men: dette er rigtigt nok, vist nok), derhen, derhenne, deroppe og lignende Sammensætninger med der, ligeledes Sammensætninger med her: herhen o. s. v.), og med hvor i stedlig Betydning: hvorhen (dog skrives hvor som helst, da Betoningen viser tre Ord).

Derimod skrives i to Ord: hvor faa, hvor mange, hvor lidt, hvor meget, hvor ofte, hvor tidt, hvor vidt (dog skrives det dagligdags Udtryk hvornaar = naar i eet Ord); saa ofte, saa tidt, saa nær, saa vidt, saa godt som, saa som saa, alt for, for ofte, for lidt m. v., som oftest, did hen, end ikke. (Om Forbindelser som ingen Sinde, alle Vegne, alle Slags se ovenfor).

Om andre konjunktionelle Sammensætninger end de tidligere nævnte gælde samme Regler som for adverbiale Sammensætninger: ogsaa, altsaa, saasom, dersom, ligesom, saafremt, endskønt, omendskønt, enddog, endog, endogsaa, endda, endsige, ihvor, hvorvel, ihvorvel, saavel (som Konjunktion; derimod naar vel har beholdt sin ligefremme Betydning: han kan gøre det lige saa vel som jeg, fuldt saa vel som du). — I to (tre) Ord maa skrives: for at, efter at, saa at, saa snart, som om, alt som, om end, ikke heller, al den Stund, for saa vidt, naar som helst (da Betoningen viser tre Ord). I eet Ord skrives en Del sammensatte Interjektioner, som hillemænd, saamænd, pinedød, desværre (derimod des værre, naar værre er Adjektiv eller Adverbium).

5. Adjektiver paa ig have altid t i Neutrum: et lykkeligt Liv, det er rigtigt, om muligt, saa vidt muligt.

6. I dulgte, dulgt, Dølgmaal, solgte, solgt, Salg, spurgte, spurgt, Spøragsmaal, valgte, valgt, Valg beholdes g.

7. Verbernes Flertalsformer beholdes i Nutid (vi 27. Febr. have, ere, blive, skulle, kunne, ville, elske, grue, bo, tænke, dø, tage, lyde, se, sove, synge, drikke, falde, bede, fryse, ryge, flyve, sidde, bæve, tie, slaa, faa, staa). — I Fortid kunne Flertalsformerne beholdes i en Del stærke Verber, nemlig i dem, som i Enkelttal ende paa en Medlyd (undtagen l og s) og have en lang, fra Nutidens forskellig Selvlyd (vi grebe, krøbe, bade, glede, lode, brøde, skrege, droge, bare, fore, dreve; men vi lo, vi fløj, vi drak, vi løb, vi stjal, vi frøs). Der skal skrives vi bleve og ligeledes vi vare.

8. a. Substantiver, der ende paa en betonet Selvlyd og have Flertal paa r, danne dette ved Tilføjelsen af er: Sø — Sø-er — Sø-erne, Kø — Kø-er — Kø-erne, Aa, — Aa-er — Aa-erne, Træ — Træ-er — Træ-erne, Taa — Tæ-er — Tæ-erne, Le — Le-er — Le-erne.

b. Verber, hvis Stammer ende paa en betonet Selvlyd, danne Præsens Indikativ Aktiv ved Tilføjelsen af r og Passiv ved Tilføjelsen af s (at bo — jeg bor, dø, jeg dør, sy — jeg syr, se — se — vi ses, begaa — der begaas). Derimod beholde de Verber, der i Infinitiv have e efter den betonedede Selvlyd, ogsaa e i Nutid og i Passiv: bie, tie, grue, lue, blues, bejae — jeg bier, tier, jeg gruer, blues, det luer, jeg bejaer. Endvidere at *due†) eller du, *die eller di, *vie eller vi, befri (ind-, udfri) eller befrie, forny eller fornye — jeg duer, dier, vier, frier, befrier, fornyer, jeg vies, fries, det fornyes.

Anmærkning. Der bør skrives duelig, gruelig, afskyelig.

De samme Verber danne Præsens Participium ved Tilføjelsen af ende til Stammen, og Perfektum Participium, dog med Undtagelse af Stammer paa e, ved Tilføjelsen af et: gaaende — gaaet, boende — boet, syende — syet, men seende — set. Dø har døende — død (afdød, uddød m. v.). Endelig danne disse Verber, for saa vidt de ere svage, Imperfektum ved Tilføjelsen af ede: jeg saaede, boede, syede, indviede, teede mig. Dø har døg døde, og ske skete.

†) Naar den ene af to Former, som begge ere tilladte, særlig anbefales af Ministeriet, er den saavel her som i det efterfølgende mærket med en foransat Stjerne.

27. Febr.

9. Det stumme og understøttende e bortfalder. Ligeledes bortfalder i Almindelighed Selvlydsfordobling. For at undgaa Misforstaaelse beholdes dog Selvlydsfordobling i et Par enkelte Ord: Talordene een—eet til Forskel fra Artiklen en—et, og viis—viist til Forskel fra vis—vist (derimod enbenet, Visdom o. s. v.). I danske Ord maa aldrig Accenttegn benyttes. I fremmede Ord med Tonen paa sidste Stavelses Selvlyd kan, for at undgaa Misforstaaelse, skrives Accent over e (f. Eks. Armé, Allé, Kanonér).

10. Der skrives aa, ikke å. Den lange Aa-Lyd betegnes ved aa med følgende Undtagelser: Alvor, (Alkove), Bog, Brog, kroget, klog, koge, Krog, kroget, love, otte, Svoger, Torsdag, Vorte, vove — endvidere nogle Ord, der kunne udtales saavel langt som kort: Drog, Fjog, Orlog, Orlov, Sprog, Tog.

Hvor Stammen har o for kort Aa-Lyd, heholdes o i Bøjninger og Afledninger, selv om Lyden bliver eller kan blive lang — f. Eks.: bort — borte, grov — grove, Lov — Loven, Skov — Skoven, sov — sove, vor — vore.

Den korte Aalyd betegnes ved o med følgende Undtagelser: Aadsel, Aand, Aande (aande), Baand, Flaad, Haand, Laad, laadden, en Maatte (der siges baade *Maatte og Matte), naa! Raad, raadden, saa (og Sammensætninger: saadan, saaledes, ogsaa, altsaa), Undersaat, Baand, Vaande, (samt Kaarde).

Hvor Ordets Stamme har lang Aa-Lyd betegnet ved aa, beholdes aa i Bøjninger, Afledninger og Sammensætninger, selv om Lyden i disse er gaaet over til at være kort, f. Eks.: maa — maatte, Naade — Naadsens, Maal — Maaltid, skaane — Skaansel, vaage — vaagne, Kaalorm, Skraaplan, Smaating, Taaspids. (Der skrives vogte). Har Ordets Stamme Æ-Lyd, men Ordet i Bøjninger faar Aa-Lyd, betegnes denne ved aa: træde — traadt.

11. Den lange Æ-Lyd betegnes ved æ med følgende Undtagelser: bedre, der, deres, ere, her, hver, Legeme, sjette, tjene. Endvidere maa mærkes fjerde, Stedet, udstede m. v., af Sted. Der kan skrives baade *Jern og Jærn.

Regler om, hvorledes kort Æ-Lyd bør skrives:

1) Har Ordets Stamme lang Æ-Lyd og æ, beholdes æ ogsaa i Bøjninger, Afledninger og Sammensætninger, selv om Lyden i disse er kort: Blæst, bævre, Fjællebod, færdes, Færdsel, hæрге,

kærlig, næbbes, nærmere, nærmest, næst, næsten, ræddes, Ræd- 27. Febr.
 sel, Skærsild, Skærsommer, Skærtorsdag, tvært, tværtimod,
 Vædske, værdig. (Der skrives Herred, Hertug, Herberge).
 2) I Ord, i hvis Stamme eller anden fremtrædende Form der
 findes a, Aa-Lyd eller ej, eller som kan betragtes som afledet
 af et andet Ord, der har en af disse Lyde, betegnes den korte
 Æ-Lyd ved æ: brække, brænde, Brændsel, drægtig, Dræt,
 dæmme, færre, flække, Forældre, fænge, fælde, fængsle, færgе,
 fæste, Gæld, gælde m. v., græmme, Grævling, Gænge, gængs
 m. v., Gæsling, gætte, hjælpe, hvælve, hvæsse, Hælvten, Hæn-
 der, hænge, hårde, hævde, Hætte, knække, Kræmmer, Kælling,
 kælvе, kæmme, Kæmner, Kæmpe, kæntre, kæppe, kæphøj,
 Kærre, Kærve, lægge, læmme, længe, langes, lemlæste, mægte,
 Mælk, mælte, Mængde, mæske, mætte, nægte, nævne, prægtig,
 række, saamænd, skælve, en Slæt, smække, sprække, spænde,
 strække, stænge, stævne, Stænte, stække, svække, sælge, sælde,
 skæfte, sætte, Skæl, skæmme, skærpe, træffe, trække, trænge,
 Tægt (Aftægt m. v.), takke, tælle, tæmme, tænke, Udlænding,
 Vægt, vægtig, Vægter, vække, Vælde, vældig, vælge, vælsk,
 væmmes, vænne, vækse, Vækst, værge, værne, Ægt, Ælde,
 ældre, ældst, Ælling, ændre, ængste. (Der skrives begge, Men-
 neske, nem, at nemme, fornemme, et Nemme. Der kan skri-
 ves baade *El og Æl, *Elm og Ælm, *Esp og Æsp, *Hessel
 og Hæssel, neppe og næppe, *Remse og Ræmse, *Skjelskør og
 Skælskør). 3) I Ord, i hvis Stamme eller anden fremtrædende
 Form der findes e eller i (men ikke ej), eller som kan be-
 tragtes som afledet af et andet Ord, der har en af disse Lyde,
 betegnes den korte Æ-Lyd ved e: Enke, enkelt, fersk, hen,
 ihjel, jer, Levned, mens, rense, Rensdyr, Revle, Revne, Skel
 (skellig, skelne, Forskel m. v.), Spjeld, Stel, tvende, trende,
 tretten, tredive. (Der skrives dog Værk og baade *blænde,
 Blændværk og blende, Blendværk). 4) I Ord af græsk, latinsk,
 fransk Oprindelse skrives e, hvor dette findes i den fremmede
 Stamme, f. Eks.: Arrest, Berberis, Censur, Centner, Cypres,
 Dialekt, Element, Ferle, Hermelin, Hveps, Interesse, Kabinet,
 Kaserne, Klerk, Lektie, Messe, Nerve, Orient, Orkester, Patient,
 Perle, Pest, Presse, Procent, Professor, Regiment, Regent, Rest,
 Sekt, September, Tempel, Terne, Testament, Vers. (Der skrives
 dog Præst). 5) I andre Ord end de, der kunne henføres
 under Reglerne 1—4, skrives e eller æ for Æ-Lyd efter nu-
 gældende Brug, dog at e skrives i Ordene fjern, fjerner, fjerne,

27. Febr. gerne, Gerning, Hjerne, Stjerne, Terne, ternet, Terning, Hjerte, streng, og i disse Ords Sammensætninger og Afledninger. (Der kan skrives baade *Bjerg og Bjærg, *Fjeld og Fjæld, *Hjelm og Hjælm, *Jellinge og Jællinge, *Krebs og Kræbs, *Kærne og Kerne, *Kærte og Kerte.

12. I-Lyd betegnes ved i, U-Lyd ved u, Y-Lyd ved y. — Lang E-Lyd betegnes ved e, lang O-Lyd ved o, lang Ø-Lyd ved ø. — Kort E-Lyd betegnes ved e eller i; i bruges i alle Ord, hvor den hidtidige Brug har fastslaaet det. Man skriver Fedt, Kirtel, tusinde (Tusinde), Ærinde. — Kort O-Lyd betegnes ved o eller u; u bruges i alle Ord, hvor den hidtidige Brug har fastslaaet det. Man skriver Kunst, forud, stundom. — Kort Ø-Lyd betegnes ved ø eller y; y bruges i alle Ord, hvor den hidtidige Brug har fastslaaet det. Man skriver Mønster, Mønt, størkne, Søskende, ørkesløs.

13. I Stedet for ai, ei, oi, øi, ui, skrives aj, ej, øj (ogsaa for oi) uj. — Der skrives *Dejg, *fejg, *sejg eller Dej, fej, sej. I Stedet for au og ou skrives av og ov. Man bør skrive Lav, Sav, tav, Plov, Tov.

Aj, ej m. v. og au og ou maa helst bibeholdes i fremmede Ord; særlig bør de beholdes i Navne (August, Europa, J. L. Heiberg).

14. V foran t hærdes til f, naar den foregaaende Selvlyd er kort og staar umiddelbart foran v — haft, groft, Løfte, men lavt, skævt, halvt, djærvt, ellefte, tredivte; de to sidste Tilfælde, fordi e og i foran v her knap høres. Der skrives tyvte, brovte, flovt, stovt i Henhold til Udtalen. — Der skrives: af, Afgift, Aftægt m. v., ligeledes Stiffader. — Man bør skrive Viol, violet, Violin (ogsaa Vridbor), men Fernis, fernisere.

15. I skrives ikke efter g og k foran e, æ og ø. I danske Navne kan j beholdes efter g og k foran betonet e, æ, ø: saaledes *Kjøge, *Kjøbenhavn eller Køge, København. — Ellers beholdes j i alle Tilfælde efter hidtidig Brug, selv om det i nogles Mund er blevet stumt, altsaa: Fjeder, Fjer, at fjedre, Mjød, Sjælland, Skjald. — Efter en kort Stavelse, endende

paa l, n eller blødt d, kan Endestavelsen ie ombyttes med je, 27. Febr.
f. Eks. *Ballie eller Balje, *Brynje eller Brynje, *Lillie eller Lilje, *Midie eller Midje, *Mønnie eller Mønje, *Smedie eller Smedje, *Tillie eller Tilje, *tredie eller tredje, *Vidie eller Vidje, *Villie eller Vilje (men: Familie, Olie, Linie, Komédie o. desl.).

16. H foran j og v skrives i samme Udstrækning som hidtil, altsaa f. Eks. hjem, hjælpe, Hjejle, hviske, hvisle, hvæsse, hver, Hvilling, Pighvarre, hvæse. (Der skrives Jærpe) — H skrives i Udraab som oh! ah! m. v., naar Lyden er langt udtrukken (men: o vel o Menneske! o. desl.). — Stumt h bortkastes for øvrigt i danske Ord undtagen i Ordet thi. I nordiske Navne kan det beholdes: *Thor, *Thyra eller Tor, Tyra.

17. Regler om stumt d. Det stumme d skrives, naar d eller t findes (skrives) i Stammen, ellers ikke.

Undtagelser: a) Stumt d udelades mellem n og s og foran sk, naar Ordets Stamme ligger uden for Sprogets Grænse — Grænse, Krans, Panser, Pinse, Ransel, Skanse, klaske, Kusk, Pisk, plaske, Sveske, tysk, — derimod Handel, standse, Brændsel, Vindsel, -lands, hundse, hundsk, bondsk, fjendsk, mindst, mindske (mindre), bidsk, jydsk, gridsk, Gødske, gødske, tradske (træde), vadske, Vædske, vædske, (vaad, væde), og naturligvis under Bøjning: Mands, Lands, Sinds o. s. v.

Anmærkning. Selvfølgelig maa d udelades mellem n og s og foran sk i saadanne Ord, hvor d eller t ikke findes i Stammen: Dans, Frynse, Glans, glinse, granske (grant), træsk, Lanse, lense, Linse, Prins, Provins, Sans, sanse, ænse, kysk, læske, mæske, smiske.

b) Foran en Afledningsendelse, der begynder med t, gaar et foregaaende d over til t: gotte sig, stritte, lytte, støtte, flittig, vittig. Der skrives *hvidte eller hvitte, *tidt eller tit. — Under Bøjning beholdes altid det stumme d foran t: haardt, hvidt, mødte, mødt, stødte, stødt, vidt, bandt, fandt, holdt. — Der skrives Fedt, fedte, Kridt, kridte, Krudt, lidt, midt, Ridt, Midte, Skridt, skridte. Derimod skrives mæt, mæt, Ritmester og Bræt, Flertal: Bræder — i enkelte Sammensætninger Brætter. Ligeledes skrives Skilt, Felt).

27. Febr.

c) Stumt d efter l og n beholdes i samme Omfang som nu, selv om d eller t ikke findes i Stammen: Alder, huld, Huld, Guld, skulde, vilde, Stald, holdt!, voldsom, Mand, Mund, Hund, Land, Mynde, Hind, Hinde, kunde, Handling, Myndling, mundtlig, iblandt. — Der skrives kullet, skaldet, sprælle, Mylder, myldre. (Bold, Flertal: Bolde, udtales i Almindelighed med lydende d).

Eksempler paa stumt d: bedst, sidst, Bidsel, Færdsel, Gærdsel, Skærmydsel, fodse, Gods, hidse, Kabuds, Klods (men klos paa), kradse, Lods, lodse (men en Los [Dyret], at give los, at losse), Palads, Plads, pludselig, pludskæbet, pudse, Puds (men lille Pus, pusle), ridse, Smuds, spids, Stads (men Fjas, Spas) spadserie, Sejlads, Stillads, Strabads, Struds, Studs, studs, Trods, Vindsel, ødsel — verdslig — Snedker (snide, snitte) — — Bødker. Ligeledes skrives Gidsel, Kreds, Kryds, Lidse, splidse, Tidsel, Tudse.

Eksempler paa Ord, hvor stumt d bør udelades: besk, fælles, gnisk (Gnier), i Gære, hisse (hejse), Karusse, Plys, Trisse, trisse, — skønt, endskønt, — Søskende. Der skrives *Bajads eller Bajas, *fraadse eller fraase, *Kyrads eller Kyras, *Morads eller Moras, *Tru(d)sel (nu sædv. Trusel) eller Trussel.

18. Q ombyttes i danske Ord med k.

19. X ombyttes i danske Ord med ks, f. Eks. seksten (udtales sejsten).

20. Medlydsfordobling foran anden Medlyd bortfalder — Døtre, sikre, mudre, ofre, tapre (men naturligvis: attraa, Baggrund, Uddrag, Bredde, Vidde, Trolddom, — men Lærdom, af lære). Medlydsfordobling finder Sted mellem Selvlyde, hvoraf den første er kort og betonet; j, v fordobles dog ikke. Eksempler: Labber, Gedde, vædde, Skrædder, Daddel (Frugten, men Dadel), Flaaddet, Voddet, Spiddet (men: Smeden, Budet, Spydet m. m.), skaffe, Brygger, Smakke, Lolland, Skellet, Brylluppet, fornemmelig, taknemmelig, Lammet, vænne, narre, Glasset, sætte; men eje, Ravet. Der skrives *Blusel eller Blussel, *Trusel (se § 17) eller Trudsel. — Efter lange Selvlyde finder Medlydsfordobling Sted: a) af det haarde g i Ordene: Drægge, dægge, Hæggen (ogsaa med blødt g: Hægen), Læggen, Lægget, Plæggen, Skægget, Væggen, Æggen (kan ogsaa

udtales kort), Ægget; b) i Ordene Næbbet, otte, sjette, Sotten, 27. Febr. Ætten (kan ogsaa udtales med kort æ).

21. Til Vejledning ved fremmede Ords Skrivemaade anbefales følgende Regler.

I. a) C beholdes for S-Lyd, ligesaa stumt c efter s, og for K-Lyd foran et andet c, der lyder som s. Ellers skrives k for c. (Centrum, Scene, Accent, Vokal, Konsonant).

b) Q og x ombyttes i almindelig brugte Ord med henholdsvis k og ks.

c) I almindelig brugte Ord ombyttes ph med f (Filosofi, Fysik, Sfære, Sfinks), th med t (Teater, Teologi), rh med r (Rytme), ch = ʒ med k (Katekismus, Kor, Kirurgi, Kemi, Orkester, Skema, Skisma). Derimod beholdes ps (Psykologi); dog kan skrives Salme eller *Psalme.

d) I oprindelig tyske Ord ombyttes z med s (sire, vansire, sitre). Ellers beholdes z (Zone, Zenit).

e) Om Brugen af sch mærkes følgende: 1) Findes ved Siden af Formen med sch en Form med sk, foretrækkes denne. Saaledes i græske Ord (se c); ligeledes i Ord af andre Sprog, som Droske, Blansket, Mansket, Marskal, Marskandiser, Skaberak, Skak, Skakt, Skalotteløg, Skatol, Skellak. Ellers 2) beholdes sch i tyske Ord, som Frosch (paa en Violinbue), Gletscher, rutsche (og paa samme Maade Bratsch). Der skrives Bolsjer. 3) I Ord af Fransk (se II) og Engelsk ombyttes sch med de i disse Sprog brugelige Betegnelser (ch, sh), f. Eks. Punch, Sherif, Shirting. Dog skrives Sjal, sjippe. 4) I Ord af andre Sprog (navnlig ikke-europæiske eller saadanne europæiske, som ikke tilhøre vor Sprogæt) ombyttes sch med sh, f. Eks. Dervish, Janitshar, Pasha, Shah, Sheik, Shiit, Shaman, Shibbolet, Kashmir, Rustshuk, Kamshatka, Shat-el-Arab. Dog skrives Kautsjuk, Sjakko, Sjakal, sjakre og (som nu ogsaa sædvanligt) sjofel.

f) Ord som Intelligens, Potens, Finanser skrives uden t mellem n og s.

g) W bruges i Ordene Whig, Whisky og Whisk (og i en Sættelse som Wienervogn); ellers skrives v.

II. I franske Ord, selv om de ere almindeligt brugte, beholdes den franske Lydbetegnelse, naar i Udtalen særlig franske Lyde (j, g, ch, ll, gn) forekomme; dog bortfalder sædvanligt det stumme e i Enden af Ordene. Ligeledes beholdes

27. Febr. Lydbetegnelserne au, eau, ay, oy, oi, ei, ou, e=ø, u, en, em, on, ti, ç, stumt h, stum Endekonsonant. De franske Akcenter kunne beholdes. Eksempler: jaloux, Jalousi, Chaussé, Broche, Galoche, Fetich, Toilet, Geni, gentil, Nation, Rayon, loyal, Teint, Prestige, Revu, Emballage, brouillere, Bataille, Vignet, Chenille, Entré, Atelier, Buffet, Façon, Niche, marchere, Malheur, Gêne, Tête, Tantième. Om c og q se ovenfor I a og b. Derimod skrives i Almindelighed for de franske Lydbetegnelser ai og eu henholdsvis æ og ø — f. Eks.: Karantæne, Inspektør. Støder c med K-Lyd i et fransk Ord umiddelbart sammen med en anden fransk Lydbetegnelse, da maa man, naar Ordet bruges paa Dansk, enten ogsaa ombytte denne eller beholde c — f. Eks. Kupé eller Coupé, men aldrig Koupé.

III. I Indlyd af fremmede Ord anvendes Medlydsfordobling i Reglen ikke, uagtet Selvlyden er kort og betonet, naar den ikke findes i det fremmede Sprog (Artikel, Titel, Skrupel, Krønike, Tyfus o. s. v.); dog undtages Ord, hvori Fordoblingen er bleven almindelig Brug, som Kammer, Nummer, Kaffe. Derimod fordobles en i fuldt betonet Stavelse staaende Endemedlyd foran følgende Selvlyd uden Hensyn til Skrivemaaden i det fremmede Sprog: Politikken, Botanikker (Flertal af Botanik, forskelligt fra (en) Botaniker), Institutter, Eremitter, Attrapper, Paragraffer, Konsoller o. s. v. (men Buffeter o. desl., hvor Medlyden ikke udtales, og Bassiner o. desl., hvor vi udtale n som ng). Har Stavelsen kun Bitone (som i Konsul, Punktum, Leksikon), anvendes Fordobling ikke, undtagen i enkelte Ord, hvori den er bleven almindelig, som Biskopper, Omnibusser. (Medlydsfordobling efter ubetonet Selvlyd beholdes i Reglen, naar den findes i det fremmede Sprog (Allé, Ballon, abonnere, Buffet o. s. v.); dog skrives enkelt Medlyd overalt, hvor Brugen har indført det: Bajonet, Kanel, Karbonade, Pomade, Paryk, traditionel m. m. Afvigende fra den fremmede Form skrives Mytteri).

Fremmede Ord, der ere fuldt optagne og indgaaede i Sproget og i Udtalen have tabt de fremmede Lyde, skrives efter Sprogets almindelige Regler: Ansjos, Kaptajn, Kontor, Løjtnant, nervøs, Tempel, Ur, Trone. — Dog ombyttes aldrig ch, g, j eller ti med sj (undt. Ansjos).

21. Marts.

Min. Skr. til Rektor for Viborg Katedralskole.

I behagelig Skrivelse af 18de f. M. har Hr. Rektoren

henledet Opmærksomheden paa de Ulemper, som ere for- 21. Marts.
bundne med Anvendelsen af den ved Cirkulære af 1ste Marts
1890 indskærpede Regel om, at Attester for en Discipels Flid
og Forhold under Skolegangen skulle betales med det sæd-
vanlige Testimoniumsgebyr af 20 Kr., og De har i denne
Henseende anholdt om en Udtalelse af Ministeriet angaaende
enkelte af Dem fremhævede Tvivlsmaal.

Ministeriet kan i Anledning af Deres Bemærkninger ikke
undlade at henvise til, at der ved bemeldte Cirkulære er aabnet
Adgang til Fritagelse for Gebyret, navnlig for saadanne For-
holdsattester, som begæres til Brug ved Indtrædelsen i private
Stillinger, samt at der overhovedet kun fordres Gebyr for de
Vidnesbyrd, der ere bestemte til at benyttes efter Vedkom-
mendes Udtrædelse af Skolen; jfr. Skr. 14de November 1890
(Det højere Skolevæsen II. Side 360—61; jfr. I. Side 201). Det
af Dem rejste Spørgsmaal angaaende skolesøgende Disciples
Ansøgninger om Understøttelser bortfalder følgelig; paa den
anden Side er at bemærke, at det ifølge Cirkulære af 1ste Marts
1890 ikke er nok til at fritage en udtraadt Discipel for Gebyr-
pligten, at han i det sidste Aar af Skoletiden har nydt, som
af Dem udtrykt, „nogensomhelst offentlig Understøttelse“, idet
kun Skolebeneficiær og dermed beslægtede Understøttelser have
en saadan Virkning.

I Hovedsagen maa Ministeriet imidlertid godkende den i
Deres Skrivelse fremstillede Opfattelse, for saa vidt som de
ved Forordningen af 7de November 1809 givne Regler om
Testimoniumsgebyret, endog med de senere, navnlig ved det
efternævnte Cirkulære, tilføjede Lempelser, ikke kunne undgaa
i adskillige Tilfælde at medføre saa haarde Konsekvenser, at
en mere gennemgribende Modifikation er at anse for ønskelig.
I denne Henseende finder man det rettest at give den ved
Skrivelse af 1ste Juli 1874 udtalte Grundsætning et videre
Omfang, idet Ministeriet herved fastsætter, at enhver Skole-
discipel, der ved sin Udtrædelse af en lærd Skole har
modtaget et Testimonium, hvad enten dette er betalt
med det anordnede Gebyr af 20 Kr. eller i Henhold
til de gældende Regler eller efter særlig Bevilling er
udfærdiget uden Vederlag, fremtidig kan erholde enhver
Art af Skoletestimonier udleveret uden nogen Betaling.

Min. Skr., hvorved det fastsættes som almindelig Regel, at 26. Marts.

26. Marts. Privatister, der inden en Maaned efter Skoleaarets Begyndelse, altsaa senest den 19de September, have paabegyndt Undervisningen hos vedkommende Dimissor, kunne indmeldes til Prøven i 4de Klasses Fag eller til Afgangseksamen for studerende, uden at der kræves nogen Dispensation fra Bestemmelserne i § 3 i Bekendtgørelse af 9de Februar 1891 angaaende Reglerne for privat Dimission til de lærde Skolers Eksaminer.

12. April. **Lov** om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved de lærde Skoler samt ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitterligt: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

a. For Rektorerne ved de lærde Skoler, herunder indbefattet Rønne Skole, der omdannes til en lærd Skole, er den almindelige aarlige Lønning 4,200 Kr., stigende hvert 5te Aar med 400 Kr. indtil 5,000 Kr.

Der tilstaas Rektoren ved Metropolitanskolen et aarligt Tillæg af 400 Kr.

Desuden tillægges der samtlige Rektorer fri Bolig eller en Godtgørelse derfor i Penge.

b. Overlærernes aarlige Lønning er 3,000 Kr. og stiger hvert 5te Aar med 300 Kr. indtil 4,200 Kr. Ved Beregningen af Overlærernes Alderstillæg beregnes Vedkommende den Tid til Gode, i hvilken han maatte have staaet som Adjunkt paa ældste Lønning, dog ikke ud over 5 Aar.

c. Adjunkternes Lønning er 1,800 Kr. og stiger hvert 3die Aar med 200 Kr., til den har naaet 2,400 Kr., og derefter hvert 3die Aar med 300 Kr. til 3,000 Kr.

Ingen kan udnævnes til Adjunkt, før han i et Aar har været konstitueret som saadan, og efter 2 Aars Konstitution skal han enten have fast Ansættelse eller fratræde Stillingen. En Undtagelse gælder for de ved Lovens Ikrafttræden ansatte Timelærere med fast aarligt Honorar, for saa vidt disse efter et Aars Tjeneste som Timelærere umiddelbart kunne udnævnes til Adjunker.

d. For Adjunkterne beregnes Tjenestealderen med Hensyn til Aldertillæg og Efterløn fra deres Konstitution i Embedet. Dog skal den Tid, hvori en Adjunkt umiddelbart før Konstitution maatte have fungeret som Timelærer med fast aarlig Honorar ved en Statsskole eller umiddelbart før Ansættelsen ved en lærd Statsskole maatte have udført en i Art og Omfang tilsvarende Lærergerning ved en privat lærd Skole, komme ham til Gode ved Beregningen af hans Alderstillæg, dog ikke ud over 6 Aar.

Ved en Rektors eller Lærers Forflyttelse til Sorø lærde Skole fra en anden Skole, eller omvendt, beregnes Alderstillægget efter den samlede Tjenestetid i det paagældende Embede. Det samme gælder for Rektoren og de fast ansatte Lærere ved Herlufsholms Skole, naar de gaa over i det offentlige lærde Skolevæsens Tjeneste.

Bestemmelserne i Lov af 14de April 1852 angaaende Skolen i Rønne ophæves.

§ 2.

Fordelingen af Overlærerpladserne ved de enkelte Skoler bestemmes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, dog at der ved enhver lærd Skole skal være i det mindste een Overlærer.

Det hele Antal af Overlærere maa ej overstige Trediedelen af Adjunkternes. Antallet af Adjunktpladserne forhøjes fra 82 til 93.

§ 3.

Til Honorarer for Inspektører og for Tilsyn med Skolebibliotekerne ved de lærde Skoler fastsættes en samlet Sum af 6,000 Kr.

§ 4.

Til Pedellerne ved de lærde Skoler stilles til Ministeriets Raadighed en samlet Sum af 7,200 Kr.

§ 5.

a. Rektoren ved Sorø lærde Skole og Opdragelsesanstalt lønnes som Rektorerne ved de lærde Skoler med et Tillæg af 800 Kr. til Lønningen. Derhos tiltaas der Rektoren fri Bolig samt til Bestridelse af Udgifterne ved Brevveksling og andet Skriveri i Skole- og Opdragelsesanstaltens Anliggender en aarlig Godtgørelse af 400 Kr.

b. Overlærerne og Adjunkterne lønnes ligesom Lærerne

12. April. ved de lærde Skoler. Desuden tillægges der ligesom hidtil saavel Overlærerne som Adjunkterne fri Bolig, de sidste dog kun for en ugift, eller, for saa vidt Bolig in natura ej kan anvises, en Godtgørelse derfor i Penge, Overlærerne af 500 Kr. aarlig og Adjunkterne 200 Kr. aarlig.

c. De ved Sorø lærde Skole ansatte 3 Kunstlærere lønnes med 1,700 Kr. aarlig, hvorhos der for hver 3 Aars Tjeneste tilstaas et Tillæg af 200 Kr.; dog kan Lønningen ikke overstige 2,700 Kr. Desuden tillægges der dem fri Bolig, eller, for saa vidt Bolig in natura ej kan anvises dem, en Godtgørelse derfor af 400 Kr. aarlig.

§ 6.

Tilsynet med Eleverne ved Akademiets Opdragelsesanstalt besørges af 5 af Akademiets Lærere, af hvilke i det mindste 3 skulle bo i selve Opdragelsesanstalten. Disse sidste nyde i Vederlag for de særegne Forretninger, der ere dem paalagte, hver 200 Kr. aarlig samt fri Bispisning og Vadsk, hvilke Emolumenter skulle oppebæres in natura. Naar en tilsynsførende Lærer bor uden for Opdragelsesanstalten, tillægges der ham en aarlig Godtgørelse af 400 Kr. For Udførelsen af de Forretninger, der ere overdragne til en af Adjunkterne som Inspektør ved Skolen, fastsættes et Honorar af 300 Kr. aarlig.

§ 7.

Til Honorarer for Tilsyn med Akademiets Bibliotek og Samlinger i Sorø samt for Lægehjælp fastsættes en samlet Sum af 1,520 Kr.

§ 8.

For Pedellerne ved de lærde Skoler afkortes, for saa vidt de paagældende Bestillingsmænd ere gifte, 5 pCt. i deres Lønninger for at anvendes til Enkeforsørgelse. Hel eller delvis Fritagelse for denne Afkortning kan imidlertid finde Sted, for saa vidt det for Finansministeren godtgøres, at der paa anden betryggende Maade er sikret Enken for Livstid en aarlig Indtægt. Anvendes det afkortede Beløb til at sikre Enken Overlevelserente i vedkommende af Staten garanterede Forsikringsanstalt, skal Tegningen af saadan Overlevelserente finde Sted under samme Vilkaar, som ifølge Loven af 5te Januar 1851 gælder med Hensyn til de af Embedsmænd for deres Enker tegnede Overlevelserenter.

Af den almindelige Skolefond godskrives Pedellerne et til 12. April. 5 pCt. af deres Lønning svarende Beløb, der med Rente og Rentes Rente til 4 pCt. aarlig anvendes til Forsørgelse for vedkommende Bestillingsmand selv. Det saaledes opsparede Beløb bliver imidlertid inddraget til Fordel for Skolefonden, naar Bestillingsmanden opnaar pensionsberettiget Ansættelse, naar han afskediges af en ham tilregnelig Aarsag eller frivillig udtræder af Statstjenesten, samt naar han dør; dog kan der i sidste Tilfælde, for saa vidt han maatte efterlade sig umyndige Børn, deraf tilstaaes disse Understøttelse til deres fyldte 18de Aar.

Indtil anderledes ved Lov bestemmes, fastsættes de nærmere Regler med Hensyn til Gennemførelsen af de ovenstaaende Bestemmelser angaaende det i Lønningen afkortede og det af Skolefonden tilskudte Beløb af Finansministeren.

§ 9.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste April 1892.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Min. Skr. til Rektoren for Rønne højere Realskole. 23. April.

Efter at det ved Lønningslov af 12te April 1892 er fastsat, at Rønne højere Realskole skal omdannes til en lærd Skole, undlader Ministeriet ikke til behagelig Efterretning at meddele, at man er enig med Hr. Rektoren i, at den nye Ordning navnlig af Hensyn til Regnskabsvæsenet og Beneficierne ikke kan træde i Kraft før efter Udløbet af Skoleaaret 1891—92. — Til Driften af de 2 nederste Klasser, der vedblive at bestaa som hidtil, er der paa det lærde Skolevæsens Budget, Udgiftskonto 11 d, bevilget det samme Beløb af 2000 Kr., som hidtil har været bevilget som Bidrag til et Artiumskursus. Dette Beløb maa ikke overskrides og Driften af de to Klasser maa derfor indrettes saaledes, at Omkostningerne ikke naa højere end de nævnte 2000 Kr. i Forbindelse med Elevkontingentet i disse Klasser. Regnskabet for disse Klassers Drift føres sammen med Skolens almindelige Regnskab. Klasselæreren for 1ste Fællesklasse antages af Rektor med Ministeriets Approbation.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne angaaende 22. Maj. Skolernes Samlinger af Apparater til Brug ved Undervisningen i Fysik.

22. Maj. Efter Forslag fra Inspektionen for Skolernes Samlinger af fysiske Apparater har Ministeriet ladet den ved Cirkulæret af 10de November 1881 autoriserede Fortegnelse over disse Samlingers Indhold underkaste forskellige Ændringer, i hvilken Henseende det herved meddeles Skolernes Bestyrelser til fornøden lagttagelse, at den nedenstaaende Fortegnelse bliver at følge ved fremtidige Anskaffelser af Apparater til Brug ved Undervisningen i Naturlærens forskellige Underdiscipliner:

Mekanisk Fysik.

1. Maalestok med Nonius.
2. En Vægtstang til Paavisning af de forskellige Ligevægtsstillinger og Ligevægtsbetingelser.
3. Trekant og Polygon til Læren om Tyngdepunktet.
4. Dobbeltkegle med Skraaplan.
5. En Skaalvægt paa Stativ, der kan benyttes som hydrostatisk Vægt.
6. Et Sæt Vægtlodder fra 100 Gr. til 5 Ctgr. og en Samling Vægtlodder med Kroge.
7. Et Stativ med forskellige Tridser.
8. Et Apparat til Læren om Vinden.
9. Skraaplan med foranderlig Højde.
10. En Skrue i Mørik (Skruen som Maskine).
11. En Centrifugalmaskine med flere Apparater saasom Ramme med Kugler, Glaskugle med Vand, Apparat til at vise Jordens Fladtrykning m. m.
12. En Centrifugalbøjle paa Fod.
13. En Boyles Ventil.
14. Et Apparat til Læren om Bundtrykket Pascals Vaser (Haldat).
15. En Turbine.
16. Samkvemhavende Rør.
17. En Libelle.
18. Archimedes Skrue.
19. Archimedes Cylinder med Hylster.
20. Et Par smaa Vægtfyldeflasker.
21. Nicholsons Flydevægt.
22. Barometerrør til Torricellis Forsøg.
23. Et Kvægsølvbarometer.
23. Et Aneroidbarometer.
25. Mariottes Rør paa Stativ.

26. En Cylinder med Stempel til Paavisning af Lufttrykket. 22. Maj.
27. En Cartesiansk Djævel i Glas.
28. En Luftpumpe med Tilbehør, Klokke, Magdeburgske Halvkugler, Luftvejningsflaske, Blæresprængningsglas paa hvilket ogsaa et fyldt Barometerrør kan anbringes, samt Apparat til at vise Faldet i det lufttomme Rum.
29. Et togrenet Rør med Gummikugle til at vise Væskers Vægtfylde ved Lufttrykket.
30. En Sugepumpe.
31. En Trykpumpe med Vindkedel.
32. Forskellige Hæverter og et Tantalusbæger.
33. Nogle Haarrør.

Varme.

34. Apparater til at vise Udvidelsen af faste, flydende og luftformige Legemer.
35. Apparat til at vise to Metaller's forskellige Udvidelse (sammensnittet Staal og Messingstrimmel).
36. Et Termometer med 3 Skalaer.
37. Nogle Termometerrør til Fyldning.
38. Termometer med Vand om Kuglen.
39. Franklins Kogerør og en Vandhammer.
40. En lille Kolbe til at vise Kogning ved lavt Tryk.
41. Wallastons Kryofor.
42. Et Par Barometerrør til at vise Trykket af mættede Damp.
43. Et Destillationsapparat med Svalerør og Forlag.
44. Et simpelt Termometer, hvis Kugle kan omvikles med Bomuld for at vise Afkøling ved Æterfordampning.
45. Leidenfrost's Skaal.
46. Apparat til at vise forskellige Overfladers Udstråling og Absorption (Leslie's Tærning).
47. Gennemskaaren Model af en Dampmaskine.
48. August's Psychrometer.
49. Kogestativer med Trefod, Sandbad og Lampe.

Magnetisme.

50. To Magneter med Ankre.
51. En lille Hestekomagnet.
52. En Deklinationsnaal.

22. Maj. 53. En Inklinationsnaal.
 54. En Stang af blødt Jern, som let skifter Poler.

Gnidningselektricitet.

55. En Glasstang, en Lakstang samt en Ebonitstrimmel med Haandtag.
 56. Nogle elektriske Penduler.
 57. Et Fordelingsapparat. Lodretstaaende Metalstang med 3 Hyldemarvskugler ophængte i Metaltraade.
 58. Et Elektroskop med Kondensator og Kollektorplade.
 59. Et Elektrofor.
 60. En Elektriskermaskine med Tilbehør, elektrisk Mølle, elektrisk Dans, elektrisk Klokkespil samt en Isolerskammel.
 61. Apparat til Paavisning af Elektricitetens Sæde.
 62. En Franklintavle med forskydelige Belægninger.
 63. En Leidnerflaske med Udlader.

Galvanisme.

64. Et Glas med en Kobber- og en Zinkstrimmel (Voltas Element).
 65. Galvaniske Elementer efter eget Valg. Dog et Bunsen's Element.
 66. Et Vandadskillelsesapparat.
 67. Et Glas med 2 løse Platinblade til Kobberudfældning og Polarisation.
 68. En Elektromagnet og en Magnetiserspiral, hvis Vindinger ere afpassede efter de Elementer, man benytter.
 69. En Multiplikator med astatisk Naal.
 70. En elektrisk Motor.
 71. Et elektrisk Ringeværk.
 72. Et Telegrafapparat med Nøgle.
 73. En lille Glødelampe paa Stativ.
 74. Kulspidser til det elektriske Lys.
 75. En termoelektrisk Bøjle.
 76. Et Induktionsapparat.
 77. En magnetoelektrisk Induktionsmaskine.
 78. Et Par Telefoner og en Mikrofon.

Foruden de ovenfor nævnte Apparater, som skulle forefindes ved enhver eksamensberettiget Skole, undlader man

ikke at anbefale Skolerne tillige, saa vidt det er dem muligt, 22. Maj.
at anskaffe følgende:

En simpel Atwoods Faldmaskine med tilhørende Pendulslag.

En Mariottes Stødmaskine.

Et Apparat med Møllevinger til Paavisning af Luftens Modstand.

Et Blandingskalorimeter.

Maksimums- og Minimumstermometer.

Daniell's eller bedre Regnault's Fugtighedsmaaler.

En lille Influenselektrisk maskine.

Et Leidnerbatteri med Henley's Udlader.

Apparater til Læren om Elektrodynamit (Ampères Stativ).

En lille Ruhmkorffer med Geisslerske Rør.

En Dynamomaskine.

Min. Circ. til Rektorerne for de lærde Skoler, hvori man 16. Juni.
indskræper Overholdelsen af den i Universitetsdirektionens
Skrivelse af 4de Marts 1848 § 2 givne Bestemmelse om, at
Oplagspengene skulle indsendes til Universitetskvæsturen, saa-
snart Rektor af Inskriptionslisten har erfaret, at Stipendiaterne
ere immatrikulerede ved Universitetet, hvorhos Ministeriet og-
saa i Forbindelse hermed henleder Opmærksomheden paa de
i Rundskrivelse af 10. Februar 1849 (Medd. for Univ. 1849—56
S. 868—69) indeholdte yderligere Betingelser for Nydelsen af
Oplagspenge.

Min. Bekendtgørelse angaaende Skolekontingentet i 30. Juli.
Rønne lærde Skoles to øverste Klasser.

Efter at den hidtilværende højere Realskole i Rønne ved
Lov af 12. April d. A. er bleven omdannet til en lærd Skole,
og efterat Skolen herved er bleven udvidet med 2 højere
Klasser, har Ministeriet under D. D. fastsat, at Skolekontingen-
tet for Disciple i Rønne lærde Skoles 5. og 6. Klasse opkræves
med et aarligt Beløb af 90 Kr.

Hvilket herved bekendtgøres til Efterretning for alle Ved-
kommende.

Min. Skr. til Rektor for Ribe Katedralskole, hvorved 7. Sptb.
det tillades, at 2 unge Mennesker, der havde bestaaet den
almindelige Forberedelseseksamen, optages som Hospitanter i

7. Sptb. Ribe Katedralskoles 4. Klasse, saaledes at de fritages for Undervisningen i de afsluttende Fag (Matematik, Naturhistorie, Geografi, Tysk), men iøvrigt deltage i Klassens Undervisning og derefter i Sommeren 1893 underkaste sig Tillægsprøve i Latin og Græsk efter de almindelige Regler for Privatister. For Undervisningen ville de have at erlægge fuldt Kontingent.

30. Sptb. **Reglement** for Udlaanet fra Rønne lærde Skoles Bibliotek.

1. Berettiget til at erholde Bøger udlaante fra Skolens Bibliotek er enhver paa Bornholm bosiddende Person. Hvis Laantageren ikke er i selvstændig Stilling, udkræves et skriftligt Sikkerhedsbevis fra en eller anden vederhæftig Mand.

Til udenbys boende sker Udlaanet efter nærmere Aftale med Bibliotekaren ved skriftlig med Laantagerens Navn og Adresse underskreven Henvendelse til Biblioteket.

2. For enhver Bog, som udlaanes, udsteder Laantageren et Bevis, som beholdes tilbage, naar Bogen tilbageleveres.

3. Ingen er berettiget til at beholde de laante Bøger længere end en Maaned; ej heller maa nogen have for mange af Bibliotekets Bøger paa en Gang. En Forlængelse af Laanetiden kan dog efter Omstændighederne tillades, hvis ingen anden imidlertid har begæret samme Bog. De Bøger, som beholdes ud over en Maaned uden indhentet Tilladelse til Forlængelse, kræves tilbage ved Bibliotekbudet, som derfor er berettiget til at affordre Laantageren 10 Øre.

4. Enhver Laantager er i alle Maader ansvarlig for de Bøger, han har til Laans. Ingen maa ved tilskrevne Bemærkninger eller Indstregninger tilsmudse Bøgerne. Bringes en Bog tilbage i beskadiget Tilstand, beholdes den paa Biblioteket, indtil et nyt Eksempplar paa Laanerens Regning er anskaffet, hvorefter det beskadigede Eksempplar overgives til Laaneren. Fremlaan af Skolens Bøger maa ikke finde Sted.

5. Billedværker, Ordbøger og andre Bøger, der kunne regnes for at høre til Haandbiblioteket for Skolen og dens Lærere, kunne som Regel kun benyttes i Biblioteket selv; ligeledes forbeholder Skolen sig Ret til at nægte Udlaan af rent belletristiske Værker, naar dette maatte anses for nødvendigt.

6. I Skolens Ferier er Biblioteket i Reglen lukket.

Lignende Reglementer ere approberede for Udlaan fra 30. Sptb. Frederiksborg, Horsens og Randers lærde Skolers Biblioteker.

Min. Bekendtgørelse angaaende Tidsfristen for Ind- 19. Oktb. givelse af Ansøgninger om fornyet Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelseseksamen.

Paa Grund af Tilvæksten i Antallet af eksamensberettigede Realskoler har det vist sig, at den i Cirkulære af 28de Maj 1889 fastsatte Frist for Indgivelsen af Ansøgninger om Fornyelse af Tilladelsen til Afholdelse af almindelig Forberedelseseksamen ikke er tilstrækkelig til, at de fornødne Undersøgelser af Skolen kunne foretages i behørig Tid. Ministeriet vil derfor, i Henhold til en Indstilling fra Undervisningsinspektøren for Realskolerne, herved have fastsat, at alle Ansøgninger om Tilladelse til Afholdelse af ovennævnte Eksamen, saavel angaaende Fornyelsen af denne Tilladelse, hvad enten Eksamen ønskes afholdt i Foraars- eller i Sommerterminen, som med Hensyn til ny Eksamensret, skulle indgives til Ministeriet inden den 1ste November i det foregaaende Aar.

Hvilket herved bekendtgøres til Efterretning for alle Vedkommende.

Min. Skr. til Rektor for Viborg Katedralskole, hvorved 11. Nov. det tillades at lade en kvindelig Elev deltage i Undervisningen i Skolens 5te Klasse, idet det dog udtales, at denne Tilladelse maa betragtes som en paa de i dette Tilfælde foreliggende ganske specielle Forhold begrundet eksceptionel Foranstaltning, hvorved der ikke i nogen Maade skabes et Præcedens med Hensyn til Spørgsmaalet om Fællesundervisning i de lærde Skoler for de to Køn.

Min. Skr., hvorved det bestemmes, at de ved tidligere 30. Nov. Skrivelser fastsatte Tidsfrister for Indsendelse til Universitetskvæsturen af de lærde Skolers Hovedbøger med Bilag forandres derhen, at Indsendelsen fremtidig har at finde Sted inden den 30te April.

1893

Min. Circ. til Rektorerne for de lærde Skoler, hvorved 9. Febr. det bifaldes, at der af det under det lærde Skolevæsens Udgiftspost 12 c for hver Skole disponible Beløb anvendes aarlig

9. Febr. 240 Kr. til Vederlag for Skriveri og Assistance ved Skriveri i Skolens Tjeneste, medens Udgiften til Protokoller, Papir, Blæk, Porto, Kridt m. m. kan afholdes af den øvrige Del af Bevil-lingen paa den nævnte Konto.
20. April. **Min. Skr.** til Rektor for Frederiksborg lærde Skole, hvorved det bifaldes, at Elever i Frederiksborg lærde Skoles Realklasser, der have nydt Understøttelse af de af Hillerød Kommune og Frederiksborg Amt til Nedsættelse af Skolepenge bevilgede Beløb, maa erholde Skolevidnesbyrdet udstedt uden Gebyr, naar de forlade Skolen uden at være naaede til en afsluttende Eksamen og ved deres Udtrædelse behøve et saadant Skolevidnesbyrd for at kunne indtræde i en praktisk Livsstilling.
12. Juni. **Min. Circ.** om Gebyr for Tillægsprøve i Latin eller i Latin og Græsk.
- Gebyret for denne Prøve om Supplement til almindelig Forberedelseseksamen bestemmes til 6 Kr., medens der tidligere intet Gebyr opkrævedes for Prøven.
25. Juli. **Min. Circ.** til samtlige lærde Skoler og Realskoler om Undervisningen i Botanik til 4de Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseseksamen.
- Medens der i det hele i de lærde Skoler og Realskolerne synes at herske Enighed om, hvilket Omfang Undervisningen i Botanik til 4de Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseseksamen bør have, for saa vidt Talen er om Blomsterplanternes Systematik og Formlære, hersker der paa visse andre Punkter, nemlig med Hensyn til 1) Planteanatomi, 2) Planternes Ernærings- og øvrige Livsvirksomheder (Fysiologi, Biologi) og 3) de laveste Planter, Usikkerhed angaaende For- dringerne i den paagældende Henseende. Ministeriet skal derfor, efter Forhandling med Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og Undervisningsinspektøren for de kommunale og private Realskoler, til Vejledning for Lærerne herved udtale følgende:
1. Planteanatomi frembyder vel i det hele Vanskelighed for Tilegnelse af Elever paa det Modenhedstrin, som Disciplene i den sædvanlige Alder for de nævnte Eksaminer i

Reglen indtage, men tør dog ikke helt forbigaa. De benyttede 25. Juli. Lærebøger ere imidlertid paa dette Omraade temmelig forskellige, og medens Grønlunds „Lærebog i Botanik“ og Strøms „Kortfattet Plantelære“ gaa for vidt (førstnævnte Bog endog meget for vidt), indeholder paa den anden Side V. A. Poulsens „Lærebog i Botanik“ noget for lidt. De Fordringer, der maa anses for berettigede, kunne da nærmere fastsættes saaledes: Disciplene maa lære at kende og i Korthed kunne give Besked om: Cellens Hovedtyper (Kortcelle, Langcelle, Vedcelle, Kar); Bladgrønt, Stivelsekorn, Æggehvide-stoffer, Olier; Bladets Bygning (Overhud, Spalteaabninger og disses Læbeceller); Stængelens Bygning for Tokimbladede og Enkimbladede (i korte Træk, men saaledes, at Aarringenes Optræden forstaas); Haar; Støvkornet (Yder- og Inderhinde), Ægget (Hinder, Ægmund, Kimsæk). Omfanget af det anatomiske Stof, der bør meddeles, vil saaledes omtrent svare til det, der gives i Grønlunds „Mindre Lærebog i Botanik“ eller i den (tidligere) mindste Udgave af Strøms Lærebøger.

2. Plantens Formering, Ernæringsforhold og øvrige Livsvirkomheder maa fordres behandlede i det Omfang, som de benyttede Lærebøger angive, dog med den Indskrænkning, at Befrugtningsforholdene (og dermed Forkimen) for Sporeplanterne helt kan forbigaa. Saadanne Indretninger, som staa i Forbindelse med Blomstens Bestøvning ved Insekter eller ved Vinden og med Frøspredningen, eller som beskytte mod Angreb af Dyr eller mod Vejrtilgængelighed, bør fordres oplyste ved passende Eksempler.

3. Al speciellere systematisk Inddeling af Løvsporeplanternes to Hovedafdelinger opgives, og man kan nøjes med at oplyse disse ved Hjælp af enkelte Eksemplarer: Algerne ved Hjælp af Tang, Svampene ved Paddehatte, Støvbald, Kartoffelsvamp, Skimmel, Rust, Brand, Gærsvampe og Bakterier (omtrent saaledes som disse findes behandlede i Poulsens Lærebog).

Til Indøvelse af almindelige morfologiske Forhold samt til Fremme af et bedre Kendskab til vore almindeligste vildtvoksende Arter af Blomsterplanter maa det anses for i høj Grad nyttigt og derfor indtrængende anbefales, at Eleverne øves i at foretage Plantebestemmelser ved Hjælp af danske floristiske Hjælpemidler (f. Eks. Grønlunds: „Trehundred danske Blomsterplanter“).

25. Juli. **Min. Skr.** om forandret Indretning af Opgavekommissionen.

1) I Stedet for den nu bestaaende enkelte Kommission, der under Ledelse af Formanden for Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler fremsætter Forslagene til de skriftlige Opgaver ved VI Klasses Afgangseksamen, IV Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseseksamen, dannes der to Opgavekommissioner, nemlig:

a) en Kommission, der under Ledelse af Formanden for de lærde Skolers Undervisningsinspektion fremsætter Forslagene til skriftlige Opgaver ved VI Klasses Afgangseksamen i begge Retninger samt til Opgaven i latinsk Stil ved IV Klasses Hovedeksamen;

b) en Kommission, der under Ledelse af Undervisningsinspektøren for de kommunale og private Realskoler fremsætter Forslagene til Opgaver i dansk Stil og engelsk Version samt praktisk Regning ved almindelig Forberedelseseksamen og endvidere Forslagene til Opgaver i Geometri og Aritmetik, der ere fælles for almindelig Forberedelseseksamen og IV Klasses Hovedeksamen.

Den førstnævnte Kommission sammensættes af de 3 Medlemmer af de lærde Skolers Undervisningsinspektion samt 3 tilfornordnede Medlemmer, der under Hensyn til Fagenes Krav vælges af Ministeriet blandt Styrrerne eller Lærerpersonalet ved de offentlige og private lærde Skoler.

Den anden Kommission dannes af Undervisningsinspektøren for de kommunale og private Realskoler samt indtil 5 tilfornordnede Medlemmer, der under Hensyn til Fagenes Krav vælges af Ministeriet efter Forslag og Indstilling af Undervisningsinspektøren og regelmæssigt tages blandt Styrrerne eller Lærerpersonalet ved de offentlige eller private Skoler eller Realskoler. Ved Bestemmelsen af Opgaveforslagene ved Eksamensterminen i juni medvirke desuden de to Medlemmer af de lærde Skolers Undervisningsinspektion, hvem det efter Fagenes Beskaffenhed nærmest tilkommer, paa de under denne Inspektion henhørende Realskolers Vegne.

De tilfornordnede Medlemmer af Kommissionerne beskikkes paa 3 Aar som hidtil.

Denne nye Ordning træder i Kraft ved Begyndelsen af

Skoleaaret 1893—94, og den tidligere bestaaende Opgave- 25. Juli.
kommission betragtes fra den Tid som opløst.

Min. Skr. til Formanden for Kommissionen til Afholdelse 2. Oktb.
af almindelig Forberedelseseksamen for Privatister, hvori det
udtales, at det, særlig under Hensyn til Analogien af de ved
Skrivelse af 14de April 1883 om Gebyret ved almindelig For-
beredelseseksamen fastsatte Regler maa anses for givet, at der
skal erlægges et Gebyr af 4 Kr. af hver Eksaminand, som ved
Universitetet underkaster sig den for Farmaceuter anordnede
Prøve i Latin. (1 Kr. til Eksaminator, 1 Kr. til Censor samt
1 Kr. til hver af Pedellerne.)

Min. Circ. til de eksamensberettigede Realskoler for Kvinder 24. Oktb.
angaaende Fritagelse for Gymnastikundervisningen.

I en nylig afgiven Beretning om Inspektionen af for-
skellige Realskoler for Kvinder har Gymnastikinspektøren
fremhævet, at ved nogle af disse Skoler var et forholdsvis
meget stort Antal Elever fritaget for Gymnastikundervisning,
og at dette til Dels fandt Sted i Henhold til Lægeerklæringer,
der ikke indeholdt nogen fyldestgørende Forklaring om Nød-
vendigheden af de paagældende Fritagelser.

Efter det foreliggende har man fundet det rettest at ind-
hente en Erklæring fra det kongelige Sundhedskollegium med
Hensyn til Gymnastikundervisningen ved de højere Pige-
skoler. Sundhedskollegiet har i den Anledning ytret, at Under-
visningen med det anordnede Omfang af 4 ugentlige Timer
maa anses for særdeles gavnlig for skolesøgende unge Pigers
Udvikling og Helbred, forudsat at den ledes paa en efter vor
Tids Erfaring hensigtsmæssig Maade, og at der vel kan fore-
komme Tilfælde, hvor der bør indrømmes delvis eller hel
Fritagelse for Gymnastikundervisningen, men i saadanne Und-
tagelsestilfælde bør Indrømmelsen kun gøres efter en motiveret
Erklæring af en Læge.

Ministeriet skal ikke undlade at henlede Opmærksomheden
paa de anførte Udtalelser, idet man i Henhold til disse her-
ved anmoder de vedkommende Skolebestyrelser om nøje at
paase, at ingen Elev for Fremtiden fritages for at deltage i
Gymnastikundervisningen eller i bestemte derunder hørende
Øvelser, uden at Nødvendigheden heraf er tydeligt godtgjort

24. Oktb. ved Attest fra en Læge. Det vil saaledes være at paase, at de Fritagelser, der ere begrundede paa forbigaaende Forhold, ikke udstrækkes over længere Tid end nødvendigt.

7. Decbr. **Min. Bekendtgørelse** om Forandringer i Anordning af 16de Juni 1882 med Hensyn til Undervisningen i Historie.

Efter Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 30te f. M. at bifalde:

1) at Bestemmelsen i allerhøjeste Anordning af 16de Juni 1882 § 2 affattes saaledes:

„Ved samme Prøve fordres i Historie en Oversigt over de vigtigste Begivenheder i den almindelige Verdenshistorie og Nordens Historie efter en fragmentarisk Lærebog“.

2) at Bestemmelsen i samme Anordnings § 16 affattes saaledes:

„I 5te og 6te Klasse gennemgaas i Historie Oldtidens og Nordens samt den nyeste Tids Historie (fra 1789) udførligere, de øvrige Afsnit af Historien repeteres i det Omfang, hvori de læses til IV Klasses Hovedeksamen“.

3) at den under 1° anførte Bestemmelse træder i Kraft ved den Optagelsesprøve, der afholdes i Sommeren 1896 og den under 2° anførte Bestemmelse ved Afgangseksamen i 1895.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

7. Decbr. **Min. Circ.** til samtlige Rectorer ved de lærde Skoler.

Med Henviisning til den under Dags Dato om Forandring i Anordningen af 16de Juni 1882 udgaaede Bekendtgørelse skal Ministeriet ikke undlade at meddele D'Hrr. Rectorer følgende Bemærkninger om Anvendelsen af de i denne givne Forskrifter.

Men Hensyn til Fordringerne i Historie ved Optagelsesprøven til nederste Klasse bemærkes, at af de for Øjeblikket eksisterende Bøger er Rektor Blochs „Mindre Lærebog i Historien til Brug for Skolernes Underklasser“ den, som ved sit Indhold og sin Fremstillingsform nærmest vil svare til de Fordringer, der stilles ved Optagelsesprøven. Dog vil det selvfølgelig ogsaa være tilladt at bruge andre Bøger.

Hvad dernæst angaar Bestemmelsen om Undervisningen i 7. Debr. Historie i 5te og 6te Klasse, skal man bemærke, at man har tænkt sig, at den nyeste Historie skulde læses i et Omfang som det, hvori den er fremstillet i Blochs større Lærebog. For saa vidt der i Anledning af denne Udvidelse af Læsestoffet maatte findes Grund til at give Afslag paa andre Punkter, maa Ministeriet anse det for rettest, at det overlades til Lærerne selv efter bedste Skøn om, hvad der kan udelades, uden at derved Forstaaeligheden af den historiske Sammenhæng og Udvikling lider nogen Skade, at foretage passende Forkortelser i de nu almindelig benyttede Lærebøger, dels over Oldtidens Historie (hvor f. Eks. det meste af Grækenlands Historie efter Alexander den stores Død godt kan udelades, ligeledes visse Afsnit af den romerske Kejsertid), dels over Nordens tidligere Historie.

Min. Skr., hvorved man bemyndiger Tegneinspektøren 12. Debr. til paa hans aarligs Inspektionsrejser til Landets Statsseminarier, Døvstummeinstituter og tekniske Skoler ogsaa at gøre sig bekendt med Tegneundervisningens Standpunkt i de lærde Skoler, samt opfordrer ham til paa Grundlag af de saaledes indvundne Erfaringer at fremkomme med aarlig Indberetning og eventuelt med Forslag til Forbedringer ved Undervisningen i nævnte Fag.

Indenrigsministeriets Skr. ang. Læreres Forpligtelse 1894 til borgerlige Ombud.

Under D. D. har Ministeriet tilskrevet Amtmanden over 20. Jan. Københavns Amt saaledes: „I det med Amtets Skrivelse af 13de f. M. tilbagefulgte Andragende har Adjunkt ved Roskilde Kathedralskole Adam Glahn, der i Henhold til Reglerne i Købstadkommunalloven af 26de Maj 1868 § 22 er valgt til Medlem af Roskilde Købstads Ligningskommission, gjort gældende, at han som kongelig Embedsmand i Medfør af D. L. 3—4—11 ikke er forpligtet til at modtage det paa ham saaledes faldne Valg, og at han ifølge § 24 i Forordning angaaende de lærde Skoler af 7de November 1809 heller ikke er berettiget til at paatage sig nogen hans Embede uvedkommende Bestilling uden Tilladelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Foranlediget heraf skulde man i Over-

20. Jan. ensstemmelse med, hvad man tidligere har udtalt (jfr. Ministeriets Skrivelse Nr. 70 af 7de April 1888) til Efterretning og videre Bekendtgørelse tjenstligst melde, at der vel efter D. L. 3—4—10 og 11 samt 3—6—1 og Anordning angaaende Købstædernes økonomiske Bestyrelse af 24de Oktober 1837 bestod den Ordning, at de kommunale Ombud i Regelen udelukkende bleve valgte af og blandt de med Borgerskab forsynede Beboere af Købstaden, medens andre Beboere af Købstaden hverken vare valgberettigede eller valgbare, men at denne Ordning er forandret allerede ved Loven af 1860 angaaende de kommunale Valg i Købstæderne, og at man saaledes maa holde for, at der ikke længere tilkommer kongelige Embedsmænd Fritagelse for at modtage de paa dem faldende Valg til Medlemmer af vedkommende Købstads Ligningskommission; under denne Forudsætning kan det ovennævnte Forbud i Forordn. 7de November 1809 § 23, der formentlig kun kan have Hensyn til saadanne Bestillinger, hvis Overtagelse er en frivillig Sag, ikke finde Anvendelse i nærværende Tilfælde. Som Følge heraf kan Ministeriet ikke erkende, at Andrageren har Krav paa i Henhold til de af ham anførte Lovbestemmelser at fritages for at modtage det paa ham faldne Valg, og for saa vidt han har anholdt om, at saadan Fritagelse i hvert Fald maa indrømmes ham paa Grund af hans Helbredstilstand, maa man i Henhold til den ovennævnte Lov af 26de Maj 1868 § 22 sammenholdt med §§ 9 og 10 have dette Spørgsmaal overladt til Byraadets Afgørelse." Hvilket under Henviſning til Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 5te d. M. herved tjenstlig meldes, idet man iøvrigt ikke undlader at tilføje, at det af Indenrigsministeriet ved forskellige Lejligheder er udtalt, at Statstjenestens Krav paa Embedsmandens Tid ikke kan underordnes Kommunes Krav paa Udførelsen af kommunale Hverv, og at saaledes i Kollisionstilfælde uopsættelig Virksomhed i Statens Tjeneste for Embedsmænd maa afgive lovligt Forfald lige overfor Kommunen (jfr. Ministeriets Skrivelse af 3die Juni 1851 og 9de Maj 1863 i den Ussingske Reskriptsamling.) — Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet anmodede ved at kommunikere ovenstaaende Skrivelse for Skolens Rektor denne om at paalægge Adjunkt Glahn at afholde sig fra Møde i Ligningskommissionen i alle Tilfælde, hvor han ved at møde

maatte opsætte en nødvendig Embedsgerning eller forsømme 20. Jan.
en ham som Lærer ved Skolen paahvilende Embedspligt.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne.

Da Ministeriets Opmærksomhed er bleven henledet paa 13. Febr. det uheldige i, at Besvarelserne af Opgaverne ved den almindelige Forberedelseseksamen, fjerde Klasses Hovedeksamen og Afgangseksamen for studerende ofte ødelægges umiddelbart efter Eksamen, skulde Ministeriet herved tjenstligst anmode Dhrr. Rektorer og Skolebestyrere om at paase, at de nævnte Opgaver opbevares i alt Fald i et Tidsrum af 3 Aar efter Eksamens Afholdelse.

Min. Circ. til de eksamensberettigede kommunale og 5. Marts. private Realskoler angaaende skriftligt Hjemmearbejde i Matematik og Regning.

Da Ministeriet har faaet Grund til at antage, at der ved Realskolerne gennemgaaende paalægges Eleverne, særlig i øverste Klasse, et altfor stort Hjemmearbejde med skriftlige Opgaver i Matematik og Regning, skal man herved indskærpe de paagældende Skolebestyrelser følgende:

Til skriftligt Hjemmearbejde i Matematik bør der ikke i nogen Realklasse forelægges mere end c. 120 Opgaver i eet Skoleaar; disse bør fordeles nogenlunde jævnt over Aaret, saaledes at der i ethvert Tilfælde ikke i nogen Uge forelægges mere end 4 Opgaver.

Det samlede Antal af Opgaver til Udarbejdelse i Hjemmet under det elementære Kursus i Matematik, der afsluttes med almindelig Forberedelseseksamen, skal udgøre c. 300.

I Regning maa Undervisningen fremmes saaledes, at det skriftlige Hjemmearbejde væsentlig kan henlægges til Mellemklasserne, saa at der i øverste Klasse ved Siden af Arbejdet paa Skolen kun maa fordres saa meget Hjemmearbejde, som svarer til Løsning af eet Sæt Eksamensopgaver hveranden Uge.

I geometrisk Tegning maa der ikke kræves Arbejde udført udenfor Skoletiden.

For at fremme Forstaaelsen af de matematiske Sætninger og belyse deres Betydning og indbyrdes Sammenhæng, bør der ved den mundtlige Undervisning flittigt benyttes passende

5. Marts. smaa Øvelseseksempler, d. e. saadanne, der egne sig til Behandling paa staaende Fod.

Ved mundtlig Eksamen maa Prøven i Teoriens Anvendelse (jfr. kgl. Anordning af 30te August 1881) herefter kun omfatte Øvelseseksempler af den ovennævnte Art, ikke egentlige Op-gaver.

16. Marts. **Min. Skr.** til Rektor for Horsens lærde Skole, hvorved det bifaldes, at den daglige Karaktergivning bortfalder i Horsens lærde Skole, saaledes, at der i Stedet herfor træder den Ordning, at der gives Disciplene en maanedlig Karakter for hvert Fag, saaledes at Disciplenes Standpunkt i Faget derved betegnes. Desuden gives en Karakter for Orden med skriftlige Arbejder og Opførsel, men derimod ingen Hovedkarakter. Der gives daglige Karakterer for skriftlige Arbejder. Naar der er noget særligt at bemærke om en Discipel, optager Læreren det i en Protokol, og naar der er Anledning til Klage, indføres der en Anmærkning i Disciplens Meddelelsesbog, som han samme Dag skal forevise i Hjemmet.

12. Maj. **Min. Skr.** til Forstanderskabet for Rønne lærde Skole angaaende Reglerne ved Stipendieuddelingen.

1. Stipendieaaret begynder med Beneficiaaaret 1ste Oktober 1894 med efter Omstændighederne 2 eller 1 Portion af laveste Grad og fortsættes saaledes, indtil Midlerne tillade, at der kan uddeles 1 Portion af mellemste og 1 af laveste Grad.
2. Portionerne bortgives altid „helt at oplægge“, og ved Ophør af Studeringer, Dødsfald eller Flytning hjemfalder den oplagte Del til Fonden.
3. Hele Renten af oplagte Stipendier tilfalder ligeledes Fonden.
4. Trediedelen af indestaaende Stipendiebeløb udbetales vedkommende Nyder, naar han er immatrikuleret ved Universitetet; Resten udbetales, naar han har underkastet sig Examen philosophicum paa anordningsmæssig Maade.
5. Ogsaa denne sidste Udbetaling sker fra Skolen; de ellers almindelig gældende Bestemmelser, dels om Overflytning til andre Skoler, dels om Indbetaling af en Students oplagte Stipendier til Universitetskvæsturen og Rentens

Indgaaen i den almindelige Skolefond, træde først i Kraft, 12. Maj.
naar Maalet — 1 Portion af mellemste og 1 af laveste
Grad — er naaet.

Min. Skr. til Rektorerne for de lærde Skoler angaaende 20. Juni.
Betaling til Timelærere i de Fag, der ligge udenfor Videnskabsfagene. Det bestemmes i Skrivelsen: a) at den forhøjede Betaling vil kunne tillægges først og fremmest de Lærere, der kunne kaldes Timelærere i Fagene udenfor Videnskabsfagene, og dernæst tillige, ifølge analogisk Anvendelse af de givne Regler for Anvendelsen af Forhøjelsen, de enkelte Lærere, der vel undervise i Videnskabsfagene, men udelukkende lønnes med Timebetaling, eller som ere Lærere i Fagene udenfor Videnskabsfagene, men ikke lønnes med Timebetaling (saaledes at den aarlige Løn for disse sidstes Vedkommende forhøjes, dog ikke udover en Sum, der overstiger 1 Kr. 25 Øre pr. Time), hvorimod Forhøjelsen ikke kan komme til Anvendelse paa de egentlige Ekstratimer og saaledes ikke komme Overlærere og Adjunker eller de saakaldte faste Timelærere til gode; b) at den aarlige Løn for de 8 saakaldte faste Timelærere fra 1ste April 1894 forhøjes fra 1596 Kr. til 1728 Kr. aarlig, saaledes at Forhøjelsen i Overensstemmelse med det foran anførte ikke maa betragtes som udredet af den nu tilkommende Forhøjelse af Kontoen for Timebetaling, men af den tidligere Bevilling; c) at Ministeriet fremdeles som hidtil vil kunne sætte Timebetalingen for enkelte Timer, f. Eks. Sangtimer, noget højere end den almindelige Timebetaling og derfor ogsaa i enkelte Tilfælde, hvor det maa anses for en naturlig Følge af den skete almindelige Forhøjelse af Timebetalingen, at der bevilges en passende mindre Forhøjelse af den tidligere Betaling for disse enkelte Timer, vil kunne tilstaa en saadan, selv om den derved bliver højere end 1 Kr. 25 Øre pr. Time.

Min. Skr. til Rektoren for Nykjøbing Katedralskole, 7. Febr.
hvorved det tillades, at Skolen efter Regning refunderer en Lærer de Udgifter, han har haft derved, at han under smitsom Sygdom i hans Hjem har haft Ophold paa et Hotel.

1. Marts.

Kgl. Anordning angaaende den almindelige Forberedelseseksamen.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitterligt: Efter de Os af Vor Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet derom allerunderdanigst foredragne Omstændigheder ville vi herved allernaadigst have anordnet følgende Regler angaaende den ved Anordning af 30te August 1881, jfr. Anordning af 12te Maj 1882, indrettede almindelige Forberedelseseksamen, hvilke Regler træde i Stedet for de i bemeldte Anordninger med dertil sig sluttende senere allerhøjeste Bestemmelser indeholdte:

§ 1.

Ved almindelig Forberedelseseksamen kan aflægges Prøve i følgende Fag:

1. Modersmaalet, skriftlig og mundtlig Prøve, 2 Karakterer, som regnes dobbelt.
2. Engelsk, skriftlig og mundtlig Prøve, 1 Karakter, som regnes dobbelt.
3. Tysk, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
4. Fransk, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
5. Historie, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
6. Geografi, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
7. Matematik, 3 skriftlige, 2 mundtlige Prøver med ialt 3 Karakterer.
8. Naturhistorie, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
9. Naturlære, mundtlig Prøve, 1 Karakter.

Desuden gives 1 Karakter for Orden med de skriftlige Arbejder ved Eksamen i det hele. Altsaa i alt 16 Karakterer.

Eksamen kan tages med Forbigaaelse af et af de tvende fremmede Sprog, Tysk eller Fransk, efter frit Valg, saaledes at der kun fremkommer 15 Karakterer. Til at bestaa Eksamen, henholdsvis med to eller tre fremmede Sprog, udkræves en samlet Karakterværdi af 65 eller $69\frac{1}{3}$ Points, og til at bestaa med Udmærkelse $112\frac{2}{3}$ eller 120 Points. Karaktererne i Modersmaalet maa tilsammen udgøre mindst $17\frac{1}{3}$ Points.

§ 2.

1. Marts.

De, der ville indstille sig til Adgangseksamen ved den polytekniske Lærestalt, til Medhjælpereksamen ved den farmaceutiske Lærestalt eller til de ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole foreskrevne Prøver for Skovbrugs- Landinspektør- og Dyr lægeelever, eller som ønske at optages paa den offentlige Tandlægeskole, maa forinden have bestaaet almindelig Forberedelseseksamen med tre fremmede Sprog og med et samlet Pointsantal af mindst 80, hvoraf $17\frac{1}{3}$ for Modersmaalet, samt med Karakteren „godt“ (10 Points) i dansk Stil. Have de paagældende taget Forberedelseseksamen med ikkun to fremmede Sprog og med et samlet Pointsantal af mindst 75, derunder de nysnævnte Karakterer for Modersmaalet, kan deres Eksamen i det heromhandlede Øjemed suppleres med en særlig Prøve i det tredje Sprog i det nedenfor angivne Omfang, for saa vidt heri opnaas Karakteren „godt“.

Farmaceuterne, Dyr lægeeleverne og de, der ville optages paa Tandlægeskolen, maa underkaste sig en særskilt Prøve i Latin efter de i § 7 angivne Regler og derved opnaa Karakteren „godt“.

De, der ville indstille sig til den juridiske Fællesprøve ved Universitetet, maa forinden have bestaaet almindelig Forberedelseseksamen med Engelsk og et af de valgfrie Sprog og med mindst 75 Points, hvoraf $17\frac{1}{3}$ for Modersmaalet, samt med Karakteren „godt“ (10 Points) for dansk Stil.

§ 3.

Det tillades Kvinder fremdeles ligesom hidtil at underkaste sig den almindelige Forberedelseseksamen, saaledes at de paa Grundlag heraf kunne indstille sig til samtlige i nærværende Anordnings § 2 nævnte Fagprøver, uden at de dog derved erhverve Adkomst til offentlig Ansættelse i noget Embede eller Bestilling, hvortil Adgangen er betinget af den juridiske Fællesprøve, Skovbrugs-, Landinspektør- eller Dyr lægeeksamen, eller Adgang til at erholde Beskikkelse som Sagførere eller Autorisation som Fuldmægtige hos Retsbetjente eller Sagførere.

§ 4.

Fordringerne i de enkelte Fag fastsættes saaledes:

1. Marts. a. Modersmaalet. Der opgives som læst to Komedier af Holberg, en Tragedie eller et større Digt af Oehlenschläger, flere Digte og prosaiske Stykker af bekendte danske Forfattere (Wessel, Ewald, Baggesen, Grundtvig, Heiberg, Hertz, Paludan-Müller, Winther osv.).

Skriftlig Prøve: Gengivelse af et bekendt Stof; 1 Karakter, som regnes dobbelt.

Mundtlig Prøve: Ren og forstandig Oplæsning af et Digt og et prosaisk Stykke, Prøve i Sprogets Grammatik, saa vel Formlære som Sætningslære, Samtale om Indholdet af det, der opgives læst; 1 Karakter, som regnes dobbelt.

- b. Engelsk. Der opgives af flere Forfattere læst saa meget, som svarer til mindst 300 Sider af Tauchnitzers Udgaven af *sunbeam stories*, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi.

Skriftlig Prøve: Oversættelse fra Engelsk til Dansk.

Mundtlig Prøve: Ved Prøven i det læste lægges særlig Vægt paa Oversættelsen paa korrekt Dansk og høres i Sprogets Grammatik; desuden oversættes et ikke læst prosaisk Stykke.

1 Karakter, som regnes dobbelt.

- c. Tysk. Der opgives af flere Forfattere læst saa meget, som svarer til 250 Oktavsider, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi.

Mundtlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- d. Fransk. Der opgives af flere Forfattere læst saa meget, som svarer til 250 Sider i Michel Levy Frères Udgave af *bibliothèque contemporaine*.

Mundtlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- e. Historie. Der kræves Kendskab til Fædrelandshistoriens og den almindelige Verdenshistories Grundtræk og Hovedbegivenheder omtrent i det Omfang, som er givet ved V. A. Blochs Lærebog for Realskoler. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

- f. Geografi. Der prøves i fysisk og politisk Jordbeskrivelse tillige med de uundværligste Sætninger af den matematiske Geografi. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

- g. Matematik og Regning.

Skriftlig forelægges to eller flere Opgaver i praktisk Regning af en saadan almindelig Natur, at der ikke fordres Kendskab til bestemte Handelsforhold eller

til Udtryk, der ere ejendommelige for enkelte Virkekredse. 1. Marts.
1 Karakter.

I Aritmetik fordres Kendskab til Læren om Addition og Subtraktion, Multiplikation og Division, Potensopløftning og Roduddragning med de derunder forekommende Udviklinger af positive og negative, hele og brudne, rationale og irrationale, reelle og imaginære Størrelser, Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber, Decimalbrøker, Proportioner og Progressioner, Logaritmer med deres praktiske Anvendelser, hvorunder sammensat Rentesregning, Ligninger af første og anden Grad, de første saa vel med een som med flere ubekendte.

Til skriftlig Behandling forelægges een eller flere Opgaver, som kræve lette Anvendelser af hvad der er læst, og mundtlig prøves i Teorien og dens Anvendelse. Iblandt Opgaverne i Regning og Aritmetik bør altid een give Lejlighed til at vise praktisk Anvendelse af Logaritmer. 1 Karakter.

I Plangeometri fordres læst det for danske Lærebøger sædvanlige fælles Stof. Prøven er dels skriftlig, Løsning af Opgaver ved Konstruktion og Beregning eller lette Beviser, som slutte sig nær til det bekendte, dels mundtlig i Teorien og dens Anvendelse. 1 Karakter.

h. Naturhistorie. Der prøves i Zoologi og Botanik, dog ikke i videre Omfang end hvad der kan læres ved Hjælp af Lüttkens Lærebog i Zoologi Nr. 2 med nogle Forbigaaelser og af Strøms Begyndelsesgrunde i Plantelæren. Der lægges særlig Vægt paa, at Eksaminanden paa Naturgenstandene selv kan paavise de Forhold, hvorom der handles. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

i. Naturlære. Der fordres Kendskab til Legemernes almindelige Egenskaber, til Ligevægtslovene for Kræfter virkende paa de enkelte Maskiner, til Trykforhold i Vædske og Luftarter, Vægtfyldebestemmelser, Tyngden, Faldet og Cirkelbevægelse, til Varmens Udvikling, Maaling og Forplantning, dens Virkning paa Legemernes Tilstand, til Magnetismens Hovedfænomener og Jordmagnetismen, til Gnidnings- og Berøringselektricitet; til alt dette saaledes, at fremtrædende Natursyn i det daglige og praktiske Liv blive forstaaede som nødvendig Følge af gældende Love. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

§ 5.

Opgaverne til den skriftlige Del af almindelig Forberedelseseksamen gives fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

§ 6.

Specialkaraktererne ere: ug, mg, g, tg, mdlg og slet, der betragtes som staaende lige langt fra hinanden, svarende til Talværdierne: 6, 5, 4, 3, 2, 1. Til disse Karakterer kan der føjes + eller ÷, der forhøjer eller nedsætter Karakteren med $\frac{1}{3}$; altsaa $ug \div = 5\frac{2}{3}$, $mg + = 5\frac{1}{3}$, $mg \div = 4\frac{2}{3}$, $g + = 4\frac{1}{3}$ osv.; dog maa der ikke gives nogen Karakter over ug eller under slet.

Naar der ved Sammenlægning af de enkelte Censorers Karakterer fremkommer andre Brøker end Trediedele, reduceres de til den nærmest liggende Trediedel, saaledes at hvad der er $\frac{1}{6}$ eller derover gøres til $\frac{1}{3}$, og hvad der er under $\frac{1}{6}$ bortkastes.

Ved Sammentællingen af Specialkaraktererne i de enkelte Fag benyttes en anden Skala, hvori ug har Værdien 8, mg 7, g 5, tg 1, mdlg ÷ 7 og slet ÷ 23 og, naar Mellemkaraktererne medregnes, $ug \div$ regnes $= 7\frac{2}{3}$, $mg + = 7\frac{1}{3}$, $mg \div = 6\frac{1}{3}$, $g + = 5\frac{2}{3}$, $g \div = 3\frac{2}{3}$, $tg + = 2\frac{1}{3}$, $tg \div = \div 1\frac{2}{3}$, $mdlg + = \div 4\frac{1}{3}$, $mdlg \div = \div 12\frac{1}{3}$ og $slet + = \div 17\frac{2}{3}$.

I Eksamensvidnesbyrdet indføres samtlige Specialkarakterer med deres nøjagtige Talværdi og til Slutning den samlede Talværdi af disse.

§ 7.

Ved den i § 2 omhandlede Tillægsprøve i Latin forlanges, at Eksaminanden har ordentlig læst en lille Læsebog for Begyndere til Indøvelse af Grammatikens Hovedregler, særlig for den almindelige regelmæssige Bøjning, og til Erhvervelse af det almindelige Ordforraad, samt saa meget, som svarer til 16 Sider i en Teubners Stereotypudgave af en let latinsk Forfatter, saasom Cornelius Nepos, Justinus eller Eutropius. Ved Prøven overhøres saavel i Læsebogen som i den læste Del af en Forfatter, dog saaledes, at de danske Stykker i Læsebogen udelukkes af Eksaminationen, og at Overhøringen i Grammatik med Analyse og Bøjning af hvert enkelt Ord væsentlig knyttes til Læsebogen, medens det dog tillige bør paases, at der ved Eksaminationen i Oversættelse af det foreskrevne For-

fatterpensum skaffes Sikkerhed for, at Eksaminanden ikke giver en udenad lært Oversættelse, men kender de enkelte Ords Betydning og Form. 1. Marts.

De, der have bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen for studerende Disciple eller den i nærværende Anordnings § 9 omhandlede Tillægsprøve i Latin og derved opnaaet „godt“ ved den mundtlige Del af Latinprøven, ere fritagne for den her omhandlede Prøve.

§ 8.

Den, der efter de hidtil gældende Regler bestaar Skolelærereksamen med Hovedkarakteren „meget duelig“, og den, der i Henhold til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenets Bekendtgørelse af 8de Juni 1894 bestaar den afsluttende Lærer- eller Lærerindeprøve ved et Seminarium med en gennemsnitlig Karakterværdi af 7 Points, kan derefter ved at bestaa en Tillægsprøve i Engelsk, Tysk og Fransk med Karakteren „godt“ i hvert Sprog erhverve de Rettigheder, som almindelig Forberedelseseksamen giver.

De samme Rettigheder tilkomme den, der i Henhold til de hidtil gældende Bestemmelser bestaar Skolelærerindeksamen med Hovedkarakteren „meget duelig“ og derefter en Tillægsprøve i Aritmetik (uden praktisk Regning), Geometri og Naturlære samt i Engelsk, Tysk og Fransk med et samlet Pointsantal af mindst 35.

§ 9.

Den, der har bestaaet almindelig Forberedelseseksamen med tre fremmede Sprog og med 80 Points samt med Karakteren „godt“ (10 Points) saavel for den mundtlige som for den skriftlige Prøve i Dansk, kan indstille sig til Afgangseksamen for studerende under følgende nærmere Betingelser:

For at underkaste sig Afgangseksamen i sproglig-historisk Retning, maa den paagældende i Engelsk, Tysk, Fransk, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Aritmetik have opnaaet i alt 40 Points og derhos have bestaaet en Prøve i Latin (skriftlig og mundtlig) samt i Græsk med en Karakter af mindst „godt“ i hvert af disse to Fag.

For at underkaste sig Afgangseksamen i matematisk-naturvidenskabelig Retning maa den paagældende i Engelsk, Tysk, Fransk, Geografi og Naturhistorie have opnaaet i alt 30 Points

1. Marts. og derhos have bestaaet en skriftlig og mundtlig Prøve i Latin med en Fælleskarakter af mindst „godt“.

§ 10.

Den, der vil indstille sig til almindelig Forberedelseseksamen ved en Skole, maa i de sidste tre Aar have deltaget fuldstændigt i Undervisningen ved en eksamensberettiget Realskole, og deraf i mindst de to sidste Aar ved den Skole, hvor han skal tage Eksamen. Hvis den paagældende først er bleven optagen to Aar før Eksamen i denne Skole, skal han præstere Bevis fra den anden Skole for sin Modenhed til Oprykning i næstøverste Klasse. Fra disse Regler kan Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under særlige Omstændigheder bevilge Undtagelser.

§ 11.

Skoler, som med Tilladelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kunne holde almindelig Forberedelseseksamen, lade de Lærere, som have undervist Disciplene, eksaminere hver i sit Fag under den Kontrol, som Ministeriet anordner.

§ 12.

Til Eksamenskommissionen for Privatister sammenkalder Ministeriet et passende Antal Mænd, som foruden Fagkundskaben besidde Erfaring i Skoleundervisning. Kommissionen vælger selv de Kræfter, den behøver til Eksamens Ordning og Tilsyn ved de skriftlige Prøver.

§ 13.

Almindelig Forberedelseseksamen afholdes ved Skolerne een Gang aarligt, enten i Tiden mellem den 15de Marts og 30te April eller mellem den 10de Juni og 15de Juli, men ved Eksamenskommissionen tre Gange aarligt, nemlig i Januar Maaned, i Tiden 10de Juni—15de Juli og i Tiden 15de Oktober—15de November.

§ 14.

Til at underkaste sig Eksamen kræves en Alder af 15 Aar, for Kvinders Vedkommende dog 17 Aar. Fra disse Bestemmelser kan Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under særlige Omstændigheder bevilge Undtagelser.

§ 15.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til at fastsætte de nærmere Bestemmelser, som maatte være nødvendige for Gennemførelsen af denne Anordning.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Min. Bekendtgørelse indeholdende Bestemmelser om 12. Marts. Gennemførelsen af den kgl. Anordning af 1ste d. M.

I Henhold til den ved § 15 i allerhøjeste Anordning af 1ste d. M. angaaende den almindelige Forberedelseseksamen givne Bemyndigelse vil Ministeriet herved have fastsat følgende Bestemmelser vedrørende bemeldte Anordnings Gennemførelse.

§ 1.

Den i Anordningens § 2, 1ste og 2det Stykke, givne Forskrift om, at Tillægsprøverne, henholdsvis i et af de valgfrie Sprog og i Latin, ikke kunne bestaa med en ringere Karakter end „godt“, og de i § 7 givne Regler angaaende den nævnte Latinprøve, træde i Kraft ved de paagældende Prøvers Afholdelse i Juni—Juli 1895.

§ 2.

Bestemmelserne i Anordningens § 1, sidste Stykke, om de almindelige Eksamensfordringer, og de i § 8 indeholdte Regler om Tillægsprøverne, henholdsvis for mandlige og kvindelige Seminarister, træde i Kraft ved Afholdelsen af almindelig Forberedelseseksamen i Januar 1896.

§ 3.

De ved Anordningens § 2 fastsatte Fordringer til den almindelige Forberedelseseksamen, efter Omstændighederne i Forbindelse med en Tillægsprøve i Latin, som Adgangsbetingelse til de i samme Paragraf nævnte Lærestalter og Fageksamener, komme første Gang til Anvendelse saaledes:

- a) ved Optagelsen paa de til Skovbrugs-, Landinspektør- og Dyr lægeeksamen forberedende Kursus, der i August 1896 paabegyndes ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole;
- b) ved Optagelsen paa det Kursus ved Tandlægeskolen, der begynder den 1ste Februar 1897;

12. Marts. c) ved den juridiske Fællesprøve, naar denne afholdes i Sommerterminen 1898;
 d) ved den farmaceutiske Medhjælpereksamen, naar denne afholdes i Oktober 1899.

Som Betingelse for Adgang til den polytekniske Læreanstalts Adgangseksamen i Matematik og Naturlære er almindelig Forberedelseseksamen allerede ved det under 23de Juli 1894 allerhøjst approberede Reglement for Læreanstalten underkastet de ved Anordningen givne Regler; dog kunne de, der inden 1ste September 1894 have bestaaet Forberedelseseksamen, fremdeles indstille sig til bemeldte Adgangseksamen i Overensstemmelse med de tidligere gældende Regler.

§ 4.

De i Anordningens § 9 indeholdte Bestemmelser om, under hvilke Betingelser den almindelige Forberedelseseksamen, i Forbindelse med en Tillægsprøve i Latin og Græsk eller i Latin, giver Ret til at underkaste sig Afgangseksamen for studerende, træde i deres Helhed i Kraft ved den sidstnævnte Eksamens Afholdelse i Sommeren 1898.

Den i samme Paragraf givne Forskrift om, at de nævnte Tillægsprøver ikke kunne bestaaes med en ringere Karakter end „godt“ i hvert af de to paagældende Fag, træder i Kraft ved Afholdelsen af 4de Klasses Hovedeksamen i Sommeren 1896, og til samme Tidspunkt maa Forberedelseseksamen være bestaaet i Overensstemmelse med de nye Fordringer for at kunne give Adgang til disse Tillægsprøver.

§ 5.

Anordningens § 10 træder i Kraft ved Eksamens Afholdelse i Marts—April 1898. Som Følge heraf vil den i samme Paragraf stillede Fordring om et Modenhedsbevis ved Overflytningen fra en Skole til en anden Skoles næstøverste Klasse være at iagttage efter Afslutningen af Foraarseksamen i 1896. For saa vidt en saadan Attest er nødvendig, maa den udtrykkeligt paaberaabes ved Indmeldelsen af de paagældende Dimittender.

§ 6.

Med Hensyn til de i Anordningens § 14 indeholdte Regler om Eksamensalderen har det sit Forblivende ved den hidtil anvendte Beregning af Alderen, saaledes at det ved de fire

Eksamensterminer, nemlig i Januar, Marts – April, Juni – Juli og 12. Marts. Oktober – November, er tilstrækkeligt, at de vedkommende Eksaminander fylde den anordnede Alder i samme Aar henholdsvis den 31te Januar, den 30te April, den 18de August (som Skoleaarets sidste Dag) og den 30te November.

§ 7.

Undtagelser fra den anordnede Lavalder, jfr. foranstaaende § 6, kunne som hidtil forventes bevilgede for de eksamensberettigede Skolers Disciple, naar vedkommende Skolebestyrer afgiver en bestemt Erklæring om, at den paagældende Discipel baade ved sin almindelige Modenhed og ved sin Fremgang i Forhold til Skolens andre Elever er egnet til at underkaste sig Eksamen. Hvad de kvindelige Disciple angaar, ville saadanne Bevillinger ikke blive givne, naar der mangler over 6 Maaneder i Alderen, medmindre ganske særlige Omstændigheder maatte tale derfor, og det tillige udtrykkeligt attesteres af en Læge, at der ikke af Hensyn til den paagældendes fysiske Udvikling kan være nogensomhelst Betænkelighed ved at meddele den ansøgte Dispensation.

Privatister kunne i Reglen ikke erholde Dispensation fra den anordningsmæssige Alder; dog vil der, under Forudsætning af, at behørig Modenhedsattest fra vedkommende Skole- eller Kursusbestyrer samt en Lægeattest med det foran angivne Indhold foreligger, kunne ventes meddelt kvindelige Privatister Aldersdispensation for et Tidsrum af indtil 3 Maaneder.

Ansøgninger om Dispensationer, saa vel fra Reglerne om Eksamensalderen som fra de i Anordningens § 10 indeholdte Bestemmelser, bør for Fremtiden altid indgives af den paagældende Skole- eller Kursusbestyrer.

§ 8.

Om de ved Anordningen foreskrevne Tillægsprøver gælde følgende Regler:

- a. Den i § 2, 1ste Stykke, omhandlede Prøve i et valgfrit Sprog, nemlig Fransk eller Tysk, kan aflægges enten ved en eksamensberettiget Skole, som Regel dog kun, naar det paagældende Sprog er optaget under Skolens almindelige Undervisning, eller ved Eksamenskommissionen for Privatister.
- b. Den i § 8, 1ste Stykke, omtalte Tillægsprøve for Semina-

12. Marts.

- risten i tre Sprog kan ligeledes aflægges saavel ved den nævnte Kommission som ved de eksamensberettigede Skoler, der give regelmæssig Undervisning i alle tre Sprog.
- c. Det samme gælder om den i § 8, 2det Stykke, nævnte Prøve for Kvinder, der have bestaaet Skolelærerindeeksamen.
 - d. Den ved § 2, 2det Stykke, jfr. § 7, foreskrevne Prøve i Latin for Farmaceuter, Dyrlæger og Tandlæger, kan som Regel kun afholdes enten ved Eksamenkommissionen eller ved de eksamensberettigede lærde Skoler i Forbindelse med disses aarlige Hovedeksamen. Dog ville de enkelte Bestyrere af Realskoler, som have erholdt personlig Tilladelse dertil, fremdeles kunne afholde Prøven under lagttagelse af de nedenstaaende almindelige Regler.
 - e. De i § 9 omhandlede tvende Tillægsprøver i Latin og Græsk og i Latin afholdes i Forbindelse med 4de Klasses Hovedeksamen ved de lærde Skoler eller ved den ekstraordinære Eksamen i Januar Maaned, som hvert Aar afholdes ved enkelte af disse Skoler.

Det er iøvrigt Regel for alle de ovennævnte Tillægsprøver, at de kun kunne afholdes i de regelmæssige Eksamensterminer ved den paagældende Skole eller ved Kommissionen, og at de med Hensyn til Eksaminandernes Indmeldelse, Bedømmelsen ved Censorer og Indberetningen om Udfaldet ere underkastede de for almindelig Forberedelseseksamen og 4de Klasses Hovedeksamen gældende Regler. Naar den under d) nævnte Latinprøve afholdes ved en Skole, behøver kun een Censor, som kan vælges af Skolen, at overvære Eksaminationen.

Der er, ligesom hidtil, intet til Hinder for, at de under a), d) og e) angivne Tillægsprøver kunne aflægges i den samme Eksamenstermin, i hvilken vedkommende underkaster sig almindelig Forberedelseseksamen eller de under b) og c) omtalte Prøver. I saadanne Tilfælde taber Prøven dog sin Gyltighed, hvis den Eksamen, som den skal tjene til at supplere, ikke bestaaes paa behørig Maade, og der maa derfor ikke, førend der foreligger Vidnesbyrd herom, udstedes nogen Attest om Suppleringsprøven.

De under e) nævnte Prøver omfatte det hele Pensum, henholdsvis i Latin og i Græsk, der af studerende Skoledisciple skal være læst inden Udgangen af 4de Klasse. Ved de under

a), b) og c) nævnte Prøver omfatter Eksamen i de paagældende fremmede Sprog altid hele det anordningsmæssige Pensum, idet de ved Ministeriets Cirkulære af 10de Marts 1882 indførte Lempelser for Skoledisciple ikke komme til Anvendelse ved nogen Tillægsprøve. 12. Marts.

§ 9.

Naar almindelig Forberedelseseksamen aflægges ved Eksamenskommissionen, betales ved Indmeldelsen det samme Gebyr, som kræves af Statsskolerne for Udstedelsen af Eksamensvidnesbyrdet (20 Kr.).

For Afholdelsen af de i den foregaaende § 8 under b—e nærmere omtalte Tillægsprøver erlægges ved Indmeldelsen til Eksamenskommissionen eller til Statens Skoler følgende Gebyrer:

8 Kr. for den under b) nævnte Prøve for Seminarister i tre Sprog;

14 Kr. for Tillægsprøven i seks Fag, jfr. c.;

4 Kr. for den under d) omhandlede mundtlige Prøve i Latin;

6 Kr. for enhver af de under e) nævnte Prøver i Latin og Græsk og i Latin.

For Tillægsprøven i Fransk eller Tysk, jfr. her § 8 a., kræves intet Gebyr af det offentlige.

§ 10.

Den, der enten har fuldendt eller paabegyndt den almindelige Forberedelseseksamen, henholdsvis i Januar, Marts, Juni eller Oktober, og som ønsker at tage Eksamen om, kan ikke paa ny indstille sig til denne før i den næstkommende Juni, Oktober, Januar eller Marts Maaned. De foran omhandlede Tillægsprøver kunne tages om i enhver af de paagældende Eksamensterminer.

§ 11.

Om Dimission af Privatister gælde følgende Regler:

- a. Enhver, der vil indstille sig til almindelig Forberedelseseksamen ved Eksamenskommissionen for Privatister, skal fremlægge Vidnesbyrd om, at han (hun) efter sine Lærers Overbevisning er i Besiddelse af de hertil fornødne Kundskaber.
- b. For saa vidt Eksaminanden har modtaget sin Forberedelse

12. Marts.

i en organiseret Undervisningsanstalt (Skole eller Kursus), kan det nævnte Vidnesbyrd udstedes af dennes Bestyrer efter Samraad med hans Medlærere. Hvis Eksaminanden er bleven forberedt af private Manuduktører, uden at nogen af disse har ledet Undervisningen i det hele, skal Vidnesbyrdet være undertegnet af den eller de Lærere, der have forberedt ham i de tre Hovedfag: Dansk, Engelsk og Matematik.

- c. Vidnesbyrdet skal indeholde en Angivelse af, hvor længe Dimittenden uafbrudt har modtaget Undervisning af de paagældende. Saafremt dette Tidsrum er under 6 Maaneder, regnet til den Dag, da Vidnesbyrdet udstedes, vil dette i Reglen ikke blive taget for gyldigt.
- d. Som Betingelse for Dimissionsattestens Gyldighed kræves, at den eller de, som underskrive den, nyde uplettet borgerlig Agtelse, og have bestaaet i det mindste den almindelige Forberedelseseksamen (jfr. Anordningens § 1), 4de Klasses Hovedeksamen for studerende, Skolelærer- eller Skolelærerindeeksamen. Fra disse Eksamensbetingelser vil der kun undtagesesvis blive dispenseret.
- e. For dem, der ville tage Eksamen om, jfr. foranstaaende § 10, indskrænkes det under c) angivne Tidsrum med Hensyn til det nye Vidnesbyrd til 3 Maaneder.
- f. Dimissionsvidnesbyrd udstedes paa særlige Blanketter, der udleveres sammen med de ved Eksamenskommissionen brugelige Indmeldelseskemaer og indsendes sammen med disse i udfyldt Stand.

De i nærværende Paragraf indeholdte Regler træde i Kraft ved Eksamens Afholdelse i Januar 1896. Til de i foranstaaende § 8 nævnte Tillægsprøver kan ligesom hidtil enhver indstille sig selv uden Dimissor.

§ 12.

Ministeriet fastsætter i enhver Eksamenstermin Dag og Klokketæt for Afholdelsen af de skriftlige Prøver. Ved disse tilstaaes der Eksaminanderne 4 Timer til Opgavebesvarelsen i hvert enkelt Fag.

§ 13.

For saa vidt det tillades en privat eller kommunal Skole at afholde almindelig Forberedelseseksamen i eet eller flere Aar, er denne Tilladelse, foruden af de iøvrigt foreskrevne

Betingelser, afhængig af, at den ugentlige Skoletid i samtlige Fag og Øvelser, med Undtagelse af Sang og Gymnastik, ikke overstiger 30 Timer, samt at der gives mindst 4 Timers ugentlig Undervisning i Gymnastik. Fra den sidstnævnte Regel vil der dog efter Omstændighederne, ligesom hidtil, kunne forventes Undtagelser for kvindelige Elevers Vedkommende. 12. Marts.

§ 14.

Samtlige Bestemmelser, der i Tilslutning til Anordningen af 30te August 1881 ere givne af Ministeriet angaaende den almindelige Forberedelseseksamen og de eksamensberettigede Skolers Forpligtelser, staa uforandrede ved Magt, for saa vidt de ikke ere i Strid med den forannævnte allerhøjeste Anordning eller med nærværende Bekendtgørelse.

Hvilket herved bekendtgøres til Efterretning for alle Vedkommende.

Min. Bekendtgørelse om Karaktergivningen m. v. ved 31. Aug. Afgangseksamen for studerende og ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen.

I Henhold til den Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ved kongelig Anordning af 5te August 1871 § 6 og Lov Nr. 138 af 1ste April 1871 § 10 givne Bemyndigelse fastsættes herved følgende Regler om Karaktergivningen m. v. ved Afgangseksamen for studerende og ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen:

§ 1.

Ved Afgangseksamen gives følgende Specialkarakterer:

a) i Fællesfagene:

For hver af de to Opgaver i Modersmaalet og for hvert af følgende Fag: Oldnordisk og dansk Litteraturhistorie, Fransk, Engelsk eller Tysk og Historie gives 1 Karakter, hvis Værdi fordobles i Fransk og Historie.

b) i de særlige Fag for den sproglig-historiske Afdeling:

For den skriftlige Oversættelse i Latin, den mundtlige Prøve i det læste i Latin og den mundtlige Oversættelse af et

31. Aug. ikke læst Stykke i Latin, for Græsk og for Naturlære gives for hver Prøve 1 Karakter, hvis Værdi fordobles i Græsk.

c) i de særlige Fag for den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling:

For skriftlig Aritmetik, mundtlig Aritmetik, skriftlig Geometri, mundtlig Geometri, mekanisk Fysik med Optik og kemisk Fysik med Astronomi og Meteorologi gives 1 Karakter for hver Prøve.

Antallet af Karakterer bliver altsaa, under Hensyn til Fordoblingen i enkelte Fag, i alt 14 for hver af de lærde Skolers Afdelinger.

§ 2.

Ved 4de Klasses Hovedeksamen gives følgende Specialkarakterer:

For Dansk, skriftlig, Tysk, Fransk, Latin, skriftlig og mundtlig, Historie, Geografi, Naturhistorie, Aritmetik, skriftlig og mundtlig, Geometri, skriftlig og mundtlig, og Græsk eller Naturlære, gives for hvert Fag 1 Karakter, hvis Værdi fordobles i Latin.

Det samlede Antal af Karakterer bliver altsaa 11.

§ 3.

Specialkaraktererne ere: ug, mg, g, tg, mdl. og slet, der betragtes som staaende lige langt fra hinanden, svarende til Talværdierne: 6, 5, 4, 3, 2, 1. Til disse Karakterer kan der føjes + eller ÷, der forhøjer eller nedsætter Karakteren med $\frac{1}{3}$: altsaa $ug \div = 5\frac{2}{3}$, $mg + = 5\frac{1}{3}$, $mg \div = 4\frac{2}{3}$, $g + = 4\frac{1}{3}$ o. s. v.; dog maa der ikke gives nogen Karakter over ug eller under slet.

Naar der ved Sammenlægning af de enkelte Censurers Karakterer fremkommer andre Brøker end Trediedele, reduceres de til den nærmest liggende Trediedel, saaledes at hvad der er $\frac{1}{6}$ eller derover gøres til $\frac{1}{3}$, og hvad der er under $\frac{1}{6}$ bortkastes.

Ved Hovedkarakterens Uddragning af Specialkaraktererne benyttes en anden Skala, hvori ug. har Værdien 8, mg. 7, g. 5, tg. 1, mdl. ÷ 7 og slet ÷ 23, og, naar Mellemkaraktererne medtages, $ug \div$ regnes $= 7\frac{2}{3}$, $mg + = 7\frac{1}{3}$, $mg \div = 6\frac{1}{3}$, $g + = 5\frac{2}{3}$, $g \div = 3\frac{2}{3}$, $tg + = 2\frac{1}{3}$, $tg \div = \div 1\frac{2}{3}$, mdl. + $= \div 4\frac{1}{3}$, mdl. ÷ $= \div 12\frac{1}{3}$ og slet + $= \div 17\frac{2}{3}$.

I Eksamensvidnesbyrdet indføres samtlige Specialkarakterer 31. Aug. med deres nøjagtige Talværdi og til Slutning Hovedkarakteren som Resultat af den samlede Talværdi.

Det skal staa Censorerne og den eksaminerende Lærer frit for at bestemme Fagkarakteren ved fri Diskussion og fælles Skøn, saa at den formelige Votering med Tal, Sammenlægning og Division kun benyttes, hvor Resultatet ikke kan vindes ad hin Vej.

§ 4.

Ved Afgangseksamen for studerende kræves:

til 1ste Karakter med Udmærkelse	105 Points,
til 1ste Karakter	84 —
til 2den Karakter	70 —
til 3die Karakter	56 —

hvorved $\frac{1}{2}$ eller derover regnes for 1 og Brøker under $\frac{1}{2}$ bortkastes.

Ved Prøven til Afgangseksamen i mekanisk Fysik og Optik, hvor disse to Discipliner give 1 Karakter, gælde Karaktererne respektive 2 mod 1. Ved Prøven i kemisk Fysik med Meteorologi og Astronomi bidrage de to første Discipliner med $\frac{2}{3}$ og Astronomien med $\frac{1}{3}$ til Karakteren. I begge Tilfælde foregaar Reduktionen til Trediedele først efter Sammenlægningen af de enkelte Karakterer, saaledes at f. Eks. Censorernes og Lærernes Karakterer for mekanisk Fysik fordoblede lægges sammen med deres Karakter for Optik og dividerede med 9 give Karakteren i Faget, reduceret efter ovenstaaende Regel om fulde Trediedele. Karakteren i Fransk ved den sproglig-historiske Afgangseksamen beregnes saaledes, at den for den franske Stil givne Karakter regnes for $\frac{1}{3}$ mod $\frac{2}{3}$ for Karakteren for den mundtlige Prøve.

§ 5.

Den ved Udgangen af 4de Klasse afholdte Aars- eller Hovedeksamen gælder, naar den er bestaaet med $47\frac{2}{3}$ Points og mindst g÷ i dansk Stil, lige med almindelig Forberedelseseksamen med en Gennemsnitskarakter af $4\frac{1}{3}$ Points, jfr. Anordn. af 1ste Marts 1895 § 1.

For at bestaa 4de Klasses Hovedeksamen med den i Lov af 1ste April 1871 § 5 givne Retsvirkning kræves mindst 55 Points som samlet Talværdi af alle 11 Karakterer samt mindst g. i dansk Stil.

31. Aug.

§ 6.

Til 6te Klasses Afgangseksamen kan ingen Discipel indstilles, som ikke ved 4de Klasses Hovedeksamen har opnaaet mindst 55 Points i samtlige 11 Karakterer og mindst 20 Points i de Fag, som for hver Retning afsluttes med 4de Klasse (nemlig Tysk, Geografi, Naturhistorie, Aritmetik og Geometri paa den sproglig-historiske Side, Tysk, Geografi, Naturhistorie og Latin [regnet dobbelt] paa den matematisk-naturvidenskabelige Side) samt mindst g. i dansk Stil. Den, der har bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen med 55 Points, men ikke har erholdt 20 Points i Afslutningsfagene, kan paa ny underkaste sig en Prøve i disse Fag alene; ligeledes kan den, der har bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen med 55 Points — og heraf mindst 20 Points i Afslutningsfagene —, men ikke har faaet mindst g. i dansk Stil, paa ny underkaste sig en Prøve i dansk Stil alene.

§ 7.

I Stedet for den ved Ministeriets Bekendtgørelse Nr. 82 af 28de Maj 1879 i. f. anordnede Prøve for privat forbedrede Dimittender i Afslutningsfagene ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen have Privatisterne fremtidig at underkaste sig den fuldstændige Hovedeksamen for 4de Klasse, saaledes, at der for den sproglig-historiske Retnings Vedkommende til den ovennævnte Prøve i dens nuværende Form føjes Fransk og Historie, for den matematisk-naturvidenskabelige Retnings Vedkommende desuden Aritmetik, Geometri og Naturlære, samt endvidere dansk Stil for begge Retningers Vedkommende. Fordringerne for Privatisterne ere i alle Fag de samme som for 4de Klasses Disciple, dog at Prøven i Latin og Græsk omfatter hele det læste Pensum (Anordning af 5te August 1871 § 2, Nr. 3 og 4) og Prøven i Historie det samme, som fordres ved almindelig Forberedelseseksamen (Anordning af 1ste Marts 1895 § 4 e).

For at kunne indstille sig til 6te Klasses Afgangseksamen fordres af Privatister samme Pointsantal som ovenfor i § 6 er fastsat for Skoledisciple.

§ 8.

Ovenstaaende §§ 4 og 5 træde i Kraft ved Eksamens Afholdelse henholdsvis i Juni 1896, § 6 og § 7 ved Eksamens Afholdelse henholdsvis i Juni 1898 og Juni 1897.

Fra de nævnte Tidspunkter ophæves Bestemmelserne henholdsvis i Ministeriets Bekendtgørelse af 9de August 1871 og i fornævnte Bekendtgørelse af 28de Maj 1889 i. f. 31. Aug.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Min. Skr., hvorved der meddeltes Rektorerne Tilladelse til at lægge en Dag til Oktoberferien s. A. af Hensyn til det af „De lærde Skolars Lærerforening“ paatænkte Møde. 6. Septb.

Min. Skr. til Bestyrelsen for de Brockske Handelsskoler, hvorved i Henhold til kgl. Resolution af 28de Oktober 1895 — foreløbig for Trienniet 1897—99 inklusive — Afgangseksamen fra nævnte Skolars 4de Realklasse anerkendtes som ligestillet med den almindelige Forberedelseseksamen, for saa vidt Undervisningen ordnes og Afgangsprøven afholdes i Overensstemmelse med følgende Plan: 11. Nov.

1. Undervisningen omfatter de samme Fag, som kræves til almindelig Forberedelseseksamen med tre Sprog: Tysk og Engelsk ere obligatoriske Fag, Fransk frivilligt. Desuden er Skrivning Eksamensfag. Foruden i Eksamensfagene undervises der gennem alle Klasser i Religion og Gymnastik, i 1ste—2den Realklasse endvidere i Sang, i 3die—4de Realklasse i Stenografi som frivilligt Fag. Summen af ugentlige Timer i hver Klasse maa ikke overstige 36, deraf 4 Gymnastiktimer. Udenfor den regelmæssige Skoletid tilbydes een Times ugentlig Undervisning i Tegning.
2. I hvert enkelt Eksamensfag gennemgaas de Pensa, som kræves ifølge kgl. Anordning af 1ste Marts 1895 om almindelig Forberedelseseksamen.
3. Undervisningen afsluttes i 4de Realklasse med en Afgangsprøve, der ordnes saaledes:
 - a. Den skriftlige Del omfatter:

Prøve i dansk Stil,

 - - Oversættelse fra Dansk til Tysk,
 - - Oversættelse fra Dansk til Engelsk,
 - - Aritmetik,
 - - Geometri,
 - - praktisk Regning.

Opgaverne til dansk Stil, i Aritmetik og i Geometri ere

11. Nov. de samme som ved almindelig Forberedelseseksamen og tilsendes Skolen fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Forslagene til Opgaver i tysk Stil, engelsk Stil og praktisk Regning*) indsendes fra Skolen til Ministeriets Approbation.

b. Den mundtlige Del omfatter Prøve i de samme Fag som almindelig Forberedelseseksamen, jfr. Anordning 1ste Marts 1895 §§ 1 og 4.

Prøven i Modersmaalet, i Fransk, Geografi, Aritmetik, Geometri, Naturhistorie og Naturlære afholdes efter de nævnte Bestemmelser. I Tysk og Engelsk prøves alene i to ikke læste Prosatekster, den ene tagen af en almindelig æstetisk Forfatter, den anden af et teknisk Skrift**); desuden prøves i de to Sprogs Grammatik som ved almindelig Forberedelseseksamen. I Historie prøves alene i den nyere Tids almindelige Historie fra 1648 og i de nordiske Rigers Historie.

c. Ved Prøven gives de samme Specialkarakterer som ved almindelig Forberedelseseksamen. I Tysk og i Engelsk, hvor Karakteren gives under eet for den skriftlige og den mundtlige Prøve, beregnes Karakteren med $1\frac{1}{2}$ Gang sin Talværdi, saaledes at det udkomne forhøjes til det nærmest højere Multiplum af $\frac{1}{3}$ (f. Eks. $mg \div = 6\frac{1}{3}$; $1\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{3} = 9\frac{1}{2}$ forhøjes til $9\frac{2}{3}$; $tg \div = \div 1\frac{2}{3}$; $1\frac{1}{2} \times \div 1\frac{2}{3} = \div 2\frac{1}{2}$ forhøjes til $\div 2\frac{2}{3}$). I Skrivning aflægges der ingen Eksamensprøve, men der gives en Karakter for hele det sidste Skoleaars Arbejde, der lægges sammen med Karakteren for Orden med de skriftlige Arbejder til een Karakter. Undervisningen i Stenografi afsluttes med en Prøve; Karakteren for denne indføres i Afgangsbrevet, men medregnes ikke i Hovedkarakteren.

*) Ved Skrivelse af $\frac{26}{1}$ 97 har Ministeriet henstillet, at hvert Sæt Eksamensopgaver i praktisk Regning kommer til at bestaa af een Opgave med et specielt merkantilt Tilsnit og een, der tilhører en af de andre Grupper, mellem hvilke Opgaverne ved almindelig Forberedelseseksamen vælges (Forholds-, Delings-, Blandings-, Gennemsnitsregning, Beregning af Fiademaal eller af Rummaal efter opgivne Formler).

**) Ved Skrivelse af $\frac{26}{1}$ 97 har Ministeriet udtalt, at Udtrykket maa forstaaes som sigtende til ethvert Skrift, der ikke er af æstetisk Indhold, og at enhver af de i Realskolerne almindelig brugte saavel engelske som tyske Læsebøger i Regelen indeholder Stykker af saa blandet Indhold, at Brugen af hvilken som helst af dem vil kunne tilfredsstille Fordringerne i begge de omhandlede Henseender.

Løvrigt beregnes det samlede Pointsantal efter de ved 11. Nov. almindelig Forberedelseseksamen gældende Regler.

d. Afgangsprøven afholdes i Terminen 15de Marts til 30te April.

e. Skolen underkaster sig for 1ste til 4de Realklasses Vedkommende det samme Tilsyn med Undervisningen og Afgangsprøven, som Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bestemmer for de eksamensberettigede Realskoler.

Min. Skr. til N. N.:

1896

I Anledning af Deres Forespørgsel om, hvorvidt De, der har taget almindelig Skolelærereksamen og forberedt Dem til Afgangseksamen for studerende vil have at underkaste Dem den i Anord. af 1ste Marts d. A. § 8 foreskrevne Tillægsprøve i Engelsk, Tysk og Fransk under Et eller om De kan dele Prøven, undlader Ministeriet ikke herved at meddele, at man ikke kan tillade Dem at dele den nævnte Tillægsprøve.

2. Jan.

Min. Circ. til de offentlige og private lærde Skoler:

16. Jan.

Paa given Anledning skal Ministeriet henlede Skolernes Opmærksomhed paa følgende Punkter vedrørende de i Bekendtgørelse af 31te August 1895 indeholdte Regler om Karaktergivningen m. v. ved Afgangseksamen for studerende og ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen:

1. Det følger af Reglen i Bekendtgørelsens § 6 sammenholdt med § 8, 1ste Stykke, at naar en Discipel efter bestaaet 4de Klasses Eksamen i 1895 er opflyttet i 5te Klasse med et Antal Points under 55 i samtlige 11 Karakterer eller under 20 Points i de Fag, som afsluttes med 4de Klasse, eller under g. i dansk Stil, og ved Udgangen af Skoleaaret 1895—96 ikke opflyttes i 6te Klasse, er han udelukket fra at indstille sig til 6te Klasses Afgangseksamen i 1898 eller senere, med mindre han tager henholdsvis enten hele 4de Klasses Eksamen eller Prøven i Afslutningsfagene eller Prøven i dansk Stil om og opnaar mindst de nysnævnte Minimumskarakterer eller opnaar Dispensation fra Bestemmelserne i Bekendtgørelsen.

2. Dersom en Discipel, der vel har erholdt 55 Points i samtlige 11 Karakterer, men mindre end 20 Points i Afslutningsfagene ved 4de Klasses Eksamen, ønsker paa ny at underkaste sig en Prøve i disse Fag, bør det, for saa vidt Skolen

16. Jan. Skolen efter samvittighedsfuldt Skøn i det hele anser Disciplen for moden til Opflytning i 5te Klasse og derfor nærmest søger Grunden til, at han ikke har opnaaet det fordrede Eksamenresultat, i et tilfældigt Eksamensuheld, tillades Disciplen at indstille sig til en ny Prøve i Afslutningsfagene umiddelbart efter Begyndelsen af det nye Skoleaar og senest inden Midten af September Maaned. Det overlades til Skolerne selv at stille Opgaverne til den skriftlige Del af denne nye Prøve, men selvfølgelig maa Opgaverne være af den sædvanlige Art. At Prøven skal afholdes, maa mindst 14 Dage forud anmeldes for Inspektionen, som derefter har at tage Bestemmelse om, hvorledes Censuren skal ordnes. Hvis Disciplen heller ikke denne Gang bestaar Prøven, maa han holdes tilbage i 4de Klasse og underkaste sig dennes fulde Eksamen næste Sommer.

3. Dersom en Discipel har bestaaet 4de Klasses Eksamen med 55 Points i alle Fag og med 20 Points i Afslutningsfagene, men har faaet mindre end g. i dansk Stil, ville disse Regler være at følge.

a) Hvis Disciplen bliver langt tilbage for den fordrede Minimumskarakter, maa han holdes tilbage i 4de Klasse, idet han da næppe kan siges at have den Modenhed i det hele, som maa være en absolut Betingelse for Opflytning i næste Klasse.

b) Hvis Grunden til, at Disciplen ikke opnaar den fordrede Karakter, skulde skønnes mere at ligge deri, at Disciplen i Øjeblikket ikke fuldt ud har siddet inde med de Kundskaber, som forudsættes at være til Stede hos ham til Opgavens Besvarelse, end at han overhovedet mangler den fornødne Tankemodenhed og stilistiske Evne, kan det tillades Disciplen at indstille sig til en ny Prøve i dansk Stil, umiddelbart efter det ny Skoleaars Begyndelse.

Skolen stiller Opgaven, og Besvarelsen bedømmes af de samme tre Mænd, der have været Dommere ved den første Prøve. Bestaar Disciplen heller ikke denne nye Prøve, maa han forblive i 4de Klasse og næste Sommer underkaste sig dennes fulde Eksamen.

c) Hvis endelig den utilfredsstillende Karakter ved den første Prøve foruden tilfældigt Eksamensuheld skønnes at være foranlediget ved, at han ikke ganske fuldt ud har den fornødne stilistiske Evne, men han iøvrigt af Skolen anses for at være fuldt moden til Opflytning og ogsaa menes at ville kunne

bøde paa den ringe Mangel paa dette enkelte Punkt ved Anstrængelse i Løbet af næste Skoleaar, kan han trods den utilfredsstillende Karakter opflyttes i 5te Klasse og i alle Henseender følge Undervisningen i denne, og han maa da ved Udgangen af denne Klasse underkaste sig en Prøve i dansk Stil, som træder i Stedet for 4de Klasses Prøve; Skolen kan til dette Øjemed benytte den samme Stilopgave, som den giver sin 5te Klasse, eller eventuelt en anden Opgave af lignende Art, og Besvarelsen bedømmes af Dansklæreren i 5te Klasse og de to Censorer, som samtidig bedømme 4de Klasses Eksamensstile; bestaar Disciplen heller ikke denne nye Prøve med mindst g., maa han holdes tilbage i 5te Klasse. Bestemmelsen om, hvorvidt den nye Prøve med Disciplen skal afholdes paa den første eller den anden af de her angivne Maader, maa træffes straks ved Censuren af 4de Klasses Stile, naar han første Gang indstiller sig til Prøven, ved Aftale mellem de tre Bedømmere, og der bør lægges særlig Vægt paa det Vidnesbyrd, som hans Dansklærer afgiver om ham med Hensyn til hans Fremgang i Faget i Løbet af hele det sidste Skoleaar og hans Dygtighed i det hele i dette Fag; i Tvivlstilfælde kan man rekurrere til Inspektionens Dom, idet man indsender Disciplens Stil med Censorernes Bemærkninger til Inspektionen. Beretning om, at en ny Prøve skal finde Sted, samt om dens Udfald maa af vedkommende Skolebestyrer indsendes til Ministeriet og Inspektionen.

4. Privatister, som indstille sig til 4de Klasses Hovedeksamen efter Reglen i Bekendtgørelse af 31te August 1895 § 7, bør, hvis der med Hensyn til dem kommer til at foreligge det ene eller det andet af de to her omhandlede Spørgsmaal, behandles i Analogi med Disciplene; Skønnet over deres Modenhed i Almindelighed maa her træffes af den Skole, ved hvilken de have indstillet sig til Eksamen, efter hvad den afholdte Eksamen har oplyst derom; den nye Prøve maa de aflægge ved den samme Skole, ved hvilken de have indstillet sig første Gang.

5. Privatister, der i Sommeren 1896 indstille sig til den i Bekendtgørelse af 28de Maj 1889 anordnede 4de Klasses Præliminærprøve, maa for at kunne indstille sig til 6te Klasses Hovedeksamen have opnaaet for den sproglig-historiske Retnings Vedkommende 35 Points, for den matematisk-naturvidenskabelige Retnings Vedkommende 25 Points.

19. Febr. **Min. Skr.** til Rektor for Sorø Akademis lærde Skole, hvori udtales, at ved Disciples Overgang i de med Realklasser forsynede lærde Skoler fra en studerende Klasse til en Realklasse skal deres Ophold i de studerende Klasser overfor § 10 i Adg. af 1ste Marts 1895 have samme Gyldighed, som om de havde gaaet i samme Tidsrum i Realklasserne.

6. Maj. **Min. Skr.** til Bestyreren af Frederiksberg Latin- og Realskole, hvorved det tillades en Discipel, der har bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen af matematisk-naturvidenskabelig Retning, at indstille sig til Tillægseksamen i Græsk, saaledes at han derved erholder Ret til at indstille sig til Afgangseksamen for studerende af sproglig-historisk Retning paa Yilkaar, at den paagældende opnaar mindst g i Græsk og tilbringer 1 Aar i Skolens 6te Klasses sproglig-historiske Afdeling.

20. Maj. **Min. Circ.** til de lærde Skoler og Realskolerne:

Idet Ministeriet meddeler nedenstaaende Fortegnelse over saadanne Apparater, der maa anses for nødvendige til Støtte for Undervisningen i Geografi i de lærde Skoler og dimissionsberettigede Realskoler, skal hertil bemærkes, at Ministeriet vel for Fremtiden maa gøre Fordring paa, at enhver Skole, der har eller attraar at opnaa den omtalte Dimissionsret, er i Besiddelse af en saadan Samling Apparater til Brug ved Undervisningen i det nævnte Fag, men at man dog ikke har villet binde den enkelte Skole, der allerede maatte være i Besiddelse af et brugbart Grundlag, til at anskaffe just det, der er opgivet i Fortegnelsen. Denne skal kun give et Minimum for, hvad der maa anses for nødvendigt, og der vil saaledes intet være til Hinder for, at flere af de opførte Apparater kunne erstattes af andre, der allerede forefindes, for saa vidt disse i tilstrækkelig Grad kunne tjene til Paavisning af det, der skal læres og gøres Rede for.

Fortegnelse

over Apparater, der maa anses for nødvendige til Støtte for Undervisningen i Geografi i de lærde Skoler og Realskolerne.

1. En Globus (Kiepert's [17 Kr.]).
 2. Væggekort over Danmark (Mansa [10 Kr.] eller Christiani [20 Kr.]).
- — Sverig-Norge (Norstedt [15 Kr.]).

Væggekort over Europa (Kiepert [16 Kr.] eller Súdow-Habenicht [18 Kr.]). 20. Maj.

— — Asien (Kiepert [19 Kr.] eller Súdow-Habenicht [18 Kr.]).

— — Afrika (Kiepert [14 Kr.] eller Súdow-Habenicht [15 Kr.]).

— — Nordamerika (Kiepert [12 Kr.] eller Súdow-Habenicht [15 Kr.]).

— — Sydamerika (Kiepert [10 Kr.] eller Súdow-Habenicht [15 Kr.]).

— — Australien (Kiepert [19 Kr.] eller Súdow-Habenicht [18 Kr.]).

3. Debes-Kirchhoffs Schulatlas (5 Kr. 80 Ø.).

4. Andrées Allg. Handatlas (28 Kr.).

5. Hirts „Bilderschatz für Länder- und Völkerkunde“ (3 Kr.) og „geographische Bildertafeln“ I—III (27 Kr. 60 Ø.).

6. Sierstedts „Danske Billeder for Skole og Hjem“ (5 à 6 Kr.).

Det maa dernæst anbefales, at Disciplene holdes til at anskaffe sig Dahlbergs Skoleatlas som det Værk, der indtil videre maa anses for det bedste, vi have.

Min. Circ. til samtlige lærde Skoler:

6. Juni.

Som Følge af de ved Bekendtgørelse af 31te August 1895 foretagne Forandringer i 4de Klasses Hovedeksamen vil Opgaven ved samme i dansk Stil fra den forestaaende Eksamen at regne blive given af Ministeriet.

Min. Skr. til Bestyrerne af Frederiksberg Latin- og Realskole, hvorved det tillades en Dimittend, hvis Helbreds-tilstand ikke tillader ham mere end 4 Timers skriftligt Arbejde paa samme Dag, at skrive den fri Opgave i dansk Stil paa en anden Dag, saaledes at Skolen giver Opgaven og sørger for den fornødne Kontrol. 12. Juni.

Min. Skr. til Bestyreren af Helsingør Latin- og Realskole, ved hvilken det tillades 2 Disciple efter bestaaet almindelig Forberedelseseksamen ved samme Skole, at gennemgaa Skolens 5te og 6te Klasses matematisk-naturvidenskabelige Afdeling og derefter ved at bestaa Afgangseksamen opnaa de Rettigheder, som Adgangseksamen til polyteknisk Lære- 17. Juni.

17. Juni. anstalt giver, uden derigennem at faa Adgang til akademisk Borgerret.

16. Juli. **Min. Skr.** til Rektor for Randers lærde Skole, hvori udtales, at en Discipel, der ved almindelig Forberedelseseksamen med to Sprog kun har opnaaet $64\frac{2}{3}$ Points, ikke har bestaaet Eksamen.

14. Aug. **Min. Skr.** til Rektor for Randers lærde Skole, hvori i Anledning af en fremkommen Forespørgsel udtales, at Ministeriet paa Grund af den ekstraordinære Stilling, de kvindelige Elever indtage i de lærde Skoler, ikke anser sig bemyndiget til at give dem Adgang til de for Disciplene bestemte Fripladser.

31. Aug. **Min. Circ.** til samtlige Skoledirektioner om Indførelsen af ordnede Lege for skolesøgende Børn:

Under den vaagnende Erkendelse af den store og afgørende Betydning, som Legemsøvelser have for Ungdommens sunde og harmoniske Udvikling, har Interessen for Barnets og den unge Mands og Kvindes Beskæftigelse med saadanne ordnede Lege, der navnlig kræve Hurtighed, Smidighed og Kraft i Bevægelsen, mere og mere gjort sig gældende som en Sag, paa hvilken der fra Skolen og Hjemmets Side bør lægges den største Vægt. Man har forstaaet, at disse Lege ved den kraftige Bevægelse, hvori de sætte Legemet uden ensidigt at lægge Beslag paa enkelte Dele af dette, er en saa naturlig og heldigt virkende Form for Legemsøvelser, at de i saa Henseende, drevne paa rette Maade, staa over en hvilken som helst anden sportsmæssig Idræt (Roning, Ridning, Cykling, o. s. v.), og fuldt ved Siden af den mest rationelt udviklede Gymnastik. Man har tillige indset, at de, samtidig med at skaffe den unge en velset og tillige sund og forfriskende Underholdning i hans Fritid, ere i høj Grad udviklende for hans Evne til hurtigt at tage en Beslutning og med Energi at gennemføre den, endvidere at de vække en levende Følelse hos ham af et Ansvar ikke blot overfor sig selv og den Stilling, han efterhaanden maatte have tilkæmpet sig blandt sine Kammerater, men navnlig overfor dem, med hvem han skal dele Sejren eller Nederlaget, og endelig at de skærpe hans Sans for Samarbejdets praktiske Betydning og for Nødvendigheden af i det givne Øjeblik at kunne underordne sig en andens Vilje, kort sagt, at disse Lege spille en Rolle ved

Personlighedens Udvikling, som maa vurderes meget højt. 31. Aug.
Hertil kommer endelig det rent negative, at Beskæftigelsen med Legene afholder Barnet fra Lediggang og dens hyppige Konsekvenser: Ulydighed og daarlige Paafund.

Medens den ordnede Leg saaledes udvikler Evner og Egenskaber hos den unge, som Gymnastikken ikke særlig tager sig af, er der selvfølgelig paa den anden Side Udviklingsforhold, paa hvilke denne sidste anderledes bestemt tager Sigte, navnlig den rationelle Indøvelse af de enkelte Muskler og Nerver, den hurtige Efterkommelse af bestemte Ordre fra Læreren o. s. v. Overhovedet vil det ses, at Gymnastikken og Legen ikke bør træde i Stedet for hinanden, men supplere hinanden.

Ministeriet er paa det rene med, at der her i Landet langt fra gøres tilstrækkeligt til at organisere og støtte den her omhandlede Art Legemsøvelser, og at det navnlig altfor meget overlades til de unges eget Initiativ og gøres afhængigt af tilfældig tilstedeværende gunstige Forhold, hvor meget eller hvor lidt der i saa Henseende sættes i Værk. Bestræbelserne ere langt mere gaaede ud paa at skaffe den voksne unge Mand Underholdning og Udvikling, og de have kun i ringe Grad haft Hensyn til Børnene, hvilket gælder Hovedstaden saavel som Købstæderne og Landet.

Det bør her i første Række være Landets Skolebestyrelser, der tager denne op ved hver indenfor sit Omraade at sætte den i Gang og støtte den under dens Udvikling. Hvad der da navnlig maa sørges for, er en til saadanne Lege egnet Plads, der er stor nok, og som er tilstrækkelig bekvemt beliggende. Undtagelsesvis vil vel Legepladsen ved den paa-gældende Skole kunne gøre Fyldest i saa Henseende, men den vil som Regel være for lille, og der bør da ved Skolebestyrelsens Foranstaltning skaffes en passende Plads. Dernæst maa Skolens Lærer — ved større Skoler Gymnastiklæreren eller en anden dertil egnet Lærer — tage sig af Legene for dels at indøve dem med Eleverne, dels at føre Tilsyn med, at alt gaar til paa rette Maade under Udøvelsen, dels i det hele at sørge for en fast og blivende Ordning af Sagen.

Medens det vil være det almindelige og tillige det ønskelige, at saadanne Lege afholdes som en frivillig Beskæftigelse udenfor Skoletiden, vil der i og for sig intet være til Hinder for, at de delvis træde i Stedet for den tvungne Gymnastik-

31. Aug. undervisning enten som en kortere Afbrydelse i Gymnastik-timen eller — i Sommermaanederne — som rene Friluftøvelser i Stedet for Gymnastikken.

Med disse Bemærkninger skal Ministeriet herved anbefale denne Sag til Skoledirektionens videre Forsorg, idet Bestyrelserne saavel for de offentlige som for de private Skoler bedes gjorte bekendte med Indholdet af nærværende Cirkulære. — Ligesom man gør Regning paa, at der rundt i Landet vil blive taget fat paa denne vigtige Sag med den størst mulige Interesse for Opgaven og i Konsekvens deraf med den Offer-villighed, der for de fleste Steders Vedkommende vil være en Betingelse for, at der overhovedet udrettes noget væsentlig i saa Henseende, saaledes er Ministeriet ogsaa for sit Vedkom-mende rede til at yde sin Bistand til Sagens Fremme, foreløbig bl. a. ved under de aarlige Feriekursus for Lærere at optage Kursus i ordnede Lege, til hvilke Kursus der efter de gældende Regler skal kunne ydes de enkelte Deltagere Stipendier. Om hvad der af Skolerne i Provstiet er foretaget i denne Sag, bedes for Fremtiden Oplysning meddelt i de aarlige Gymna-stikberetninger.

Man finder endelig Anledning til at henlede Opmærk-somheden paa, at der i efternævnte Bøger gives Vejledning om forskellige af de paagældende Lege:

Love for Cricket og Fodbold, udgivne af Dansk Bold-pilunion.

Haandbog i Cricket, Langbold og Fodbold, ved V. Hoskier, 4de Oplag 1895, 50 Øre.

Lawn Tennis efter det engelske ved V. Hoskier, 2det Oplag 1884, 25 Øre.

Illustreret Idrætsbog Nr. 3, Boldspil ved Komman-dør Hansen 1893, 3 Kr. 50 Øre.

Gymnastiksystem. II. De frie Øvelser, ved Poul Petersen, 1895, 5 Kr.

Fælleslege for Skoler efter L. M. Tjørngren, ved J. Reinhardt, 1882, 75 Øre.

Den danske Børnehave, ved H. Bagger, 1891, 3 Kr.

I øvrigt vil der af den for Tiden nedsatte Gymnastik-kommission blive udarbejdet en kort, samlet Fremstilling af de heromhandlede Lege,*) til hvis Udgivelse man agter at søge

*) Lege, Boldspil og anden Idræt. 1897.

den fornødne Bevilling, saaledes at den kan blive uddelt til 31. Aug.
samtlige offentlige og private Skoler.

Det til Fordeling blandt Sogneraadene, Skolekommissionerne og de private Skoler fornødne Antal Eksemplarer af nærværende Cirkulære vil blive Direktionen tilstillet.

Min. Skr. til Bestyrer af Tarm private Realskole, S. Madsen-Mygdal, ved hvilken det i Henhold til derom indgivet 28. Sptb.
Andragende tillades Tarm Realskole, saa længe den bestyres af ham, at lade kvindelige Elever — som have besøgt Skolen mindst 3 Aar, og som maa holdes tilbage i en af Mellemklasserne udelukkende af Hensyn til, at de ved at flyttes op paa regelmæssig Maade ikke vilde naa den i kgl. Anordning af 1ste Marts 1895 fastsatte Lavalder for kvindelige Dimittender — være fritagne for Deltagelse i Undervisningen i de første 8 Maaneder (d. e. medio August—medio April) af det 2det Aar, de tilbringe i Klassen, uden at denne Fritagelse skal betragtes som en saadan Afbrydelse af Undervisningen, der berøver dem Retten til at indstilles til almindelig Forberedelseseksamen ved selve Skolen (Anordn. § 10). Der knyttes hertil den Betingelse, at Eleven deltager fuldstændigt i Oprykningsprøven fra den Klasse, hvori hun holdes tilbage, til den nærmest højere, saavel det 1ste som det andet Aar, hun er Elev i Skolen, og at hun begge Gange opnaar mindst $mg \div (4\frac{2}{3})$ efter den aritmetiske Karakterrække) i Gennemsnit.

I saa Fald vil der ingen Dispensation behøves, men det maa bemærkes paa Indmeldelseslisten til almindelig Forberedelseseksamen for den paagældende Elevs Vedkommende, i hvilket Skoleaar hun har været fritaget paa den ovenanførte Maade, i hvilken Klasse hun da gik, og hvilke Gennemsnitskarakterer hun opnaaede ved den nævnte Oprykningsprøve.

Min. Skr. til Bestyreren af Frederiksberg Realskole, hvorved det tillades en Discipel, der har bestaaet almindelig Forberedelseseksamen med det befalede Antal Points, men ikkun opnaaet Karakteren $g \div$ i dansk Stil, at underkaste sig en Omprøve i dansk Stil alene for Eksamenskommissionen for Privatister. 25. Nov.

Min. Skr. til Bestyrelsen for „Undervisningsanstalten 28. Nov.
Kjøbenhavn“, hvori der, i Anledning af at nævnte Bestyrelse

28. Nov. havde udbedt sig forskellige Oplysninger om Betingelserne for at kunne supplere „Almindelig Forberedelseseksamen og Skolelærereksamen med 1ste Karakter til at gælde lige med 4de Klasses Eksamen“, hvilke Spørgsmaal nærmere vare præciserede saaledes: 1) om Skolelærereksamen med 1ste Karakter med tilhørende Tillægsprøve med Hensyn til at kunne suppleres til en 4de Klasses Eksamen var ligestillet med „Almindelig Forberedelseseksamen“ uden Hensyn til Karaktererne i den sidstnævnte „Afslutningsfag“, og særlig om Karaktererne i Dansk (f. Eks. g og g÷) havde noget at betyde i denne Henseende; 2) om Eksamen i Sprog til Skolelærereksamen gjaldt som Tillægsprøve til 4de Klasses Eksamen; 3) om „Almindelig Forberedelseseksamen“ (eventuelt Skolelærereksamen) med 2 fremmede Sprog uden videre ved at suppleres med en Tillægsprøve i det 3die fremmede Sprog med Hensyn til at kunne suppleres til en 4de Klasses Eksamen gav samme Ret som „Almindelig Forberedelseseksamen“ med 3 fremmede Sprog; i bekræftende Fald, hvor mange Points der krævedes i Afslutningsfagene og i det hele ved „Almindelig Forberedelseseksamen“ (eventuelt Skolelærereksamen) med 2 fremmede Sprog, for at den skulde kunne benyttes paa den nævnte Maade, og hvor mange Points der krævedes opnaaet ved Tillægsprøven i det 3die fremmede Sprog, udtales:

ad 1. Den, som har bestaaet Skolelærereksamen samt dem derefter følgende Tillægseksamen i de tre nyere Sprog efter Reglen i Adg. af $\frac{1}{3}$ 1895 § 8, har kun Ret til at indstille sig til den Tillægsprøve i Latin og Græsk eller i Latin alene, hvorved Almindelig Forberedelseseksamen suppleres til at gælde lige med 4de Klasses Eksamen, naar Vedkommende saavel for den mundtlige som for den skriftlige Prøve i Dansk mindst har opnaaet Karakteren „godt“, og — saafremt Vedkommende ønsker at underkaste sig Afgangseksamen i sproglig-historisk Retning og derfor maa bestaa en Prøve i Latin og Græsk — hans Karakterer ved Skolelærereksamen i Geografi, Naturhistorie, Aritmetik og Geometri i Forbindelse med Karaktererne i Sprogene ved Tillægsprøven tilsammen give mindst 40 Points, eller — saafremt Afgangseksamen i matematisk-naturvidenskabelig Retning er Maalet (med Tillægsprøve i Latin alene) — da Skolelærereksamens Karakterer i Geografi og Naturhistorie i Forbindelse med Karaktererne i Sprogene ved Tillægsprøven giver mindst 30 Points.

ad 2. Nej; Eksamen i de tre nyere Sprog maa tages som 28. Nov.
 en særlig Tillægsprøve til Skolelærereksamen for at supplere
 denne til at gælde lige med Almindelig Forberedelseseksamen,
 og først derefter kan der være Tale om at supplere denne til
 4de Klasses Eksamen ved Prøven i Latin (+ Græsk).

ad 3. Ja; og i det tredie fremmede Sprog, hvori Prøven
 tages særskilt, maa der opnaas mindst g, saaledes at der altsaa
 forud i de andre Fag maa være opnaaet saadanne Karakterer,
 at de ovenfor under Punkt 1 opstillede Betingelser for at
 kunne tage Tillægsprøven i Latin (+ Græsk) fyldestgøres ved
 Tilkomsten af dette g. Er det tredie ny tilkommende Sprog
 altsaa Engelsk, der regnes dobbelt, maa der forud være op-
 naaet mindst 30 (henholdsvis 20) Points i de andre Fag; er
 det derimod Fransk eller Tysk, maa der forud være opnaaet
 mindst 35 (henholdsvis 25) Points (samt naturligvis Minimums-
 karaktererne i Dansk). Om der ved Prøven i det tredie Sprog
 skulde opnaas noget over g, kan dette Overskud ikke opveje
 noget Deficit i Fagene forud; ved en Enkeltprøve maa altid
 Fordringerne stilles strengere.

Kgl. Resol. angaaende Ferier og Fridage ved Sorø Akade- 11. Dec.
 mis lærde Skole og Opdragelsesanstalt:

Paa Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenets derom
 nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans
 Majestæt Kongen allernaadigst at bifalde, at de ved allerhøjeste
 Resolution af 16de Juni 1882 angaaende de lærde Skolers
 Ferier og Fridage nærmere fastsatte Regler ændres saaledes,
 at der, for saa vidt angaar Sorø Akademis lærde Skole og
 Opdragelsesanstalt, fastsættes følgende Bestemmelser:

Skoleaaret begynder den 19de August, og den aarlige
 Sommerferie gaar fra den 15de Juli til den 18de August, begge
 iberegnedes, dog at i de Aar, hvor den 19de August falder
 paa en Lørdag, Ferien og som Følge deraf ogsaa Eksamen
 begynder enten en Dag tidligere eller sildigere, saaledes at
 det nye Skoleaar begynder enten en Fredag eller en Mandag.

Juleferien varer fra 23de December til 5te Januar, begge
 Dage iberegnedes, saa at Undervisningen begynder den 6te
 Januar eller, hvis denne falder ind paa en Lørdag eller Søndag,
 da den paafølgende Mandag.

11. Dec. Paaskeferien gaar fra Onsdagen før Skærstorsdag til den paafølgende Tirsdag, begge iberegnete.

Pinseferien gaar fra Fredagen før Pinsedag til den paafølgende Onsdag, begge iberegnete.

Hans Majestæt Kongens Fødselsdag, Grundlovsdag, Fastelavns Mandag, Eftermiddagen før Store Bededag og Lørdagen efter samme ere Fridage, hvorhos Rektoren kan give fri 4 Søgnedage (spredte eller samlede) mellem Sommerferie og Jul og 10 Frieftermiddage i Løbet af hvert Skoleaar,

samt allernaadigst at bemyndige Ministeriet til, naar der i enkelte Tilfælde maatte findes særlig Anledning dertil, at tillade en Afvigelse fra de ovennævnte Regler.

1897

19. Marts. **Min. Skr.** til Rektor for Odense Katedralskole, hvori i Henhold til en Forespørgsel udtales, at Privatister ved at bestaa 4de Klasses Hovedeksamen, opnaa de samme Rettigheder, som denne Eksamen efter Lov af 1ste April 1871 § 5 giver dem, der som Skoledisciple have bestaaet den.

23. April. **Min. Circ.** til samtlige Rektorer angaaende Udbetalingen af de lærde Skolers Oplagspenge:

Ministeriet vil herved have fastsat følgende Regler angaaende Udbetalingen af de lærde Skolers Oplagspenge i Stedet for de ved Universitetsdirektionens Skrivelse af 4de Marts 1848 Nr. 1 og 2 samt Ministeriets Skrivelse af 10de Februar 1849 givne Bestemmelser:

1. Efter endt Afgangseksamen indsender Skolens Rektor den for de dimitterede Studenter under deres Skolegang oplagte Del af de dem forundte Stipendier til Universitetskvæsturen med Underretning om, hvilke Studerende de enkelte Oplagssummer tilkomme. For saa vidt Rektor maatte have Tvivl om en Stipendiats Adkomst til Oplægets Udbetaling, indstiller han Sagen til Ministeriets Afgørelse, og bliver i saa Fald Oplæget at tilbageholde ved Skolen, indtil Ministeriets Resolution er afgivet.

2. Den første Trediedel af de oplagte Penge udbetales efter Anvisning af Skolens Rektor, saa snart Universitetskvæsturen har forvisset sig om, at Stipendiaten har ladet sig immatrikulere ved Universitetet. Er dette ikke sket senest ved

den almindelige Immatrikulation, falde Oplagspengene straks tilbage til Skolens Stipendiefond. Rektor kundgør dette hvert Aar for Skolens dimissi. Skulde Stipendiaten kunne godtgøre, at antagelig Hindring har været til Stede for hans betimelige Immatrikulation, forbeholder Ministeriet sig at afgøre, hvorvidt han vil kunne erholde de til Skolens Stipendiefond hjemfaldne Oplagspenge udbetalte. 23. April.

Min. Skr. til Forstanderskabet for Aalborg Katedralskole 3. Maj.
i Anledning af en Forespørgsel angaaende Kautions-Depositum for en Regnskabsfører:

Den Kaution, som Forstanderne for en lærd Skole i Hensyn til Forordning af 7de November 1809 angaaende de lærde Skoler § 115 have at afkræve en lærd Skoles Regnskabsfører, er ifølge denne Paragrafs Indhold ikke blot stillet til deres Betryggelse, altsaa til Dækning af det Ansvar, som de ved Forsømmelse af Tilsyn med Regnskabsføreren kunne paa-
drage sig (jfr. Paragrafens Slutning), men tillige for de Oppebørsler, som Regnskabsføreren i det hele skal have i Kasse, og for hvilke han ifølge § 116 staar til Ansvar paa samme Maade som andre offentlige Oppebørselsbetjente. Heraf vil det med Hensyn til Beskaffenheden af den stillede Kaution være en Følge, at Lov af 12te November 1886 § 4 bliver at anvende i saa Henseende, og da Kontrabøger med Sparekasser ikke falde ind under de ved denne Lovbestemmelse tilladte Deposita for de Statskassen og øvrige offentlige Institutioner tilkommende Oppebørsler, vil derfor den omspurgte Beføjelse („at modtage en Kontrabog med Aalborg Bys og Omegns Sparekasse som Kautions-Depositum“) formentlig ikke kunne tilkomme Forstanderskabet for Aalborg Katedralskole.

Min. Skr. til Bestyreren af Borgerdydskolen i Kjøbenhavn, 20. Juli.
hvorved det tillades en Discipel, der har bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen med 60 Points, men kun opnaaet g÷ i dansk Stil, at underkaste sig en Omprøve i dansk Stil alene.

Min. Skr. til Bestyreren af Efterslægtsselskabets Skole, 20. Juli.
hvorved det tillades en Discipel, der har gennemgaaet 5te og 6te Klasse sproglig-historisk Retning, at indstille sig til Afgangs-

20. Juli. eksamen i matematisk-naturvidenskabelig Retning som Discipel efter et Aars Forløb.

19. Aug. **Min. Skr.** til N. N., hvorved det tillades ham, der har bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen med 64 Points, men kun opnaaet tg+ i dansk Stil, at underkaste sig en Omprøve i dansk Stil alene for Eksamenskommissionen for Privatister.

17. Febr. **Min. Circ.** til samtlige Rektorer angaaende Aflevering af Arkivalier fra de lærde Skoler til Provinsarkiverne:

Under Henviſning til Afsnit I, Stykke 5, i Bekendtgørelse herfra af 10de Marts 1891 angaaende Provinsarkiverne og Embedsmændenes Forhold til dem fastsætter Ministeriet følgende Regler for den første Aflevering af Arkivalier fra de lærde Skoler til Provinsarkiverne:

1. Afleveringen finder Sted efter den mellem Hr. Rektoren og vedkommende Provinsarkivar nærmere truffene Aftale, dog at i hvert mødende Tilfælde, hvor Enighed mellem Hr. Rektoren og Provinsarkivet ikke kan opnaas, Sagen kan indstilles til dette Ministeriums Afgørelse.
2. Over det, der afleveres, vil der af Hr. Rektoren være at forfatte 2 ligelydende Designationer, der affattes saa nøjagtigt, som det efter Omstændighederne er muligt. Designationerne sendes til Provinsarkivaren i et særskilt Brev, og den ene af dem tilbagesendes til Hr. Rektoren med paategnet Kvittering af Provinsarkivaren, naar denne har ladet det afleverede gennemse og forvissat sig om Designationens Rigtighed.
3. Pakker med Arkivalier i bør være forsvarligt sammenbundne og mærkede med Skilte af Pap eller Papir. Fra Provinsarkivet vil der efter Forlangende af Hr. Rektoren blive fremsendt det fornødne Antal Kasser til Transporten af Protokoller og Pakker.
4. Der maa forud for Afleveringen ingen Kassation af Arkivalier finde Sted uden efter indhentet Samtykke fra Provinsarkivaren.
5. Deres hafte Udgifter i Anledning af Afleveringen kan Hr. Rektoren forlange Dem godtgjorte ved samtidig at henvende Dem til Provinsarkivet med Regning.

6. Opmærksomheden henledes udtrykkeligt paa, at trykte 17. Febr. Sager, saasom trykte Love, Bekendtgørelser og Cirkulærer ikke henregnes til de Arkivalier, der ere Genstand for Aflevering.
7. Afleveringen omfatter ikke blot Skolearkivalier i snævreste Forstand (Eksamensprotokoller o. desl.), men ogsaa Forstanderskabets Arkivalier.

Min. Bekendtgørelse angaaende de Eksamensgebyrer, 29. Juni.
der ville være at erlægge ved de lærde Statsskoler af Privatis-
ter, der indstille sig til 4de Klasses Hovedeksamen:

Efter at det ved Bekendtgørelse om Karaktergivningen m. v. ved Afgangseksamen for studerende og ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen af 31te August 1895 er bestemt, at privat forberedte Dimittender i Stedet for den ved Ministeriets Bekendtgørelse af 28de Maj 1889 anordnede Prøve i Afslutningsfagene ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen fremtidig have at underkaste sig den fuldstændige Hovedeksamen for 4de Klasse, vil Ministeriet herved have fastsat, at de, der indstille sig som Privatister til 4de Klasses Hovedeksamen ved en lærd Statsskole, have at erlægge et Eksamensgebyr af 20 Kr.

Hvis den paagældende senere indstiller sig til Afgangseksamen ved en Statsskole som Discipel ved Skolen, bliver Testimoniet for sidstnævnte Eksamen at udstede uden Gebyr.

Indstiller den paagældende sig derimod som Privatist til Afgangseksamen ved en Statsskole, erlægges ogsaa for denne Eksamen et Gebyr af 20 Kr.

Min. Skr. til Rektor for Metropolitanskolen, hvorved det 8. Juli.
tillades en Discipel, der, efter at have fuldendt den skriftlige Del af Afgangseksamen for studerende, blev udelukket fra den mundtlige Prøve, fordi hans Broder havde faaet Meningitis cerebros spinalis, at underkaste sig bemeldte Eksamens mundtlige Del efter Sommerferiens Slutning med Bibeholdelse af de Karakterer, som vare tildelte ham ved den skriftlige Eksamen.

Min. Skr. til Rektor for Herlufsholm lærde Skole og 12. Juli.
Opdragelsesanstalt, hvori udtales, at den i Bekendtgørelse 12te Marts 1895 § 8 næstsidsste Stykke, sidste Punktum indeholdte

12. Juli. Bestemmelse maa forstaas saaledes, at den, der har taget alm. Forberedelseseksamen med 2 fremmede Sprog og derefter vil aflægge den for Farmaceuter foreskrevne Prøve i Latin, maa bestaa Tillægsprøven i det manglende 3die Sprog forinden eller samtidigt med, at han med Gyldighed kan underkaste sig den paagældende Prøve i Latin, saa at den sidstnævnte Prøve bliver ugyldig, naar den paagældende ikke bestaar den Tillægsprøve i det manglende fremmede Sprog, til hvilken han samtidig indstiller sig.
27. Juli. **Min. Skr.** til Bestyrerne for Hylleholt Realskole, hvori de underrettes om, at en Realskole ikke maa optage eller have Elever, der forberedes til nogen anden Eksamen end netop almindelig Forberedelseseksamen og at den ved Skolen begyndte Undervisning til 4de Klasses Hovedeksamen og Afgangseksamen for studerende altsaa maa foregaa helt som Kursusundervisning uden Forbindelse med Realskolen.
5. Aug. **Min. Skr.** til Rektor for Ribe Katedralskole, hvori udtales, at Tillægsprøven i Latin og Græsk er udeelig, saa at den, der har bestaaet i det ene Fag, men ikke i det andet, maa underkaste sig en ny Prøve i begge Fag.
19. Aug. **Min. Bekendtgørelse** angaaende nærmere Bestemmelse af Reglerne for privat Dimission til de lærde Skolers Eksaminer og til almindelig Forberedelseseksamen ved Eksamenskommisjonen for Privatister:
- Efter at der ved Bekendtgørelse af 31te August 1895 er givet nye Regler angaaende Fordringerne ved 4de Klasses Hovedeksamen for Privatister, vil den i Bekendtgørelse af 9de Februar 1891 angaaende Reglerne for privat Dimission til de lærde Skolers Eksaminer § 1, 1ste Stykke, indeholdte Regel være at forandre i Overensstemmelse med ovennævnte Bekendtgørelse, og da Ministeriet desuden finder, at der er Anledning til at indføre lignende Regler for dem, der indstille sig til almindelig Forberedelseseksamen for Privatister, vil Ministeriet i Stedet for den i Bekendtgørelse af 9de Februar 1891 § 1, 1ste Stykke, givne Regel for Fremtiden have fastsat følgende:
- Den, der i Skoleaarets Løb forlader en lærd Skole, kan ikke ved samme Skoleaars Ende som Privatist indstilles til

4de Klasses Hovedeksamen eller til Afgangseksamen for studerende. Heller ikke kan den, der i Skoleaarets Løb forlader en Latin- og Realskole eller en eksamensberettiget Realskole, ved samme Skoleaars Ende indstille sig til almindelig Forberedelseksamen ved Eksamenkommissionen for Privatister, medmindre der ligger mindst $\frac{1}{2}$ Aar mellem hans Udmeldelse af Skolen og det Tidspunkt, da hans Dimissionsattest udstedes. 19. Aug.

Min. Skr. til Overlæreren ved Kallundborg kommunale Realskole, hvori det udtales, at Ministeriet ikke i Almindelighed kan tillade, at Elever i en eksamensberettiget Realskole fritages for Undervisningen i noget af de obligatoriske Fag, men efter Omstændighederne intet har imod, at Skolen i enkelte Tilfælde, efter forudgaaet Meddelelse derom til Undervisningsinspektionen, fritager kvindelige Elever, som skulle forlade Skolen ved den skolepligtige Alders Udløb, for Matematikundervisningen i 1ste og 2den Realklasse, dog saaledes, at mindst Halvdelen af de derved indvundne Timer anvendes dels til en udvidet Undervisning i Regning, dels til geometrisk Tegning, for derigennem praktisk at indøve Geometriens Elementer; Resten af Timerne ville saa kunne anvendes til Haandarbejde. 25. Aug.

Min. Skr. til Undervisningsinspektøren for de kommunale og private Realskoler, ved hvilken det bestemmes: 8. Nov.

at der ved Indmeldelse til Omprøve i dansk Stil ved Kommissionen til Afholdelse af alm. Forberedelseksamen for Privatister af vedkommende Eksaminand skal erlægges et Gebyr af 4 Kr., *at* Censorerne ved denne Omprøve skulle have hver 1 Kr. for hver Eksaminand, *at* der til Udgifter ved Ordning af de skriftlige Arbejder for hver Eksamen maa anvendes 10 Kr., og *at* der til Udgifter til saakaldet „anden Betjening“ (s: Portneren ved Universitetet, Bud m. m.) maa anvendes 1 Kr. pr. Eksaminand.

Min. Skr. til Bestyreren af Tarm private Realskole, hvorved det tillades, at der under Bestyrelse af Førstelærer i Nørre Nebel, J. Andersen, oprettes et privat Realkursus, delt i to Klasser, i en nærmere angiven Forbindelse med Nørre Nebel kommunale Skole, samt i Forbindelse hermed udtales, at for saa vidt der endvidere var anholdt om Dispensation fra Be- 14. Nov.

14. Nov. stemmelserne i Ministeriets Bekendtgørelse af 1ste Marts 1895 med Hensyn til de Elever, der efter at være afgaaede fra Realklasserne i Nørre Nebel optages i Tarm private Realskole for der at underkaste sig almindelig Forberedelseseksamen, kan Ministeriet ikke for Tiden gaa saa vidt som at tilstede, at de paagældende kun behøve 1½ Aars Forberedelse i samme Skole, men at det derimod kan bevilge, at de, der efter at have bestaaet Afgangsprøven fra det forannævnte Realkursus i Nørre Nebel optages i Tarm Realskole, maa efter 2 Aars Forløb underkaste sig almindelig Forberedelseseksamen ved denne, samt at det vil paahvile Bestyreren af Tarm Realskole at overvære den Afgangsprøve, der bliver at indrette ved den øverste Realklasse i Nørre Nebel, for at bedømme vedkommende Elevers Modenhed til Optagelse i Realskolen.

26. Nov. **Min. Skr.** til Rektor for Randers lærde Skole angaaende Forstaaelse af Lønningslov 12te April 1892 § 1 d:

I Anledning af Hr. Rektorens Skrivelse af 6te d. M.,*)

*) Denna Skr. var saalydende:

„I Anledning af de faste Ansættelser, der i disse Aar have fundet Sted og ville finde Sted ved Randers lærde Skole, tillader undertegnede Rektor sig i al Ærbødighed at fremkomme for det høje Ministerium med nogle Betæneligheder med Hensyn til Fortolkningen af Lønningsloven af 12te April 1892, som jeg tidligere har fremsat privat, og som jeg ikke kan komme bort fra. Disse Betæneligheder angaa følgende 3 Punkter:

1. Lønningen i Konstitutionsaaret.
2. Alderstillæggene.
3. Forstaaelsen af Ordene „en privat lærd Skole“ i Lovens § 1, d.

I.

For saa vidt ikke „konstituerede Adjunkter“ ere at opfatte som en egen Klasse, for hvilken der gælder særlige Bestemmelser (og dette antydes ikke i Lønningsloven), saa maa det enten være „Timelærere med fast aarligt Honorar“ eller ligestillede med Adjunkter, og at denne sidste Opfattelse er den rigtige, synes det høje Ministerium at anerkende ved at sætte Lønnen i Konstitutionsaaret til 1800 (ikke 1728) Kr. Men i saa Fald forekommer det mig, at Lønningslovens § 1, d: „For Adjunkterne beregnes Tjenestealderen med Hensyn til Alderstillæg og Efterløn fra deres Konstitution i Embedet“, maa være anvendelig paa konstituerede Adjunkter, saa at en konstitueret Adjunkt maa faa samme Løn, som hvis han i det givne Øjeblik under forøvrigt lige Vilkaar var kongelig ansat, og har han altsaa i 6 Aar eller derover, „umiddelbart før Konstitutionen fungeret som Timelærer med fast aarligt Honorar ved en Statsskole eller umiddelbart før Ansættelsen ved en lærd Statsskole udført en i Art og Omfang tilsvarende

hvor De fremkommer med forskellige Bemærkninger angaaende Forstaaelsen af Lov 12te April 1892 om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved de lærde Skoler, skal Ministeriet tjenstligst bemærke følgende:

Lærergerning ved en privat lærd Skole" (Lovens § 1, d), saa maa hans Løn i Konstitutionsaaret være 2200 Kr.

Den eneste Indvending, jeg kan tænke mig fremsat derimod, er den, at det muligvis af andre eksisterende Lønningslove turde fremgaa, at det var et almindeligt Princip, at en konstitueret Embedsmand altid faar den for Embedet normerede Begyndelsesgage, at altsaa det, at en konstitueret Embedsmand faar Alderstillæg, ganske savner Analogier i den øvrige Lovgivning. Hertil maa jeg bemærke, at da selve Bestemmelsen i § 1, d, at et vist Tidsrum før Konstitutionen medtages ved Beregningen af Alderstillæg, ganske savner Analogier, er der intet mærkeligt i, at Konsekvenserne af denne Bestemmelse ogsaa savne Analogier. Jeg kan derfor ikke tro, at den her fremsatte Indvending svækker min Opfattelse, med mindre der et eller andet Sted i Lovgivningen udtrykkeligt og positivt bestemmes, at en konstitueret Embedsmand ikke under nogen Omstændigheder maa faa Alderstillæg. Om en saadan Bestemmelse findes, ved jeg ikke; men herpaa forekommer det mig, at Afgørelsen af dette Spørgsmaal maa bero.

II.

Lovens § 1, d, første Punktum synes kun at kunne forstaaes saaledes, at naar en Adjunkt har faaet sin Bestalling, er han — selv om den nu gældende Opfattelse af det under I behandlede Spørgsmaal fastholdes — med Hensyn til Alderstillæg og Efterløn stillet paa samme Maade, som hvis han havde faaet sin Bestalling paa Konstitutionsdagen. Men i saa Fald maa for en Adjunkt, der umiddelbart før Konstitutionen har virket i 6 Aar eller derover paa den i § 1, d, nærmere fastsatte Maade, Lønningsstigningen fra 2200 Kr. til 2400 Kr. indtræde 3 Aar efter Konstitutionen og ikke 3 Aar efter Bestallingsdatoen. I dette Punkt maa jeg imidlertid antage, at jeg er i Overensstemmelse med det høje Ministerium, da jeg har bragt i Erfaring, at Adjunkt N. N. i Odense, der blev konstitueret den 19de August 1895 med 1800 Kr., fik Bestalling den 19de August 1896 med 2200 Kr. og steg fra 2200 Kr. til 2400 Kr. den 19de August (1ste September) 1898.

III.

Med Hensyn til det sidste Spørgsmaal om den „i Art og Omfang tilsvarende Lærergerning ved en privat lærd Skole“, nødvendigvis skal være udført ved een Skole eller kan tænkes fordelt paa flere Skoler, da maa jeg bestemt hævde, at for saa vidt det, at Gerningen er fordelt paa flere Skoler, ikke ændrer dens Karakter, ikke ændrer det, at den i Art og Omfang kan ligestilles med en Adjunks, vil et benægtende Svar paa det sidste Alternativ bestemt stride mod Lovens Aand, selv om det muligvis ikke vilde stride mod dens Bogstav (skønt Ordet en ikke paa nogen Maade er udhævet i Loven, hvad det efter min Mening burde have været, hvis

26. Nov.

Konstituerede Adjunkter udgøre en egen Klasse af Lærere, forskellige saavel fra Adjunkter som fra Timelærere; om dem gælder bl. a. den særlige Regel i Lovens § 1. c. 2det Stykke.

Det er almindelig Regel, se Lov af 26de Marts 1870 § 4, at konstituerede Embedsmænd faa den for Embedet normerede Begyndelsesgage samt at de ikke faa Alderstillæg; men Lovens § 1. d giver Adjunkterne den enkelte særlige Begunstigelse, at Tjenesteaalderen regnes fra Konstitutionen, en Bestemmelse, der vilde være overflødig, hvis den konstituerede Adjunkts Stilling i det hele skulde være lig den kongelig udnævntes.

At Konstitutionsaaret maa medregnes i de 6 Aar fremgaar af Lovens § 1, d om, at Alderstillægget for en Adjunkt — o: en fast ansat Adjunkt i Henhold til det ovenfor bemærkede — ikke ved hans Ansættelse maa beregnes udover 6 Aar; det har ogsaa under Forhandlingerne angaaende Loven været forudsat, at den nævnte Tid skulde ligge umiddelbart forud for den faste Ansættelse, samt at Grænsen skulde være de 2 første Alderstillæg; man skal herom forøvrigt henvise til Meddelelser angaaende de lærde Skoler for Skoleaaret 1891—92, Side 8. Hvad Adjunkt ved Odense Katedralskole N. N. angaar, er der ved Beregningen af hans Lønningsanciennitet i sin Tid sket en Fejl, hvilken forøvrigt er bleven berigtiget.

Med Hensyn til Forstaaelsen af Ordene i Lovens § 1, d „en i Art og Omfang tilsvarende Lærergerning ved en privat lærd Skole“ har Ministeriet ikke krævet, at de paagældende skulde have undervist det fornødne Timeantal ved en og samme Skole.

Ministeriet finder derfor ikke, at de af Dem fremhævede Betæneligheder ere begrundede og man finder derfor heller ikke Anledning til at tillade Adjunkt ved Randers lærde Skole N. N. at søge Lønningsspørgsmaalet afgjort ved Domstolene,

Meningen var, at den hele Gerning absolut skulde være udført ved een Skole).

Hvis det høje Ministerium skulde være af den Mening, at de her fremsatte Betæneligheder have nogen Grund, andrager jeg, da Afgørelsen af disse Spørgsmaal ikke er uden Betydning for de Mænd, der ansættes i Skolens Tjeneste efter Loven af 12te April 1892, i al Ærbødighed om, at det maa paalægges eller tillades Adjunkt N. N. her ved Skolen, der rammes af Afgørelsen af alle 3 Spørgsmaal, at søge disse afgjorte ved Domstolene.“

men det maa have sit Forblivende ved Ministeriets Afgørelse 26. Nov.
(se Lov 26de Marts 1870 § 12).

Min. Skr. til Bestyreren af Tarm Realskole, hvori ud- 22. Dec.
tales, at den i Ministeriets Bekendtgørelse af 19de August 1898
indeholdte Bestemmelse – at den, der i Skoleaarets Forløb
forlader en eksamensberettiget Realskole, ikke ved samme
Skoleaars Ende kan indstille sig til almindelig Forberedelses-
eksamen ved Eksamenskommissionen for Privatister, med
mindre der ligger mindst $\frac{1}{2}$ Aar mellem hans Udmeldelse af
Skolen og det Tidspunkt, da hans Dimissionsattest udstedes –,
kun sigter til Skolernes ordinære Elever, men derimod ikke
til saadanne, der kun havde deltaget i Skolernes Undervisning
i det Øjemed at ville tage Eksamen som Privatister, og som
derfor ogsaa fremdeles kunde indstilles som saadanne af Sko-
lernes Bestyrere efter de hidtil gældende Regler.

Min. Circ. til Biskopperne:

10. Jan.

Paa dertil given Foranledning skal Ministeriet tjenstligst
meddele Deres Højærværdighed til behagelig Efterretning og
Bekendtgørelse for Præsterne i det Dem betroede Stift, at
Eleverne ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesan-
stalt, Herlufsholms Skole og Landets øvrige Latinskoler i Reg-
len bør konfirmeres af den Præst, til hvis Menighed de høre
i deres Skoletid, og at der kun i Tilfælde, hvor særlige Om-
stændigheder tale derfor, kan dispenseres herfra, hvilken Dis-
pensation kan meddeles af Biskoppen over det Stift, i hvilket
den paagældende Skole er beliggende.

Et Antal Eksemplarer af nærværende Cirkulære medfølger
til Omdeling blandt Stiftets Præster.

Min. Circ. til Biskopperne:

1. Marts.

Da det er kommet til Ministeriets Kundskab, at der skal
herske nogen Usikkerhed med Hensyn til Forstaaelsen af
Ministeriets Cirkulære af 10de Januar d. A. angaaende, af hvil-
ken Præst Elever i de offentlige lærde Skoler som Regel skulle
konfirmeres, skal man tjenstligst anmode Deres Højærværdig-
hed om at ville meddele Præsterne i det Dem betroede Stift, at
det ommeldte Cirkulære kun gentager den allerede i Kancelli-
Skrivelse af 30te Marts 1822 indeholdte Regel, at Disciplene i

1. Marts. de lærde Skoler skulle konfirmeres i den Menighed, hvortil de i deres Skoletid henhøre, medmindre de have erhvervet Dispensation herfra, og at Hensigten med nu at indskrænke denne Regel ikke har været den at indskrænke Forældres eller Værgers Frihed til at vælge, af hvilken Præst de ville lade deres Børn forberede til Konfirmationen, naar der efter Forholdene paa det paagældende Sted kan være Tale om Valg mellem flere Præster, men alene at indskrænke Antallet af de Tilfælde, hvor Skoledisciple efter at være forberedte til Konfirmationen af en Præst i den By eller det Sogn, hvor Skolen er beliggende, efter Forældres eller andre vedkommendes Ønske tages bort fra den Præst, der har foretaget Konfirmationsforberedelsen, for at konfirmeres andet Steds af en anden Præst. Ligesom det nemlig i Almindelighed maa anses for bedst stemmende med de for Konfirmationen gældende Regler, at den Præst, som foretager Konfirmationsforberedelsen, ogsaa selv foretager Konfirmationshandlingen, saaledes kan det særlig heller ikke andet end virke forstyrrende paa Skoleundervisningen, om et større Antal Disciple tages bort fra Skolen for at konfirmeres i Hjemmet.

Et Antal Eksemplarer af nærværende Cirkulære medfølger til Omdeling blandt Stiftets Præster.

11. Marts. **Min. Skr.** til Overlæreren ved Tøxens Skole i Kjøge, hvorved det tillades, at 2 unge Piger, der af Aldershensyn paa 2det Aar vare Elever i Skolens 3die Realklasse og ikke ville have naaet 17 Aars Alder i Sommeren 1900, efter Udløbet af Skoleaaret 1898—99 midlertidig maa ophøre med at deltage i Skolens Undervisning, uden derfor at tabe Retten til at indstilles til alm. Forberedelseseksamen ved Skolen i Sommeren 1901, dog paa Betingelse af, at de ved Udløbet af Skoleaaret 1898—99 bestaa Oprykningsprøven til 4. Realklasse med mindst $mg. \div (4\frac{2}{3})$ efter den aritmetiske Karakterrække) i Gennemsnitskarakter, og at de atter optages i 3die Realklasse senest den 1ste Maj 1900, saaledes at de deltage i Klassens Repetitionsarbejde og paa ny bestaa Oprykningsprøven til 4de Realklasse med mindst $mg. \div$ i Gennemsnitskarakter.

20. April **Min. Circ.** til Rektorerne for de lærde Skoler, Bestyrerne
og for de private Latin- og Realskoler samt de kommunale og
29. April. private Realskoler:

Efter at den af Gymnastikkommissionen af 30te November 1889 udarbejdede Haandbog i Gymnastik i Henhold til allerhøjeste Bemyndigelse af 28de f. M. af Ministeriet er approberet til Brug ved samtlige under dette Ministerium hørende Skoler, skal Ministeriet tjenstligst anmode Dem om at anskaffe nogle Eksemplarer af ovennævnte Haandbog i Gymnastik til den af Dem bestyrede Skole.

Min. Skr. til Undervisningsinspektøren for de kommunale og private Realskoler, hvori udtales, at § 2 i kgl. Anordning af 1ste Marts 1892 kun giver Regler for, hvorledes den alm. Forberedelseseksamen skal være bestaaet, som skal give Adgang til at indstilles til de i Paragrafens Begyndelse nævnte Eksaminer, og derfor ikke kan være til Hinder for, at en almindelig Forberedelseseksamen med to Sprog, der er bestaaet med et ringere Resultat end det i Paragrafen angivne, fremdeles ligesom tidligere suppleres med en Prøve i det tredie Sprog.

Min. Skr. til Bestyreren af Middelfart kommunale Realskole, hvorved det tillades nævnte Skole i næstøverste Klasse at optage Elever fra Frk. Thaarups Pigeskole og indstille dem til Eksamen efter kun 2 Aars Skolegang paa Betingelse, at de paagældende kvindelige Elever bestaa Oprykningsprøven til næstøverste Klasse sammen med Realskolens øvrige Elever.

Min. Circ. til Rektorerne ved de lærde Skoler og Bestyrerne af de private lærde Skoler: 25. Sept.

Da der atter i Aar har vist sig flere Uoverensstemmelser mellem de fra Skolerne opgivne Navne paa dem, der i Aar have underkastet sig Afgangseksamen for studerende, og de paa Daabsattesterne angivne Navne, skal man herved have D'Hrr. Rektorer og Skolebestyrere paalagt at iagttage, at de paa Indberetningen om Afgangseksamen opgivne Navne ere i Overensstemmelse med Daabsattesterne.

Min. Circ. angaaende almindelig Forberedelseseksamen: 26. Sept.

Alle Andragender til Ministeriet om Aldersdispensation med Hensyn til almindelig Forberedelseseksamen skulle fremtidig være ledsagede af Daabs- eller Fødselsattest for vedkommende.

13. Okt. **Min. Bekendtgørelse** om nogle Regler for Indmeldelse af Disciple og privat Dimission til Afgangseksamen for studerende:

Ved Indmeldelsen af Disciple til Afgangseksamen i sproglig-historisk Retning maa Skolen udtrykkeligen udtale, at der i de opgivne Pensa i Latin og Græsk intet er medtaget, som dens Disciple i sin Tid have opgivet til IV Klasses Eksamen.

For Privatister af sproglig-historisk Retning maa der tilligemed Dimissionsvidnesbyrdet indsendes en Attest om, hvad de have opgivet ved IV Klasses Prøve i Latin og Græsk eller de dermed ligestillede Tillægsprøver i disse Sprog. Attesten skal være undertegnet af Rektoren eller Bestyreren for den Skole, ved hvilken denne Prøve er aflagt.

16. Nov. **Min. Skr.** til Forstanderskabet for Roskilde Katedral-skole, hvorved dette bemyndiges til under Skolens Udgifts-post 8 for et Tidsrum af 10 Aar at afholde den aarlige Udgift, hvortil Præmien for en samlet Assurancesum 65,500 Kr. for Biblioteket og de øvrige Samlinger beløber sig.*)

1900

16. Jan. **Plan** for Sangundervisningen i de offentlige lærde Skoler:

§ 1.

Samtlige Elever skulle deltage i Sangundervisningen. Dog kunne saadanne Elever, som mangle Anlæg for Sang og Musik, fritages for at undervises i Sang, naar det efter eet Aars Sangundervisning har vist sig, at de ikke kunne komme til at synge.

§ 2.

Læseplanen bestemmer det ugentlige Antal Timer for Sangundervisningen i hver Klasse.**)

§ 3.

Til Hjælp ved Undervisningen benyttes Violin, Harmonium eller Klaver. Naar en Melodi er lært, vænnes Eleverne til at synge den uden Ledsagelse, med korrekt og tydelig Tekstudtale samt til eget Taktslag.

*) Præmien opgaves til 1 pro mille aarlig, naar Forsikringen tegnedes paa 10 Aar.

**) Det vilde være ønskeligt, om 1ste og 2den Klasse hver for sig kunde faa to ugentlige Sangtimer.

§ 4.

Undervisningen består i:

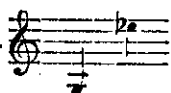
1. Musikens Elementarlære (Noder, Rytme, Intervaller m. m.) anvendt i Sang med det endelige Maal for Øje, at Eleverne kunne opnaa Færdighed i at synge en let Sang i en af de letteste Tonarter fra Bladet.
2. Eenstemmig Sang, der bør danne Grundlaget for Sangundervisningen. Et passende Udvalg af vore Fædrelands- og Folkesange saavel som af de almindeligst benyttede Salmemelodier og bibelhistoriske Sange indøves saaledes eenstemmigt.
3. Flerstemmig Sang, der dog først paabegyndes, naar den eenstemmige Sang er tilfredsstillende.

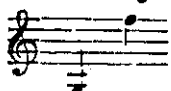
§ 5.

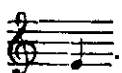
Eleverne bør altid staa op, medens de synge.

§ 6.

Omfanget af Sangene holdes for Drengenes Vedkommende

saa vidt muligt inden for , for Pigernes Ved-

kommende inden for , lige som det strængt iagt-

tages, at Brysttonen ikke anvendes højere end til .

Ved Indøvelsen af firstemmig Mandssang bør der iagt-
tages stor Forsigtighed overfor Stemmeomfanget.

§ 7.

Det anbefales gennem alle Syngeklaserne at anvende et Kvarter af hver Time til Skala-, Træffe- og Syngøvelser for at skærpe Øret og forberede en tydelig Udtale. Saadanne Øvelser kunne foretages dels med lukkede, dels med aabne Vokaler i Forbindelse med Konsonnanter (f. Eks. *mo*, *aa*, *a*, *le*, *æ*, *a*, o. s. v.) eller paa de italienske Nodenavne: *do*, *re*, *mi*, *fa*, *sol*, *la*, *si*, indtil Noderne ere lærte.

Ud af Noderækken dannes Træffeøvelser med Pegestokken, hvilke afpasses efter hver Klasses Standpunkt.

16. Jan.

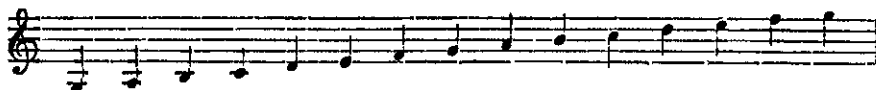
§ 9.

Læreren bør i det hele vaage over en korrekt Indøvelse, og af og til høre Børnene enkeltvis i de lærte Sange; han bør derhos jævnlig øve enkelte dygtige Elever i at synge for ved den enstemmige Sang, idet Uddannelsen af særlige Forsangere vil være af Betydning for Sangen saavel i som uden for Skolen.

§ 9.

I enhver Skole bør findes en Nodetavle. Den maa være mindst 2 Alen høj og $1\frac{1}{2}$ Alen bred med 9 paamaalede Systemer.

Noderækken:

males paa øverste System, C-Dur og c-Mol Skala paa 2det og 3die; de øvrige staa blanke til Brug ved Undervisningen.

Der føres en særlig Protokol, i hvilken indføres alt hvad der efterhaanden læres med Angivelse af, hvor i Bøgerne det findes.

§ 10.

Undervisningen inddeles i 4 Afdelinger.

1ste Afdeling.

Eleverne indøves i mindst 6 eller 12 — alt eftersom der haves een eller to ugentlige Timer — af vore almindeligt brugte Salmemelodier (Berggreens og Barnekows Samlinger) og bibelhistoriske Sange. Endvidere læres mindst 6 — eller 12 — eenstemmige Folke- og Fædrelandssange. Eleverne skulle ved Aarets Slutning kunne synge „Vift stolt paa Kødans Bølge“ og „Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden“ udenad med 3 Vers.

Eleverne gøres bekendt med Noderne i C-Dur og c-Mol Skala.

2den Afdeling.

Eleverne indøves i mindst 6 — eller 12 — af vore almindeligt brugte Salmemelodier (Berggreens og Barnekows Samlinger) og bibelhistoriske Sange, samt i 6 — eller 12 — Folke- og Fædrelandssange. Af disse læres „Kong Christian stod ved højen Mast“ og „Vort Modersmaal er dejligt“ udenad med 3 Vers.

Indøvelse af lette tostemmige Sange begyndes i denne 16. Jan. Afdeling.

C-Dur, c-Mol, D-Dur og d-Mol Skala indøves.

3die Afdeling.

Eleverne indøves i mindst 6 — eller 12 — af vore almindeligt brugte Salmemelodier (Berggreens og Barnekows Samlinger) og bibelhistoriske Sange, samt i 6 — eller 12 — Folke- og Fædrelandssange. Af disse læres „Danmark dejligst Vang og Vænge“ og „Dengang jeg drog afsted“ udenad med 3 Vers.

Indøvelse af nogle tostemmige og, hvis Forholdene tillade det, enkelte trestemmige Sange.

Af Skalaer indøves A-Dur og a-Mol, E-Dur og e-Mol samt den kromatiske Skala.

4de Afdeling.

Eleverne indøves i mindst 6 — eller 12 — af vore almindeligt brugte Salmemelodier (Berggreens og Barnekows Samlinger) og bibelhistoriske Sange, samt 6 — eller 12 — Folke- og Fædrelandssange. „Hvor Bølgen larmer højt fra Sø“ og „Der er et yndigt Land“ læres udenad med 3 Vers.

Nogle flerstemmige Sange indøves.

Den kromatiske Skala samt Skalaerne G-Dur og g-Mol, F-Dur og f-Mol indøves.

Efter Oprykning i en højere Klasse gentages tidligere lærte Melodier, fortrinsvis de udenad lærte Fædrelandssange.

Ud af Noderækken dannes Træffeøvelser med Pegestokken, hvilke afpasses efter hver enkelt Klasses Standpunkt.

I V og VI Klasse bør Sangundervisningen fortrinsvis gaa ud paa Repetition af vore Fædrelandssange (eenstemmig Sang samt Indøvelse af Stemmerne til det samlede Kor).

§ 11.

I III og IV Klasse ophører Sangundervisningen som obligatorisk Fag for Drengene af Hensyn til Stemmens Overgangsperiode.

Indtræffer Overgangsperioden forinden Drengens Optagelse i III Klasse, ophører han straks med at deltage i Sangundervisningen.

16. Jan.

§ 12.

Denne Plan træder i Kraft fra Begyndelsen af Skoleaaret 1900—1901.

26. Jan.

Plan for Sangundervisningen i Realskolerne:

§ 1.

Samtlige Elever skulle deltage i Sangundervisningen. Dog kunne saadanne Elever, som mangle Anlæg for Sang og Musik, fritages for at undervises i Sang, naar det efter eet Aars Sangundervisning har vist sig, at de ikke kunne komme til at synge.

§ 2.

Læseplanen bestemmer det ugentlige Antal Timer for Sangundervisningen i hver Klasse.

§ 3.

Til Hjælp ved Undervisningen benyttes Violin, Harmonium eller Klaver. Naar en Melodi er lært, vænnes Eleverne til at synge den uden Ledsagelse, med korrekt og tydelig Tekstudtale samt til eget Taktslag.

§ 4.

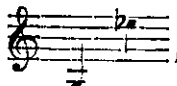
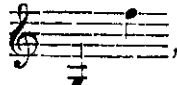
Undervisningen bestaar i:

1. Musikens Elementarlære (Noder, Rytme, Intervaller m. m.) anvendt i Sang med det endelige Maal for Øje, at Eleverne kunne opnaa Færdighed i at synge en let Sang i en af de letteste Tonarter fra Bladet.
2. Eenstemmig Sang, der bør danne Grundlaget for Sangundervisningen. Et passende Udvalg af vore Fædrelands- og Folkesange saavel som af de almindeligst benyttede Salmemelodier og bibelhistoriske Sange indøves saaledes eenstemmigt.
3. Flerstemmig Sang, der dog først paabegyndes, naar den eenstemmige Sang er tilfredsstillende.

§ 5.

Eleverne bør altid staa op, medens de synge.

§ 6.

Omfanget af Sangene holdes for Drengenes Vedkommende saa vidt muligt inden for , for Pigernes Vedkommende inden for , lige som det strængt iagttages, at Brysttonen ikke anvendes højere end til .

Ved Indøvelsen af firstemmig Mandssang bør der iagttages stor Forsigtighed overfor Stemmeomfanget.

§ 7.

Det anbefales gennem alle Syngeklasserne at anvende et Kvarter af hver Time til Skala-, Træffe- og Syngeøvelser for at skærpe Øret og forberede en tydelig Udtale. Saadanne Øvelser kunne foretages dels med lukkede, dels med aabne Vokaler i Forbindelse med Konsonnanter (f. Eks. *mo, aa, a, le, æ, a*, o. s. v.) eller paa de italienske Nodenavne: *do, re, mi, fa, sol, la, si*, indtil Noderne ere lærte.

Ud af Noderækken dannes Træffeøvelser med Pegestokken, hvilke afpasses efter hver Klasses Standpunkt.

§ 8.

Læreren bør i det hele vaage over en korrekt Indøvelse og af og til høre Børnene enkeltvis i de lærte Sange; han bør derhos jævnlig øve enkelte dygtige Elever i at synge for ved den enstemmige Sang, idet Uddannelsen af særlige Forsangere vil være af Betydning for Sangen saavel i som uden for Skolen.

§ 9.

I enhver Skole bør findes en Nodetavle. Den maa være mindst 2 Alen høj og $1\frac{1}{2}$ Alen bred med 9 paamaalede Systemer.

Noderækken:

males paa øverste System, C-Dur og c-Mol Skala paa 2det og 3die; de øvrige staa blanke til Brug ved Undervisningen.

26. Jan. Der bør føres en særlig Protokol, i hvilken indføres alt hvad der efterhaanden læres med Angivelse af, hvor i Bøgerne det findes.

§ 10.

Undervisningen inddeles i 4 Afdelinger.

1ste Afdeling.

Eleverne indøves i mindst 6 eller 12 — alt eftersom der haves een eller to ugentlige Timer — af vore almindeligt brugte Salmemelodier (Berggreens og Barnekows Samlinger) og bibelhistoriske Sange. Endvidere læres mindst 6 — eller 12 — eenstemmige Folke- og Fædrelandssange. Eleverne skulle ved Aarets Slutning kunne synge „Vift stolt paa Kodans Bølge“ og „Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden“ udenad med 3 Vers.

Eleverne gøres bekendte med Noderne i C-Dur og c-Mol Skala.

2den Afdeling.

Eleverne indøves i mindst 6 — eller 12 — af vore almindeligt brugte Salmemelodier (Berggreens og Barnekows Samlinger) og bibelhistoriske Sange, samt i 6 — eller 12 — Folke- og Fædrelandssange. Af disse læres „Kong Christian stod ved højen Mast“ og „Vort Modersmaal er dejligt“ udenad med 3 Vers.

Indøvelse af lette tostemmige Sange begyndes i denne Afdeling.

C-Dur, c-Mol, D-Dur og d-Mol Skala indøves.

3die Afdeling.

Eleverne indøves i mindst 6 — eller 12 — af vore almindeligt brugte Salmemelodier (Berggreens og Barnekows Samlinger) og bibelhistoriske Sange, samt i 6 — eller 12 — Folke- og Fædrelandssange. Af disse læres „Danmark dejligst Vang og Vænge“ og „Dengang jeg drog afsted“ udenad med 3 Vers.

Indøvelse af nogle tostemmige og, hvis Forholdene tillade det, enkelte trestemmige Sange.

Af Skalaer indøves A-Dur og a-Mol, E-Dur og e-Moll samt den kromatiske Skala.

4de Afdeling.

Eleverne indøves i mindst 6 — eller 12 — af vore alminde-

ligt brugte Salmemelodier (Berggreens og Barnekows Samlinger) og bibelhistoriske Sange samt i 6 — eller 12 — Folke- og Fædrelandssange. „Hvor Bølgen larmer højt fra Sø“ og „Der er et yndigt Land“ læres udenad med 3 Vers.

Nogle flerstemmige Sange indøves.

Den kromatiske Skala samt Skalaerne G-Dur og g-Mol, F-Dur og f-Mol indøves.

Efter Oprykning i en højere Klasse gentages tidligere lærte Melodier, fortrinsvis de udenad lærte Fædrelandssange.

Ud af Noderækken dannes Træffeøvelser med Pegestokken, hvilke afpasses efter hver enkelt Klasses Standpunkt.

§ 11.

Naar Stemmens Overgangsperiode indtræffer hos en Discipel, ophører vedkommende straks med at deltage i Sangundervisningen.

§ 12.

Denne Plan træder i Kraft fra Begyndelsen af Skoleaaret 1900—1901.

Min. Skr. til Rektor for Ribe Katedralskole, hvorved det 14. Juli. under visse Betingelser tillades, at en kvindelig Elev optages i Skolens 3die studerende Klasse.

Min. Skr. til Forstanderskabet for Horsens lærde Skole, 30. Juli. hvorved Ministeriet, efter Meddelelse fra Forstanderskabet, om at samme anser det for rigtigt, at Stipendiefondens og Stipendieoverskudsfondens Beholdning for Fremtiden holdes adskilt fra Skolekassen, for at Renterne kunne komme Fonden til gode, meddeler Tilladelse til, at der i Banken for Horsens og Omegn maa oprettes en Indlaanskonto for Overskudsfonden, paa hvilken de Beløb indsættes, som der ikke er Brug for til de løbende Udgifter, medens Resten kan indsættes paa Fondens særlige Foliokonto, samt til at Indlaanssummen føres til Udgift i Kassebogen, at de af Banken tilbagebetalte Beløb føres til Indtægt i Kassebogen og dokumenteres i Regnskabet ved Bevis fra Banken, og at Hovedbogens Konto i Stipendieoverskudsfondens Sparekasseindskud deles i a) Fondens Sparekasseindskud og b) Fondens Bankindlaan, idet man dog forbeholder Revisor af Skolens Regnskaber Ret til at kræve for-

30. Juli. nøden Dokumentation ved Regnskaberne med Hensyn til Fondens Mellemværende med vedkommende Pengeinstitut.

29. Sept. **Min. Skr.** til Rektor for Ribe Katedralskole, hvorved det under visse Betingelser tillades, at kvindelige Elever optages i Skolens 2den Realklasse, idet Ministeriet gør opmærksom paa, at kvindelige Elever ikke have Adgang til de for Disciplene bestemte Fripladser og Stipendier, ligesom de heller ikke kunne medregnes i Discipeltallet for saa vidt angaar Udregningen af det Skolen tilkommende Antal af Fripladser.

4. Okt. **Reglement** for Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt:

§ 1.

Hvad Undervisning og Eksamen angaar, er Skolen undergiven de for de lærde Skoler givne Bestemmelser.

§ 2.

Skolen har sin særlige Ferielovgivning. (Kgl. Resolution af 11te December 1896).

§ 3.

Rektor bestyrer Skolen og er de andre Læreres nærmeste Foresatte. Han afgør alt, som ikke er forbeholdt Ministeriets Afgørelse, dog med de Indskrænkninger, som følge af nærværende Reglements Bestemmelser om Skoleraadet. Han optager nye Disciple.

§ 4.

Han har Overledelsen af Opdragelsesanstalten og anviser de tilsynshavende Lærere deres Forretninger, for saa vidt disse ikke ere bestemte og fordelt af Ministeriet. Han raadfører sig med dem om Opdragelsesanstaltens Anliggender. Særlig tager han dem med paa Raad ved Indstilling om nye Elevers Antagelse. Jfr. § 20 og § 29 e.

§ 5.

Han er Økonomens, Oldfruens og Sygeplejerskens nærmeste Foresatte. Han antager, instruerer og afskediger Museumsbetjent, naar en saadan bliver at ansætte, Gangkoner og Opvartere. Dog kan han overlade til Økonomen at antage og

afskedige sidstnævnte. Han skal jævnlig tage Plads ved Opdragelsesanstaltens Spisebord. 4. Okt.

§ 6.

Han har det umiddelbare Tilsyn med de til Opdragelsesanstaltens og Skolens Brug henlagte Bygninger. Vedligeholdelse og mindre Forandringer i dem foretages efter hans Anmodning af Bygningsvæsenet. Om de til samme Brug henlagte Pladser forhandler han med Akademiforvalteren.

§ 7.

Han har Overopsyn med Skolens og Opdragelsesanstaltens Bohave og Undervisningsapparater. Det detaillerede daglige Tilsyn hermed ligger under henholdsvis en af de tilsynshavende Lærere og Skoleinspektør.

§ 8.

Han har Overopsyn med Biblioteket. Udlaan og det detaillerede daglige Tilsyn varetages af en Bibliotekar, som efter Forslag af Rektor antages af Ministeriet blandt Lærerne. Bogindkøb besluttet af Bogudvalget, der bestaar af Rektor som Formand, Bibliotekaren og to af Skoleraadet ved Forholdstalsvalg udpegede Lærere.

§ 9.

Han har Overopsyn med Samlingerne. Det detaillerede Tilsyn varetages af to efter Rektors Forslag af Ministeriet antagne Lærere. Anvendelsen af Annuum bestemmes af Museumsraadet, der bestaar af Rektor som Formand, Lærerne i Naturhistorie og Naturlære samt et af Skoleraadet udvalgt Medlem, der skal repræsentere Oldkyndighed og Historie. De i denne og forrige Paragraf omtalte Valg ske i Marts for det kommende Finansaar.

§ 10.

Han anviser paa Skolekassen.

§ 11.

Naar han ved Fraværelse eller Sygdom er forhindret i at varetage sine Forretninger, overdrager han til en af Lærerne at udføre de ham paahvilende Pligter. Skulde han pludselig dø, varetages Rektorforretningerne af den, som sidst har været konstitueret, indtil Ministeriet har truffet Bestemmelse.

4. Okt.

§ 12.

Lærerne have Rektor til Foresat og skulle undervise i de Timer, han i Henhold til den af Ministeriet bifaldede Fagfordeling for Aaret anviser dem paa den aarlige Timetabel. Desuden skulle de overtage de Vikariattimer, som Rektor paa-lægger dem.

§ 13.

De skulle hver for sig bidrage til, at alt holdes i god Orden og Skik, og naar de bemærke noget, som strider derimod, er det deres Pligt at underrette Rektor derom. De ere berettigede og forpligtede til at vise Disciple, som forse sig, til Rette. I grovere Tilfælde af Kaadhed, Ulydighed eller Trods fra Disciplenes Side ere de berettigede til at anvende korporlig Straf, dog uden at røbe Hidsighed eller Bitterhed.

§ 14.

Paa Rektors Forlangende skal enhver Lærer være pligtig til midlertidig at overtage Funktioner paa Opdragelsesanstalten.

§ 15.

Ingen Lærer maa for Betaling undervise en Discipel i det Fag, hvori han underviser ham i Skolen.

§ 16.

Er en Lærer ved Sygdom eller uundgaeligt Forfald hindret i at varetage sine Forretninger, meldes det straks til Rektor. Rektor kan give Permission paa indtil 8 Dage. Længere Permission søges hos Ministeriet.

§ 17.

Efter Rektors Tilsigelse skulle Lærerne udenfor Skoletiden møde til Skoleraad, Faglærermøder, Møder af Lærere, der undervise i samme Klasse, samt andre Forhandlinger, som deres Stilling medfører.

§ 18.

Rektor skal blandt hver Klasses Lærere vælge til Klasseforstander en, som dertil maatte være villig. Han skal føre det nærmeste Tilsyn med Klassens Disciple, deres Forhold og Arbejde og i det hele paase deres Tarv.

§ 19.

4. Okt.

Ministeriet antager efter Rektors Forslag en af Lærerne til Skoleinspektør, for hvis Forretninger Rektor udfærdiger Anvisning.

§ 20.

Fem af Lærerne antages af Ministeriet efter Rektors Forslag til tilsynshavende paa Opdragelsesanstalten. Alle vigtigere Sager Opdragelsesanstalten vedkommende indstille de til Rektors Afgørelse. Jfr. § 4.

§ 21.

Kunstlærerne ere ikke forpligtede efter § 18—20, men have i øvrigt de samme Pligter som de andre Lærere.

§ 22.

Gymnastiklæreren underviser i Gymnastik, Skydning, Dans og Svømning og tager sig af Elevernes Skøjteløb, Leg m. m., alt efter en for ham af Rektor udfærdiget Anvisning.

§ 23.

Musiklæreren underviser i Sang. Han underviser 12 Elever, som han udtager med Rektors Bifald, hver en hel eller to halve Timer om Ugen i Instrumentalmusik. Paa Rektors Forlangende er han pligtig til at give Møde ved og lede Morgenlovsangen.

§ 24.

Tegnelæreren underviser i Tegning i det Omfang, som Skoleplanen kræver.

§ 25.

Skoleraadet bestaar af Rektor som Formand, Overlærere, Adjunkter (fast ansatte og konstituerede) og Kunstlærere. Andre Lærere ved Skolen kunne tilkaldes af Rektor og deltage da i Forhandlingen, men ikke i Afstemninger.

§ 26.

Skoleraadet sammenkaldes i Reglen een Gang om Maaneden og ellers saa ofte, som Rektor finder det fornødent. Ved Afstemninger gør i Tilfælde af Stemmелighed Rektors Stemme Udslaget.

4. Okt.

§ 27.

Det skal drøfte alle Sager, hvorom Rektor ønsker at høre dets Mening. Hvert Skoleraadsmedlem har Ret til at stille Forslag til Beslutninger i Skoleraadssager. Forslagene afgives til Rektor senest 8 Dage før Mødet og meddeles af ham til Medlemmerne sammen med Indkaldelsen til Mødet. Vedtages Forslaget, er Sagen afgjort, for saa vidt den ikke hører under Ministeriets Afgørelse, hvis Rektor tiltræder det. Hvis ikke, indsendes det til Ministeriets Afgørelse med Rektors Erklæring samt en Afskrift af Protokol med mulige Bilag (§ 30).

§ 28.

Skoleraadet afgør Spørgsmål om Disciples Opflytning i en højere Klasse, saaledes at hver Lærer har lige saa mange Stemmer, som han har haft Ugetimer med Disciplene (Dansk-læreren dobbelt saa mange). Lærerne i Sang og Gymnastik deltage ikke i denne Afstemning. Er mindst to Trediedele af Stemmerne for Opflytning eller Oversiddens, er Sagen dermed afgjort. I modsat Fald træffer Rektor Afgørelsen.

§ 29.

Det skal høres af Rektor, før han afgiver Indstilling om:

- a. Lærebøgers Indførelse eller Afskaffelse.
- b. Fagfordeling.
- c. Beneficiefordeling.
- d. De Fag, hvormed ledige Lærerposter skulle opslaas (medmindre Indstilling skal ske i en Ferie, da Skoleraadet ikke kan samles).
- e. Skolesøgende Disciples Antagelse til Elever.

Indstillingen ledsages af en Afskrift af Protokollen med mulige Bilag (§ 30).

§ 30.

Skoleraadets Protokol føres af den yngste Adjunkt efter Rektors Diktat, medmindre Rektor ønsker selv at skrive. Hvert Medlem er berettiget til at faa indført korte Diktater eller faa udførligere, af det selv skrevne Fremstillinger vedlagte som Bilag. Protokollen oplæses og underskrives af Medlemmerne.

§ 31.

Reglement af 15de Juli 1843 ophæves. I øvrigt komme

Bestemmelser for offentlige lærde og Realskoler til Anvendelse paa Sorø Skole, for saa vidt de ikke stride mod dette Reglement eller særlige for denne Skole givne Bestemmelser. 4. Okt.

Min. Circ. til de lærde Skoler og Realskolerne: 15. Okt.

Under 31te Juli d. A. har det franske Udenrigsministerium udstedt en Bekendtgørelse, hvorved forskellige Regler i den franske Grammatik modificeres. Vel ere de nye Regler kun fakultative, men det fremgaar af Bekendtgørelsen, at de ældre ikke mere ville blive lærte i Statens Skoler, og at Bekendtgørelsen derfor maa opfattes som et Udtryk for en fastslaaet fransk Sprogbrug, ved hvilken der indføres en væsentlig Simplificering af en Mængde Tilfælde, hvor Skrivebrugen har været vaklende eller Konstruktionen saa indviklet, at den har frembudt store Vanskeligheder for Udlændinge. Ministeriet har derfor fundet Anledning til at henlede Skolernes Opmærksomhed paa den nævnte Bekendtgørelse, idet mange af den franske Grammatiks sværeste Regler, f. Eks. angaaende veksellende Køn, sammensatte Ords Skrivemaade og Bøjning, Delingsartiklen, Participe passé og Nægtelsesadverbierne, derved ville lettes eller blive helt overflødige, og mange af de Særegenheder, som samvittighedsfulde Lærere omhyggelig have indøvet som franske Finesser, ville helt kunne bortfalde.

Min. Bekendtgørelse angaaende Brugen af Verbernes Flertalsform ved Undervisningen i Modersmaalet: 15. Dec.

Bestemmelserne i Ministeriets Bekendtgørelse af 27de Februar 1892 § 7 ophæves, saaledes at det for Fremtiden skal staa Skolerne frit for ved Undervisningen i Modersmaalet at benytte enten Flertalsformen af Verberne eller den almindelige Fællesform for Ental og Flertal, idet der dog indenfor samme skriftlige Arbejde ikke bør tillades Sammenblanding af begge Former. I de med Hjelpeverberne „være“ og „blive“ sammensatte Tidsformer vil Flertal af Hovedverbets Participium fremdeles være at anvende, saaledes at der f. Eks. skrives „Fuglene er fløjne“ (ikke „fløjet“), „Tyvene er bleven fangne“ (ikke „fanget“) o. l.

Hvilket herved bekendtgøres til fornøden Iagttagelse i samtlige de Ministeriets Overtilsyn underlagte Skoler og Seminarier.

19. Decb.

Min. Bekendtgørelse om Fordringerne for Privatisterne ved 4de Klasses Hovedeksamen og Afgangseksamen for studerende:

Ministeriet vil herved have fastsat følgende Regler angaaende Fordringerne for Privatisterne ved 4de Klasses Hovedeksamen og Afgangseksamen for studerende.

§ 1.

De Begunstigelser, der i Henhold til Anordning af 16de Juni 1882 § 4, § 10 og § 14 ere indrømmede Skolernes Disciple med Hensyn til Opgivelserne til Eksamination i Latin i IV Klasse samt Latin og Oldnordisk i VI Klasse, knnne ogsaa paa derom indgiven Ansøgning tilstaa Privatister fra de Kursus, der have indrettet Forholdene og Formerne ved deres Undervisning paa en saadan Maade, at den, under tilbørligt Hensyn til deres Elevers særlige Art, kan antages at yde samme Garanti som den regelmæssige Skoleundervisning.

§ 2.

Ethvert Kursus, som ønsker saadan Begunstigelse for sine Elever, maa for sit eget særlige Vedkommende indgive Andragende derom til Ministeriet. Andragendet maa ledsages af nøjagtige Oplysninger om Kursuselevernes Antal og Fordeling paa Undervisnings- og Eksamenshold, om de Forhold, under hvilke Undervisningen i det hele drives, og om de Lærere, der medvirke ved den. Undervisningsinspektionen maa have fri Adgang til efter Ministeriets Ordre at foretage de nødvendige Undersøgelser angaaende alle disse Forhold. Ved hvert Undervisningsaars Begyndelse maa Kursusbestyreren indsende lignende Oplysninger til Inspektionen og ligeledes meddele den de Forandringer i Forholdene, der eventuelt maatte foregaa i Aarets Løb.

§ 3.

Har en Kursusbestyrer faaet et sligt Andragende bevilget, skal han hvert Aar i de første Dage af April til Inspektionen indlevere en paa Ære og Samvittighed afgiven Meddelelse om, hvilke Pensa hans Dimittender henholdsvis til IV og til VI Klasses Eksamen have gennemgaaet i de ovennævnte Fag. Inspektionen skal derefter omtrent 14 Dage senere meddele

ham, hvilke Stykker af de i det hele opgivne Pensa Dimit- 19. Dec.
tenderne skulle fremlægge til Eksaminationen.

§ 4.

Med Hensyn til Fordringerne i Historie ved 4de Klasses Hovedeksamen har det sit Forblivende ved, hvad der er fastsat i Bekendtgørelse af 30te August 1895 § 7, at Prøven omfatter det samme, som fordres ved almindelig Forberedelseseksamen (Anordning af 1ste Marts 1895 § 4. e).

Kgl. Anordning om en forandret Indretning af Skole- 16. Marts.
embedseksaminerne under det filosofiske Fakultet:

1. Skoleembedseksaminer under det filosofiske Fakultet afholdes i Grupper af følgende Fag: Dansk, Tysk, Engelsk, Fransk, Latin, Græsk og Historie.

2. Til en Eksamensgruppe høre tre Fag, af hvilke mindst det ene skal være et Hovedfag med et særligt studeret Omraade (Speciale). Opgives flere Hovedfag, er det tilstrækkeligt at opgive Speciale i eet af dem. Ethvert af de i § 1 nævnte Fag kan gøres til Hovedfag eller Bifag, og desuden kan Latin og Græsk forenes til et Fag: klassisk Filologi, der regnes lig med Latin som Hovedfag med Græsk som Bifag eller omvendt.

3. Sammensætningen af Eksamensgruppen beror paa frit Valg; dog skal, naar Latin er Hovedfag, Græsk altid være Bifag.

4. Udover de til en Skoleembedseksamen nødvendige tre Fag er det enhver tilladt at underkaste sig Tillægsprøver i et hvilket som helst Antal Fag som Hovedfag eller Bifag.

5. Eksamen holdes to Gange aarlig; den kan enten tages samlet eller delt i to Afdelinger. Eksaminationen foretages af Universitetslærerne i vedkommende Fag under Tilstedeværelse af to undervisningskyndige Censorer.

6. Eksamen er i alle Fag dels skriftlig, dels mundtlig. Den skriftlige Prøve bestaar i Besvarelsen af Opgaver, dels større, hvortil det er tilladt at benytte litterære Hjælpemidler,

16. Marts. dels mindre uden saadanne. I Stedet for de større Opgaver kan det tillades de Studerende at indlevere til Prøvelse Afhandlinger, skrevne ved Universitetsøvelser i Studieaarene.

7. Ved Karaktergivningen benyttes Pointsberegning. For hver af et Fags Underdiscipliner gives der en Karakter, der kan tillægges forskellig Vægt efter Disciplinens Betydning. Af de enkelte Karakterer uddrages en Fagkarakter, af Fagkaraktererne atter Hovedkarakteren. De Hovedkarakterer, der gives, ere første Karakter, hvortil kan føjes Tillægget: med Udmærkelse, og anden Karakter.

8. Fordringerne i de enkelte Fag saavel som Karakterfordelingen fastsættes af Ministeriet efter Indstilling fra Fakultetet.

9. De, der have bestaaet en Skoleembedseksamen, kaldes candidati magisterii.

10. Theologiske Kandidater, som have taget Embedseksamen med Hovedkarakteren Laudabilis eller Haud illaudabilis primi gradus, ligesom ogsaa de, der have underkastet sig en Magisterkonferens under det filosofiske Fakultet i et af de ovenfor § 1 jfr. § 2 nævnte Fag, kunne lade deres Embedseksamen eller Magisterkonferens træde i Stedet for en Del af Prøven ved Skoleembedseksamen, saaledes at

- a. Theologiske Kandidater kun behøve at bestaa en Prøve i et af de ovenfor nævnte Fag som Hovedfag med Speciale eller i to af disse Fag, det ene som Hovedfag uden Speciale, det andet som Bifag;
- b. de, som have bestaaet en Magisterkonferens, kun behøver at bestaa en Prøve i de to andre af de ovennævnte Fag som Hovedfag eller Bifag.

11. Eksamen efter denne Anordning afholdes første Gang i Sommeren 1901, efter Anordningen af 1883 sidste Gang i Sommeren 1904.

26. Marts. **Min. Bekendtgørelse** indeholdende nærmere Bestemmelser til Gennemførelse af kgl. Anordning af 16de Marts 1901 om en forandret Indretning af Skoleembedseksaminerne under det filosofiske Fakultet:

Under Henvisning til kgl. Anordning af 16de Marts d. A. 26. Marts. om en forandret Indretning af Skoleembedseksaminerne under det filosofiske Fakultet vil Ministeriet herved have fastsat følgende:

Eksamensfordringerne.

1. Om Eksamensfordringerne er i Almindelighed at mærke følgende:

Det Speciale, der skal opgives ved Hovedfagene, maa være studeret efter Kilderne og med Kendskab til den vedkommende videnskabelige Litteratur. Det maa være et naturligt afgrænset Omraade af ret vid Udstrækning, der ordentligvis bør have Berøring med, hvad der kan komme til Anvendelse ved Skoleundervisningen; i øvrigt kan det tages noget videre eller snævrere, saaledes at der i sidste Tilfælde kræves et mere indgaaende Studium.

Ogsaa udenfor Specialet maa Eksaminanden opgive som læste forskellige nyere videnskabelige Behandlinger af Emner, henhørende under hans Hovedfag.

Naar et Sprog er Hovedfag, forudsættes det, at Eksaminanden har Færdighed i at benytte Fagets almindelige filologiske Hjælpemidler. Indsigten i det enkelte Sprogs Udviklingshistorie maa være forbundet med Kendskab til den sammenlignende Sprogvidenskabs Metode og Resultater, især for saa vidt disse ere af Betydning for vedkommende Sprog. I de fremmede Sprog kræves kun en kortere almindelig Oversigt over hele Litteraturhistorien; fyldigere Kundskab maa Eksaminanden derimod have om de Værker, han opgiver som læste, deres Forfattere og Plads i Litteraturens og Sprogets Historie samt de Kulturforhold, der berøres i dem.

2. Fordringerne i de enkelte Fag ere følgende:

a. Dansk.

Som Hovedfag. Eksaminanden skal have grundigt og omfattende Kendskab til det danske Sprog i dets nuværende Skikkelse og til dets Udviklingshistorie (derunder indbefattet dets Dialekter), forbundet med Indsigt i de nordiske Sprogs Historie i det hele. For Oldsprogets Vedkommende kræves der en saadan Indsigt i dets Grammatik og Ordforraad, at Eksaminanden er i Stand til med Lethed at oversætte et ikke

26. Marts. for vanskeligt Stykke af en ikke-læst Saga; til Svensk maa han have saa meget Kendskab, at han med Lethed kan læse en nyere Forfatter. Han skal være bekendt med den danske Litteraturs Hovedværker og have en fyldig Oversigt over dens Historie fra de ældste Tider, samt kende Hovedpunkterne af den norske og svenske Litteraturhistorie, og han maa have en klar og sikker Oversigt over den oldislandske og gammel-norske Litteraturs og Kulturs Historie.

Som Grundlag for Studiet af det ældre Sprog opgives som læst:

- a. Af ældre Dansk: mindst 50 Sider af Eriks sjællandske Lov og mindst 25 Sider af den skaanske Lov i Thorsens Udgaver; 1 Bog af jyske Lov; de første 85 Sider af Brandts gammeldanske Læsebog og $\frac{2}{3}$ af Litteraturprøverne fra 15de Aarhundrede i samme Bog.
- b) I Oldsproget: et Udvalg af den ældre Edda, svarende til Halvdelen af de mytiske og Halvdelen af de heroiske Kvad; Gylfaginning; et Udvalg af Skjaldedigtingen af Omfang som Halvdelen af Wiséns „Carmina norræna“; af den prosaiske Litteratur Olaf den helliges Saga i Heimskringla eller et dertil svarende Udvalg af de historiske Sagaer; Njáls Saga eller et dertil svarende Udvalg af de islandske Ættesagaer (Versene, der findes i de her nævnte Prosaskrifter, kræves ikke læste); et Afsnit af Graagaasen, svarende til omtrent 50 Sider i Finsens Udgave af Konungs-bók, samt mindst 20 Kapitler af Kongespejlet.

Endelig skal Eksaminanden opgive et Speciale. Som saadant kan vælges a) litterært eller kulturhistorisk: En Litteraturperiode (f. Eks. Romantikens Gennembrud i Norden); en Litteraturgrens Udvikling gennem Tiderne (f. Eks. Folkevisedigtingen; Læredigtet i Nordens poetiske Litteratur); en Forfattergruppe eller en enkelt fremtrædende Hovedforfatter i hans Forhold til Samtiden og Aandslivet i det hele (Holberg, eller Holberg som Komædiedigter; Oehlenschläger, eller Oehlenschläger-Tegnér; J. L. Heiberg og hans Skole); Absalonstidens Litteratur og Kultur; Islands Topografi i Sagatiden; den nordiske Mythologi, ell. lign.; b) sprogligt: Det danske Sprogs Udvikling indenfor et længere Tidsrum; en Hovedside af Grammatiken (Lyd-, Bøjnings-, Orddannelses-, Ordføjningslære) gennem alle Sprogets Perioder; Bevægelserne i det danske Ordforraad gennem Tiderne, ell. lign.

Som Bifag. Eksaminanden skal have et forsvarligt Kendskab til dansk Sprog og Litteratur med særlig Vægt paa Tiden efter Aar 1700. Af ældre Dansk opgives et Pensum, der svarer til de første 85 Sider i Brandts gammeldanske Læsebog og til Halvdelen af Litteraturprøverne fra det 15de Aarhundrede i samme Bog. 26. Marts.

Eksaminanden maa have saa meget Kendskab til Oldsproget i grammatisk og leksikalisk Henseende, som kan vindes ved en Grammatik af Omfang som Wimmers oldnordiske Formlære til Skolebrug og ved Læsning af et Pensum Prøsa og Poesi, der svarer til sammes oldnordiske Læsebog. Desuden maa han have saa megen Indsigt i svensk Sprog og Litteratur, at han med Lethed kan læse en nyere Forfatter.

b. Tysk.

Som Hovedfag. Eksaminanden skal have grundigt og omfattende Kendskab til det tyske Sprog i dets nuværende Skikkelse og Indsigt i dets Udviklingshistorie fra de ældste Tider. Han maa have praktisk Færdighed i at bruge Sproget baade skriftlig og mundtlig og vise Evne til at forstaa en ikke-læst Tekst af en Forfatter fra Tiden efter Aar 1600; dertil maa føjes et vist Kendskab til de vigtigste tyske Dialekter. Han maa have en Oversigt over den tyske Litteraturs Historie fra de ældste Tider, hvorved man særlig lægger Vægten paa Tiden efter Opitz's Reform.

Som Grundlag for Studiet af det ældre Sprog opgives som læst af Gotisk 25 Sider af Evangelierne (beregnet efter Heynes Udgave), af Oldhøjtysk 40 Sider (efter Braunes Althochdeutsches Lesebuch), hvoriblandt den oldhøjtyske Alliterationspoesi, og af middelhøjtysk Poesi saa meget som 5000 Langvers, deriblandt Stykker af Niebelungen, Riddereposet, Minnesangs Frühling og Walther von der Vogelweide. Af Tysk fra det 16de og 17de Aarhundrede opgives som læst 5 forskellige Numre af Neudrucke deutscher Litteraturwerke des XVI. und XVII. Jahrhunderts, deriblandt Skrifter af Luther og Hans Sachs. Af Litteraturen fra 1700 indtil Nutiden opgives som statarisk læst 10 litterære Hovedværker, dels Prosa, dels Poesi fra forskellige Perioder og af forskellige Forfattere, blandt hvilke Lessing, Goethe og Schiller; af det kursorisk læste opgives 15 Værker (o. 3000 Sider) af Litteraturen efter Aar 1800. Af højtyske og nedertyske Dialektforfattere opgives som læst

26. Marts. saa meget som Hebels Allemannische Gedichte og 100 Sider af Fritz Reuters Ut mine Stromtid.

Endelig skal Eksaminanden opgive et Speciale. Som Eksampler paa saadanne nævnes: a) litterære: Den første schlesiske Skole; Lessing; Sturm- und Drangperioden; Goethe eller Schiller med særligt Eftertryk paa en bestemt Periode af deres Liv; den romantiske Skole; det unge Tyskland; b) sproglige: Det tyske Sprogs Udvikling indenfor et længere Tidsrum; historisk Lyd- eller Formlære; moderne Lydlære; et udvalgt Afsnit af Formlæren eller Syntaksen gennem alle Sprogets Perioder; Orddannelseslære; en tysk Dialekt gennem alle Sprogets Perioder.

Som Bifag. Der kræves praktisk Sprogbeherskelse med Sikkerhed i Sprogets Grammatik og saa megen Kundskab i Sprogets Historie, som Forstaaelsen af det moderne Skriftsprog kræver, samt en kortere Udsigt over Litteraturens Historie med særlig Vægt paa Tiden efter 1624.

Af Tysk fra det 16de og 17de Aarhundrede opgives som læst 3 Numre (deriblandt 1 af Luther) af Neudrucke deutscher Litteraturwerke des XVI. und XVII. Jahrhunderts. Af Litteraturen fra 1700 til Nutiden opgives som statarisk læst 6 litterære Hovedværker, dels Prosa, dels Poesi, af forskellige Forfattere, blandt hvilke Lessing, Goethe og Schiller; af det kursorisk læste opgives 8 Værker (o. 1600 Sider) af Litteraturen efter Aar 1800).

c. Engelsk.

Som Hovedfag. Eksaminanden skal have grundigt og omfattende Kendskab til det engelske Sprog i dets nuværende Skikkelse og Indsigt i dets Udviklingshistorie fra de ældste Tider. Han maa have praktisk Færdighed i at bruge Sproget baade skriftlig og mundtlig og vise Evne til at forstaa en ikke-læst Tekst af en Forfatter fra den nyengelske Periode (Shakespeare inkl.). Han maa have en Oversigt over den engelske Litteraturs Historie fra de ældste Tider, hvorved man særlig lægger Vægt paa Tiden fra Midten af det 16de Aarhundrede.

Som Grundlag for Studiet af det ældre Sprog opgives som læst 60 Sider af oldengelsk og 100 Sider af middelengelsk Prosa og Poesi, deriblandt Chaucer. Af nyengelsk Litteratur opgives som statarisk læst 3 Dramaer af Shakespeare samt 6

andre litterære Hovedværker, dels Prosa, dels Poesi, fra forskellige Perioder og forskellige Forfattere; af det kursorisk læste opgives 15 Værker (o. 3000 Sider) af Litteraturen efter Aar 1800. 26. Marts.

Endelig skal Eksaminanden opgive et Speciale. Som Eksempler paa saadanne nævnes: a) litterære: Shakespeares nærmeste Forgængere; Shakespeares Romerdramer; Miltons Poesi med særligt Eftertryk paa den første eller den sidste Periode; Pope og hans Kreds; den periodiske Essay-Litteratur i det 18de Aarhundrede; Thomson, Collins, Gray; „Søskolen“; Byron; den historiske Roman i det 19de Aarhundrede; Dickens; Ægteparret Browning; b) sproglige: Det engelske Sprogs Udvikling indenfor et længere Tidsrum; historisk Lyd eller Formlære; nyengelsk Lydlære og Orthografi; et udvalgt Afsnit af Formlæren eller Syntaksen; Orddannelseslære; c) Skotsk Sprog og Litteratur.

Som Bifag. Der kræves praktisk Sprogbeherskelse med Sikkerhed i Sprogets Grammatik og saa megen Kundskab i Sprogets Historie, som Forstaaelsen af det moderne Skriftsprog kræver, samt en kortere Oversigt over Litteraturens Historie med særlig Vægt paa Tiden efter Midten af det 16de Aarhundrede.

Der opgives som statarisk læst to af Shakespeares Dramer samt 4 andre litterære Hovedværker, dels Prosa, dels Poesi, hovedsagelig af de sidste hundrede Aars Litteratur; af det kursorisk læste opgives 8 Værker (o. 1600 Sider) af Litteraturen efter Aar 1800.

d. Fransk.

Som Hovedfag. Eksaminanden skal have grundigt og omfattende Kendskab til det franske Sprog i dets nuværende Skikkelse og Indsigt i dets Udviklingshistorie fra de ældste Tider. Han maa have praktisk Færdighed i at bruge Sproget baade skriftlig og mundtlig og vise Evne til at forstaa en ikke-læst Tekst af en Forfatter fra Tiden efter Aar 1600. Han maa have en Oversigt over den franske Litteraturens Historie fra de ældste Tider, hvorved man lægger særlig Vægt paa Tiden efter Aar 1600.

Som Grundlag for Studiet af det ældre Sprog opgives som læst 70 Sider af oldfransk Poesi og Prosa. Af Fransk

26. Marts. fra det 16de Aarhundrede opgives 70 Sider af en Chrestomathi; af Fransk fra det 17de og 18de Aarhundrede 8 litterære Hovedværker, dels Prosa, dels Poesi, af forskellige Forfattere, blandt hvilke Corneille (eller Racine), Molière og Voltaire (eller Rousseau). Af det kursorisk læste opgives 10 Værker (o. 2000 Sider) af Litteraturen efter Aar 1800.

Endelig skal Eksaminanden opgive et Speciale. Som Eksempler paa saadanne nævnes: a) litterære: Corneille; Molière (eller Molière et la préciosité); les Provinciales; Diderot; V. Hugo som Dramatiker (Lyriker); A. de Vigny og den historiske Roman; Dumas fils og det nyere Drama; H. de Balzac; b) sproglige: Historisk Lydlære; moderne Lydlære; moderne Metrik; et udvalgt Afsnit af Formlæren, Syntaksen eller Ord-dannelseslæren.

Som Bifag. Der kræves praktisk Sprogbeherskelse med Sikkerhed i Sprogets Grammatik og saa megen Kundskab i Sprogets Historie, som Forstaaelsen af det moderne Skriftsprog kræver, samt en kortere Oversigt over Litteraturens Historie med særlig Vægt paa Tiden efter Midten af det 16de Aarhundrede.

Af Fransk fra det 17de og 18de Aarhundrede opgives som læst 6 litterære Hovedværker af forskellige Forfattere, blandt hvilke Corneille (eller Racine), Molière og Voltaire (eller Rousseau). Af det kursorisk læste opgives 8 Værker (o. 1600 Sider) af Litteraturen efter Aar 1800.

e. Latin.

Som Hovedfag. Eksaminanden skal have grundigt og omfattende grammatikalsk og leksikalsk Kendskab til det latinske Sprog i dets to vigtigste Litteraturperioder, samt Kendskab til Sprogets Historie. Han maa vise, at han har Indsigt i Grundsætningerne for Oldtidsskrifternes Kritik og Fortolkning. Han maa have tilegnet sig en kort systematisk Oversigt over Biddisciplinerne (Oldtidshistorie, Antikviteter, Litteraturhistorie, Kunsthistorie, Mythologi og Religionshistorie) i deres hele Omfang og tillige have skaffet sig fyldig Indsigt i de centrale Dele af hver enkelt Disciplin, især for saa vidt de ere af Betydning for Forstaaelsen af det opgivne Forfatterpensum. Særlig maa han i Historie have gjort sig bekendt med en større

Fremstilling af Tiden fra den anden puniske Krig til Slutnin- 26. Marts.
gen af 1ste Aarhundrede e. Kr.

Eksaminanden maa som læst med Benyttelse af gode Hjælpemidler opgive i det mindste: a) af Ciceros Taler 400 Kapp., af hans didaktiske Skrifter 400 Kapp., af Brevene saa meget som svarer til 4 Bøger; b) af Sølvalderens ikke-historiske Prosa saa meget som 100 Sider (ved Sider uden nærmere Tilføjelse forstaas her og i det følg. Teubnerske Tekstsider); c) af historiske Forfattere (fra Cæsar og Sallust til Tacitus og Suetonius) i alt saa meget som 550 Sider, deraf mindst 4 Bøger af Livius og 3 af Tacitus; d) af Vergils Æneide 6 Bøger; Horats's Breve og saa meget som 1 Bog af Satirerne; af sammes Oder og Epoder tilsammen 3000 Vers; en Komædie af Plautus og en af Terents; af andre Digterværker et Udvalg paa 2500 Vers.

Endelig skal Eksaminanden opgive et Speciale. Som saadant kan vælges en Hovedforfatter eller en Forfattergruppe, et Afsnit af Sproghistorien eller af en af Bidisciplinerne. Indenfor Specialet maa Eksaminanden have Kendskab til den antike Overleverings Beskaffenhed og til den nyere Filologis vigtigste Arbejder. Som Eksempler nævnes: Ciceros Filosofi; Vergil; den romerske Elegi; den romerske Satire; Roms Historie fra Gracchernes Optræden til Sullas Død; den Augusteiske Tid; Principatets Forfatning indtil Hadrian; romerske Privatantikviteter; romersk Finansvæsen eller Krigsvæsen; agrariske Bevægelser i Romerstaten; romersk Religionshistorie; latinsk Lydlære; et Hovedafsnit af Formlære eller Syntaksen. (Se ogsaa under „Klassisk Filologi“).

Som Bifag. Eksaminanden maa have sikkert Kendskab til det latinske Sprogs Grammatik og almindelige Ordforraad. I Oldtidshistorie, Antikviteter, Litteraturhistorie og Mythologi maa han have tilegnet sig en kort systematisk Oversigt, som han maa fuldstændiggøre ved en noget fyldigere Indsigt i de Dele af disse Discipliner, der ere af særlig Betydning for Forstaaelsen af det opgivne Forfatterpensum.

Eksaminanden skal opgive som læst: a) af Ciceros Taler og didaktiske Skrifter 500 Kapp.; b) af historisk Prosa Cæsars og Hirtius's Gallerkrig; Sallusts Catilina og Jugurtha; 100 Sider af Livius; c) af Seneca og Tacitus i alt 80 Sider; d) tre

26. Marts. Bøger af Vergils Æneide; 3000 Vers af Ovid; Horats's Breve og to Bøger af hans Oder; af anden Poesi i alt 1500 Vers.

f. Græsk.

Som Hovedfag. Fordringerne i sproglig og reel Kundskab svare til dem, der ere opstillede for Latin som Hovedfag (der kræves nøje Kendskab særlig til den ioniske og den attiske Sprogform; i Historie kræves læst en større Fremstilling af Grækenlands Historie indtil Alexander den Store inklusive).

Som læst maa mindst opgives: a) af ionisk Litteratur 16000 Vers af Homer og 500 Kapp. af Herodot; b) 2 Bøger af Thukydid; 200 Sider af Plato; af anden attisk Prosa 400 Sider af forskellige Forfattere og Stilarter; c) af senere græsk Prosa (efter Aar 300) 200 Sider; d) af Poesi udenfor Homer 2 Tragedier og 1 Komædie, desuden 1000 Vers Lyrik.

Fordringerne i Specialet ere som i Latin som Hovedfag. Eksempler: Homer (eller Homer med særligt Hensyn til en Side af den homeriske Filologi, f. Eks. Sproghistorie eller højere Kritik); Platon (eller Platon med særligt Hensyn til en Side af hans Filosofi, f. Eks. hans Samfundslære); en af de tre Tragikere; ældre græsk Historieskrivning; den før-Sokratiske Filosofi; den græske Veltalenheds Udvikling indtil Isokrates; Athens Forfatningshistorie til 403; Spartas Forfatning; den Perikleiske Tid; Thebens Hegemoni; Alexander den Store; græsk Gudemythologi (med særligt Hensyn til mythologisk Methode); græsk Arkitektur; de forskellige græske Forbundsdannelser; Dialekterne i Litteraturen eller visse af dem; græsk Lydlære; et Hovedafsnit af Formlære eller Syntaksen. (Se ogsaa under „Klassisk Filologi“.

Som Bifag. Eksaminanden maa have sikkert Kendskab til det græske Sprogs Formlære, samt være hjemme i alle vigtigere Sætninger af Syntaksen. Bidisciplinerne læses i et Omfang som ovenfor ved Latin som Bifag.

Eksaminanden skal opgive som læst: a) af Iliaden og Odysseen i alt 9000 Vers; af Herodot 300 Kapp.; b) af Platon Apologien, Kriton og en større Dialog (tilsammen o. 150 Sider); af anden attisk Prosa 250 Sider; c) een Tragedie.

g. Klassisk Filologi.

a) Græsk: Der kræves et paa omfattende Læsning grundet Kendskab til Hovedforfatterne indenfor den klassiske Periode (indtil de attiske Talere inkl.) og noget Bekendskab med den efterklassiske Litteratur (særlig Polyb, Plutarch, Lukian og den alexandrinske Poesi) gennem mindre Prøver. Der opgives som læst mindst 16000 Vers af Homer, 5000 Vers anden Poesi, 1000 Sider klassisk Prosa og 200 Sider senere Prosa.

b) Latin: Kendskab til Hovedforfatterne som ved Græsk indtil Tacitus inkl.; mindre Prøver af Forfattere, der ligge Skolen fjernere. Der opgives som læst 14000 Vers Poesi, 1200 Sider Prosa.

I begge Fag kræves: Sprogfærdighed, Indsigt i Sprog-historien og Kendskab til Filologiens Methode og Hjelpe-midler i samme Omfang som i Latin som Hovedfag. Bi-disciplinerne (de samme som under Latin som Hovedfag) maa tilegnes i det Omfang, som Forstaaelsen af det læste kræver, støttet ved en kort, systematisk Oversigt over Hovedtrækkene.

Fordringerne i Specialet ere som i Latin som Hovedfag. Som Eksempler nævnes, foruden de under Latin og Græsk som Hovedfag anførte: Sammenlignende Behandling af Afsnit af latinsk og græsk Grammatik; den nyere Komædie; Opdragelse og Undervisning i Oldtiden; Oldtidens Forestillinger om Livet efter Døden. (Specialer af denne Art kunne ogsaa vælges af dem, der have Latin eller Græsk som Hovedfag.)

h. Historie.

Som Hovedfag. Eksaminanden skal have en klar og paalidelig Oversigt over den almindelige Historie, af hvilken den klassiske Oldtid og Tiden efter 1789 bør være tilegnet i et noget større Omfang end de andre Perioder. Foruden Kendskab til den politiske Historie kræves der Forstaaelse af Aands- og Samfundslivets samt de materielle Vilkaars Udvikling. Mere indgaaende Kundskab forlanges i Nordens Historie, saaledes at der lægges særlig Vægt paa, hvad der vedrører Danmarks indre Udvikling.

Eksaminanden skal have saavel theoretisk som praktisk Forstaaelse af den historiske Gransknings Væsen og Methode og et passende Kendskab til Historiens Hjelpe- og Bividen-skaber. Han skal kende Hovedtrækkene af den historiske Videnskabs Udvikling og have stiftet Bekendtskab med mindst

26. Marts. 10 fremragende Historieværker fra nyere eller ældre Tid. Han skal derhos paa fem Punkter, valgte i forskellige Tiders og Landes Historie, dog udenfor den særlig studerede Periode, opgive, at han har læst speciellere Fremstillinger. Eksaminanden skal have nogen historisk Litteraturkundskab, og af Hensyn til Latinens Vigtighed for Historikeren skal han opgive som læst saa meget som 150 Teubnerske Tekstsider af forskellige Prosaforfattere udenfor det i Skoletiden læste samt af Aktstykesamlinger; mindst Halvdelen heraf skal være Middelalders-Latin.

Eksaminanden skal være inde i Samfundslæren. Han skal saaledes have Kendskab til den almindelige Statsret og dens Udvikling og besidde Oversigt over de vigtigste Staters Forfatning og Styrelsesmaade i Nutiden; han maa endvidere have tilegnet sig Grundtrækkene af Danmarks Forfatning og Forvaltning. Han skal være bekendt med Nationaløkonomiens Grundbegreber og have fulgt de økonomiske Systemers Udvikling i nyere Tid. Omfanget bestemmes saaledes, at Stoffet kan være gennemgaaet i o. 90 Timers Forelæsning.

For at godtgøre, at Eksaminanden forstaar at opfatte og gengive, hvad den historiske Granskning har fremdraget, skal han som Speciale have studeret et enkelt Tidsafsnit. Han skal her have sat sig ind i de vigtigste Fremstillinger og gjort sig bekendt med alle Hovedkilder eller — hvor Stoffet er rigt — med flere saadanne af forskellig Art; han skal i Almindelighed have Kundskab om, hvad Kildestof der findes, og maa være orienteret i den videnskabelige Speciallitteratur; endelig skal han paa enkelte angivne Punkter have studeret hele det trykte Kildestof og have fulgt dets Bearbejdelse. Som Eksempler paa saadanne Perioder nævnes: Danmark 1076—1241, 1340—1448, 1588—1660, 1730—84; Sverige 1632—1718; Grækenland i det 5te Aarhundrede før Kr.; Roms Historie fra Graccherne indtil Cæsars Død; Augustus og de juliske Kejsere; England 1066—1215, 1714—83; Frankrig 1589—1661, 1815—48; Tyskland under Hohenstaufferne; Preussen 1701—86.

Som Bifag. Eksaminanden skal have den samme Kundskab i almindelig Historie og Nordens Historie som ved Hovedfaget; dog kræves ikke den ved dette forlangte Læsning af videnskabelige Behandlinger. Fremdeles skal han have Kendskab til den historiske Gransknings Væsen og Methode og den historiske Videnskabs Udvikling. Af Samfundslæren

maa han kende Grundtrækkene af den almindelige Statsrets 26. Marts.
og de økonomiske Systemers Udvikling.

Eksamensordningen.

3. De Underdiscipliner, hvori hvert Fag falder, og Værdien af de Karakterer, der gives deri, ere:

I Hovedfagene:

Dansk:

Oldnordisk, Sprog og Realdiscipliner, regnes for	2
Dansk Sprog og Sproghistorie med Svensk og Norsk	2
Dansk (med norsk og svensk) Litteratur og Litteraturhistorie	2
Specialet	2

Tysk, Engelsk, Fransk:

Sprogfærdighed	2
Sproghistorie	1
Forfatterlæsning	2
Litteraturhistorie	1
Specialet	2

Latin, Græsk:

Sprogfærdighed og Sproghistorie	2
Eksegese og Kritik	2
Realdisciplinerne	2
Specialet*)	2

Klassisk Filologi:

Græsk: Sprogfærdighed og Sproghistorie regnes for	2
— : Eksegese og Kritik	2
— : Realdisciplinerne	1
Latin: Sprogfærdighed og Sproghistorie	2
— : Eksegese og Kritik	2
— : Realdisciplinerne	1
Specialet	2

Historie:

Almindelig Historie	2
Nordens Historie	1

*) Hvis Specialet i de klassiske Sprog vælges i Realdisciplinerne, sættes Eksegese og Kritik til 3, Realdisciplinerne til 1.

26. Marts. Methode, Hjelpe- og Bividsenskaber, historisk Læsning ...	2
Samfundslære	1
Specialet	2

I Bifagene:

Dansk:

Dansk Sprog med Oldnordisk og Svensk	2
Dansk Litteratur og Litteraturhistorie	2

Tysk, Engelsk, Fransk:

Sprogfærdighed	2
Forfatterlæsning	1
Litteraturhistorie	1

Latin og Græsk:

Sproglig Kundskab	2
Realkundskab	2

Historie:

Almindelig Historie	2
Nordens Historie	1
Methode m. m.	1

4. I ethvert Fag kunne Underdisciplinerne prøves skriftlig eller mundtlig eller paa begge Maader. Kun Specialet prøves ene skriftlig, nemlig ved een eller to Opgaver med Hjælpemidler, idet Eksaminator dog er berettiget til under den mundtlige Eksamination at stille Spørgsmaal med Hensyn til de besvarede Opgaver for at prøve Kandidatens Arbejdsmetode og Forstaaelse.

5. Den skriftlige Prøve bestaar i Hovedfaget i Besvarelse af een eller to større og henholdsvis tre eller to mindre Opgaver. De mindre Opgaver besvares uden Hjælpemidler i fire Timer. De større Opgaver, af hvilke i alt Fald den ene skal falde ind under Specialet, besvares i en Tid af indtil ti Timer under Tilsyn, men med Benyttelse af litterære Hjælpemidler efter Regler, der nærmere fastsættes af Fakultetet; den ene af disse Opgaver kan Eksaminator dog ombytte med to mere begrænsede, der besvares paa samme Maade, dog saaledes at den samlede Tid for begge ikke maa overstige ti Timer. I Stedet for at underkaste sig den skriftlige Prøve i Specialet

kan det, for saa vidt Forholdene i Faget tilstede det, tillades 26. Marts. Kandidaten at fremlægge to Afhandlinger, skrevne ved Universitetsøvelser; herom træffer Fakultetet nærmere Bestemmelse, ligesom det ogsaa afgør, hvor vidt en lignende Afløsning kan tillades overfor større Opgaver, hvis Emne falder udenfor Specialet.

I Bifaget bestaar den skriftlige Prøve af to mindre Opgaver, der besvares uden Hjælpemidler i fire Timer. — Opgives et Hovedfag uden Speciale, bortfalder i alt Fald den ene af de større Opgaver.

6. Eksamen kan tages enten samlet eller i to Dele. I sidste Tilfælde maa anden Del senest være bestaaet to Aar efter første, med mindre Fakultetet af Hensyn til Sygdom eller andre særlige Grunde tilstaar en længere Frist. Den, som til Eksamens første Del indstiller sig i to Fag, men kun bestaar i det ene, behøver ikke at underkaste sig en ny Prøve i dette, hvis han i begge Fag tilsammen (efter den ndfr. i § 9 angivne Beregningsmaade) har opnaaet et gennemsnitlig Pointsantal af $2\frac{1}{2}$. Den, som efter at have underkastet sig Eksamens anden Del (med eet eller to Fag), ikke har bestaaet i tre Fag, kan indstille sig til en ny anden Del i det samme Antal Fag som før, dog først efter et Aars Forløb; for saa vidt anden Del derved vil falde over to Aar efter første Del og denne saaledes miste sin Gyldighed, er det tilladt at underkaste sig den ny Prøve i den mellemliggende Eksamenstermin, forudsat at Kandidaten i alle tre Fag tilsammen har opnaaet det førnævnte Pointsantal og dertil indstiller sig i de samme Fag som før. Den, der underkaster sig Prøve i tre Fag samtidig og ikke bestaar i alle, kan, dersom han i de tre Fag tilsammen har opnaaet det nævnte Pointsantal, underkaste sig en ny Prøve i det manglende Antal Fag, dog kun tidligst efter et Aars og senest efter to Aars Forløb.

7. For at bestaa Eksamen skal Kandidaten i hvert af de tre Fag opnaa et gennemsnitligt Pointsantal af mindst $2\frac{1}{2}$, og ingen kan bestaa i noget Fag, hvori han har eet Slet (Slet +), to enkelte eller eet dobbeltvejende Mdl. (med + eller ÷).

8. Karakterernes Pointsberegning er følgende: ug 10,

26. Marts. mg 7, g 4, tg 1, mdl $\div$ 2, slet $\div$ 5; et Plus lægger et Point til, et Minus trækker et fra.

9. Efter Prøvens skriftlige Del afgøres det ved en foreløbig Dom, om Kandidaten har udvist en saadan Modenhed og Kundskab, at han kan stedes til den mundtlige Prøve. Straks efter den mundtlige Eksamination i hvert Fag foregaar den endelige Bedømmelse, hvorefter saa vel Karaktererne for hver enkelt Underdisciplin som den af dem uddragne gennemsnitlige Fagkarakter kundgøres for Kandidaten. Eksamensbeviset udleveres først, naar Kandidaten har bestaaet i alle tre Fag, og i det angives de enkelte Karakterer og Fagkaraktererne samt den endelige Hovedkarakter, der uddrages som Gennemsnit af de tre Fagkarakterer, idet et Hovedfag med Speciale regnes firdobbelt, et Hovedfag uden Speciale tredobbelt, et Bifag dobbelt; et gennemsnitligt Pointsantal af $8\frac{1}{2}$ giver Første Karakter med Udmærkelse, af $5\frac{1}{2}$ Første Karakter, af $2\frac{1}{2}$ Anden Karakter.

10. Til Prøve i Tillægsgag efter Anordn. § 4 kan enhver indstille sig samtidig med, at han underkaster sig Skoleembedseksamens afsluttende Del, eller til enhver senere Eksamens-termin.

11. Censorerne ved Skoleembedseksamen beskikkes efter Fakultetets Indstilling af Ministeriet for et Tidsrum af tre Aar. Som Godtgørelse for Deltagelse i Eksamen tillægges der Censor ved hver Kandidat for et Hovedfag med Speciale 50 Kr., for et Hovedfag uden Speciale 40 Kr., for et Bifag 20 Kr. Godtgørelsen udbetales, selv om Kandidaten ikke fuldender den paabegyndte Eksamen, og ligeledes, hvis han melder sig fra Eksamen efter Opgavernes Vedtagelse, for saa vidt der da er vedtaget særlige Opgaver for ham.

12. Det paahviler Fakultetets Dekanus, efter at have modtaget Indmeldelser til Eksamen, at ordne alt fornødent vedkommende Eksamens Afholdelse.

13. Ved Indtegningen til Skoleembedseksaminerne betales en Kendelse af 20 Kr., ved Suppleringseksaminer for teologiske Kandidater og dem, som have bestaaet en Magisterkonferens,

det samme Beløb, ved Tillægssag efter Anordn. § 4 10 Kr. 26. Marts. Hvis Eksamen tages i to Dele, erlægges hele Beløbet ved første Del og maa erlægges endnu en Gang, om en Kandidat, som ikke har bestaaet, paa ny melder sig til Eksamen. Af Kendelserne tilfalder en Femtedel Universitetets Pedeller til lige Deling; Resten tilfalder Universitetet.

Min. Skr. til Rektor for Ribe Katedralskole, hvorved det 31. Maj. under visse Betingelser tillades, at kvindelige Elever optages i Skolens 1ste studerende Klasse og 1ste Realklasse.

Min. Circ. til Rektorerne og Bestyrerne for de lærde 10. Juni. Skoler:

For saa vidt der ved de lærde Skoler er Dimittender, der have underkastet sig almindelig Forberedelseseksamen og derefter, uden at tage Tillægsprøven i Latin, have erholdt Tilladelse til at deltage i Undervisningen i V og VI Klasse i matematisk-naturvidenskabelig Retning, ville de ved Indberetningen om Udfaldet af Afgangseksamen være at opføre paa en særlig Liste, da de ikke opnaa Rettigheder som Studenter.

Indberetningerne om Udfaldet af Afgangseksamen bedes indsendte til Ministeriet umiddelbart efter Eksamens Tilendebringelse.

Min. Circ. til de lærde Skoler og de eksamensberettigede 10. Juni. Realskoler om „Dagbog for Undervisningen i Legemsøvelser“:

I Stedet for den i Cirkulære af 10de November 1891 omhandlede Gymnastikprotokol har Ministeriet autoriseret en „Dagbog for Undervisningen i Legemsøvelser ved lærde Skoler og Realskoler“ med tilhørende forklarende Tekst.

Efterhaanden som de Gymnastikprotokoller, der nu haves, ere udskrevne, ville de her omtalte Dagbøger være at anskaffe og føre efter de deri angivne Regler.

Dagbøgerne (i Folioformat) kunne faas hos N. C. Rom i København (Jernbanegade 3) og hos Brødrene Backhausen i Aarhus.

Det bemærkes, at Ministeriet samtidig hermed har truffet tilsvarende Forholdsregler for Folkeskolens Vedkommende, med nogen Forskel i Indretningen af Protokollerne.

28. Juni. **Min. Skr.** til Rectorerne for forskellige lærde Skoler, hvori udtales, at Ministeriet ikke vil modsætte sig, at der ogsaa i Skolernes 3dje og 4de Klasse meddeles Sangundervisning under Forudsætning af, at der nøje vaages over, at ingen Elev, hvis Stemme er i Overgang, deltager deri; jfr. Plan for Sangundervisningen af 16de Januar 1900 § 11.

5. Juli. **Min. Circ.** til Rectorerne for de lærde Skoler:

I Anledning af en Skrivelse fra Rektoren for Rønne lærde Skole angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt Bestemmelserne i § 9 i Lov af 14de April 1852 om Ordningen af de økonomiske Forhold ved Nedlæggelsen af den lærde Skole i Slagelse og om Rønne lærde Skoles Overgang til en højere Realskole ere ophævede ved Lov af 12te April 1892 om Lønninger for Rectorerne og Lærerne ved de lærde Skoler samt ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt, har Ministeriet under Dags Dato meddelt ham, at det nævnte Spørgsmaal efter Ministeriets Formening maa besvares bekræftende.

Hvilket man herved skal meddele Hr. Rektoren til behagelig Efterretning.

19. Aug. **Min. Circ.** til de lærde Skoler og Realskolerne:

I Oktober Maaned f. A. kom Ministeriet ad officiel Vej til Kundskab om en Bekendtgørelse af 31te Juli 1900, hvorved den franske Minister for den offentlige Undervisning havde tilladt Indførelsen af en Række Lempelser og Lettelser ved Undervisningen i fransk Syntaks, der i høj Grad maatte simplificere Sprogets Tilegnelse i Skolerne og for Udlændinge. Hvorvel det nu ikke kunde miskendes, at Administrationen her i flere Maader paa en betænkelig Maade havde grebet ind i Sprogets Bygning og historiske Udvikling, mente man dog, at Kritiken herover ikke kunde være fremmedes Sag, og at den i de franske Skoler tilladte Sprogbrug ogsaa maatte kunne bruges i de danske. Bekendtgørelsen blev derfor tilstillet disse, idet man henlede Opmærksomheden paa de Lettelser, som fulgte af de deri opstillede nye Regler.

Det har imidlertid vist sig, at disse Regler ikke have kunnet opretholdes over for den i Frankrig selv rejste Opposition, og Undervisningsministeriet har derfor ved en ny Bekendtgørelse af 26de Februar 1901 tilbagekaldt nogle af de

vigtigste og mest indgribende, især angaaende Sammenskrivning af sammensatte Ord og Bøjningen af participe passé med avoir. Ved at henlede Skolernes Opmærksomhed paa de forandrede Bestemmelser, vedlægger man et Antal Eksemplarer af Bekendtgørelsen af 26de Februar 1901. 19. Aug.

Reglement for Skoleraadene ved de lærde Statsskoler: 9. Sptb.

Ved Forordningen af 7de November 1809 § 22 er det bestemt, at i de lærde Skoler, hvor intet Skoleraad er, „skulle Skolens samtlige faste Lærere til visse Tider træde sammen for at overlægge om Skolens Anliggender og meddele hinanden deres Bemærkninger og Tanker om, hvad Enhver formener at kunne tjene til Undervisningens og Disciplinens Tarv.“ I den Instruks, som det blev paalagt Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler at udstede til Lærerne, skulde „Genstandene for disse Forhandlinger nærmere angives, saavel som Maaden, hvorledes deres Orden og Gang bør styres af den første Lærer, der i disse Møder har Forsædet“. Endvidere bemærkes i Forordningen: „Saadanne Forsamlinger holdes ordentligvis en Gang i Begyndelsen af hver Maaned, og ellers naar den første Lærer finder det fornødent, altid uden for de sædvanlige Undervisningstimer. Resultatet af Forhandlingerne skal indføres i en dertil indrettet Protokol, som Adjunkterne hvert Halvaar skulle skiftes til at føre, hvis det ikke udtrykkeligen skulde være en af dem overdraget.“

Som bekendt er den nysnævnte Instruks hidtil ikke bleven udfærdiget, hvilket maa antages at have bidraget sit til, at den maanedlige Afholdelse af deslige Lærerforsamlinger til Dels er gaaet af Brug, saaledes at der ved adskillige Skoler kun afholdes 2 Lærerforsamlinger om Aaret (om Beneficiefordelingen og om Klasseoprykning). Ses der imidlertid hen til den lærde Skoles Udvikling siden Emanationen af den nævnte Forordning i Henseende til Tilvæksten i Discipeltallet og til Udvidelsen af Undervisningen, samt til, at Lærerne ved de lærde Skoler nu i en langt større Udstrækning end før ere Mænd, som have valgt Skolegerningen som deres Livsopgave, da skønner Ministeriet ikke rettere end, at det maa anses for tidssvarende at faa tilvejebragt en fast Ordning for de ovenommeldte Lærerforsamlinger, og skal til den Ende herved fastsætte følgende Reglement:

9. Septb.

§ 1.

Skoleraadet bestaar af alle Lærere, der ansættes med fast aarlig Lønning; Rektor er Raadets Formand. Andre Lærere ved Skolen kunne tilkaldes af Rektor og deltage da i Forhandlingerne, men ikke i eventuelle Afstemninger, medmindre de undervise i et eller flere af Videnskabsfagene.

§ 2.

Skoleraadet sammenkaldes uden for Skoletiden i Reglen en Gang om Maaneden og ellers saa ofte, som Rektor finder det fornødent. Ved Afstemninger gør i Tilfælde af Stemmelighed Rektors Stemme Udslaget.

§ 3.

Skoleraadet skal drøfte alle Sager, hvorom Rektor ønsker at høre dets Mening. Hvert Medlem har Ret til at stille Forslag til Beslutninger i Skolesager; Forslagene afgives til Rektor senest 8 Dage før Mødet og meddeles af ham til Medlemmerne sammen med Indkaldelsen til Mødet. Vedtages Forslaget, er Sagen afgjort, for saa vidt den ikke hører under Ministeriets Afgørelse, hvis Rektor tiltræder det. Hvis Rektor ikke tiltræder det, indsendes det til Ministeriets Afgørelse med Rektors Erklæring samt en Afskrift af Protokollen med mulige Bilag.

§ 4.

Skoleraadet afgør Spørgsmaal om Disciples Opflytning i en højere Klasse, saaledes, at hver Lærer har lige saa mange Stemmer, som han har havt Ugetimer med Disciplene (Dansk-læreren dobbelt saa mange). Lærerne i Sang og Gymnastik deltage ikke i denne Afstemning. Er mindst to Trediedele af samtlige Stemmer for Opflytning eller Oversiddens, er Sagen dermed afgjort. I modsat Fald træffer Rektor Afgørelsen i samme Skoleraadmøde.

§ 5.

Skoleraadet skal høres af Rektor, før han afgiver Indstilling om:

- a. Lærebøgers Indførelse og Afskaffelse.
- b. Fagfordeling.
- c. Beneficiefordeling.

- d. De Fag, hvormed ledige Lærerposter skulle opslaas, med- 9. Septb.
mindre Indstilling skal ske i en Ferie, da Skoleraadet ikke
kan indkaldes.

Indstillingen ledsages af en Afskrift af Protokollen med
mulige Bilag.

§ 6.

Over Skoleraadets Forhandlinger føres en Protokol af den
yngste stemmeberettigede Lærer efter Rektors Diktat, med-
mindre Rektor ønsker selv at føre den eller træffer anden
Ordning. Hvert Medlem er berettiget til at faa indført korte
Diktater eller at faa udførligere, af det selv skrevne Fremstil-
linger vedlagte som Bilag. Protokollen oplæses og underskrives
af Medlemmerne.

§ 7.

Indkøb til Skolebiblioteket besluttet af et Bogudvalg, der
bestaar af Rektor som Formand, Bibliotekaren og to af Skole-
raadet ved Forholdstalsvalg valgte Lærere.

Anvendelsen af Aarstilskudet til Skolens Samlinger bestem-
mes af et Raad, der bestaar af Rektor som Formand samt
Lærerne i Naturlære og i Naturhistorie.

De i denne Paragraf omtalte Valg ske i Marts for det
kommende Finansaar.

Min. Circ. til Forstanderskaberne for de lærde Skoler 9. Septb.
angaaende Oplagspenges Forbliven ved Skolerne:

I Anledning af, at 1ste Revisionsdepartement har udbedt
sig en Udtalelse fra Ministeriet om, hvorledes den i Mini-
steriets Skrivelse af 14de Januar 1879 indeholdte Bestemmelse,
at „Oplæget forbliver ved Skolen, indtil det viser sig, om Di-
sciplen indskrives som akademisk Borger eller ej“, skal for-
staas, har Ministeriet under Dags Dato meddelt 1ste Revisions-
departement, at man anser det for givet, at Skolens Regn-
skabsfører Aar for Aar selv maa søge at tilvejebringe et for
Revisionen tilstrækkeligt Bevis for, at Posteringen af det om-
spurgte Oplæg er rigtig, altsaa Oplysning om, hvorvidt den
oprindeligt med den udmeldte Discipel tagne Bestemmelse, at
han andetsteds skal fuldende sit Skolekursus, endnu staar ved
Magt eller ej, og i første Fald, i hvilken anden lærd Skole
eller under hvilken privat Vejledning hans Skolekursus er
bestemt til at fortsættes.

9. Septb. Ved at meddele Forstanderskabet dette skal man tjenstligst anmode samme om at paalægge Regnskabsføreren fremtidig at iagttage den ovenstaaende Fremgangsmaade.
10. Okt. **Min. Skr.** til Rektor for Aarhus Katedralskole, hvorved det tillades, at kvindelige Elever optages i Skolens 3die studerende Klasse.
30. Okt. **Min. Bekendtgørelse** angaaende en Tillægseksamen i Matematik og Naturlære for dem, der have bestaaet Afgangseksamen for studerende i sproglig-historisk Retning.

Under Hensyn til, at der til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet oftere er indkommet Andragender fra Studenter, der have bestaaet Afgangseksamen for studerende i sproglig-historisk Retning, om Tilladelse til at underkaste sig Tillægsprøve i Matematik og Naturlære for derved at erhverve de samme Rettigheder, som Afgangseksamen for studerende i matematisk-naturvidenskabelig Retning giver, har Ministeriet under Dags Dato fastsat, at de, der have bestaaet Afgangseksamen for studerende i sproglig-historisk Retning, kunne, uden dertil at behøve nogen særlig Tilladelse, indstille sig til en Tillægsprøve i Matematik og Naturlære ved en af de Skoler, der have Ret til at afholde Afgangseksamen for studerende i matematisk-naturvidenskabelig Retning. Prøven afholdes i Juni—Juli eller i Januar; denne sidste Prøve dog kun ved en af Skolerne i Kjøbenhavn.

Fordringerne i begge Fag ere de samme som ved Afgangseksamen for studerende i matematisk-naturvidenskabelig Retning, og kun de, der mindst opnaa Gennemsnitskarakteren „godt“ i hvert af de to Fag, anses for at have bestaaet. Er en Kandidat rejiceret ved Prøven, kan han indstille sig til den paany efter et halvt Aars Forløb, men dog ikke mere end 3 Gange i alt.

Med Hensyn til Anmeldelsen af Eksaminander for Ministeriet og Bedømmelsen ved Censorer gælde de samme Regler for denne Prøves Vedkommende som for Afgangseksamen for studerende i det hele.

Naar bemeldte Tillægsprøve tages ved en af de offentlige lærde Skoler, erlægges ved Indtegningen et Gebyr af 15 Kr., medmindre den paagældende medbringer Bevis for at have bestaaet Afgangseksamen for studerende ved en offentlig lærd Skole, da Prøven i saa Fald afholdes gratis.

Min. Skr. til Rektor for Sorø Akademis lærde Skole og 1. Nov. Opdragelsesanstalt:

Ministeriet fastsætter herved følgende Regler for Udmeldelsen af Elever i Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt.

1. En Elev, som ønskes udmeldt til et Kvartals Slutning, skal udmeldes inden den 15de i Kvartalets sidste Maaned. Den, som udmeldes i nævnte Maanedes sidste Halvdel, skal betale Kontingent for næste Kvartals første Maaned.

2. I April Kvartal kan ingen Udmeldelse finde Sted før til Sommerferien.

3. Den, som udmeldes i Løbet af Juli Maaned, betaler kun Kontingent for denne Maaned, hvorimod den, som udmeldes i den Del af Sommerferien, som falder i August Maaned, betaler for hele Juli Kvartal.

4. En skolesøgende Discipel, som i Løbet af et Kvartal antages til Elev, betaler som skolesøgende for hele Kvartalet, og fra Indflytningens Dato Forskellen mellem Elevkontingent og Skolekontingent.

Kgl. Anordning om en forandret Indretning af Skole- 6. Dec. embedseksamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet:

1. Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet bestaar af følgende 6 Fag: Botanik, Zoologi, Geologi, Geografi, Fysik og Kemi.

2. Af de i § 1 nævnte Fag skal efter frit Valg et, nemlig enten Botanik, Zoologi, Geologi eller Geografi, være Hovedfag med et særligt studeret Omraade (Speciale); de øvrige 5 Fag ere Bifag.

3. Eksamen holdes 2 Gange aarlig; den kan enten tages samlet eller delt i to Afdelinger med højst 4 Aars Mellemrum; dog kan Ministeriet efter Indstilling fra Fakultetet af Hensyn til Sygdom eller andre særlige Grunde tilstaa en længere Frist.

6. Decb. Tages Eksamen delt, aflægges ved 1ste Del af Eksamen Prøve i Kemi og Fysik, ved 2den Del i de øvrige Fag.

4. Fordringerne i de enkelte Fag saavel som Karakterfordelingen fastsættes af Ministeriet efter Indstilling fra Fakultetet. Der gives en Karakter for hver skriftlig Opgave og praktisk Prøve.

5. Eksamen er i alle Fag dels skriftlig, dels mundtlig. Den mundtlige Prøve finder Sted ved Eksamination, den skriftlige ved Udarbejdelse af Afhandlinger under Opsyn, hver med 4 Timer til at besvare den stillede Opgave; til Udarbejdelse af Afhandlingerne i Botanik, Zoologi, Geologi og Geografi kan dog undtagelsesvis tilstaas indtil 8 Timer, naar Opgavens Natur maatte kræve det. I Kemi træder en praktisk Prøve i Stedet for den skriftlige Besvarelse.

6. Den ved kongelig Resolution af 16de Juli 1886 og kongelig Resolution af 17de Oktober 1890 givne Tilladelse til Overførelse af Karaktererne fra lægevidenskabelig Forberedelseseksamen til Skoleembedseksamen udvides for de Kandidater, der indstille sig til Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi, saaledes, at en Overførelse af de ved Prøven i Kemi og den udvidede Prøve i Fysik erholdte Karakterer kan finde Sted i alle Tilfælde. Ved Kemikarakterernes Overførelse benyttes Skalaen: Laudabilis præ ceteris = ug (8), Laudabilis = mg (7), Haud illaud. I. gr. = g (5), Haud illaud. II. gr. = tg (1), Non cont. = mdl. ($\div$ 7.)

7. Eksamen efter denne Anordning afholdes første Gang i Januar 1902, efter Anordning af 25de Oktober 1883 sidste Gang i Sommeren 1905.

9. Decb. **Min. Circ.** til Rektorerne ved de lærde Skoler:

Ministeriet skal herved meddele Hr. Rektoren til Efterretning, at man herefter vil have fastsat som Regel, at naar den sidste Skoledag før Juleferiens Indtræden falder paa Mandag den 23de December, bliver denne Dag at medregne til Juleferien, medens Undervisningen i saa Fald paany tager sin Begyndelse den 6te Januar i Stedet for som ellers den 7de Januar.

Min. Bekendtgørelse indeholdende nærmere Bestemmelser til Gennemførelse af kgl. Anordning af 6te December 1901 om en forandret Indretning af Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet: 14. Dec.

Under Henvisning til kongelig Anordning af 6te December d. A. om en forandret Indretning af Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet vil Ministeriet herved have fastsat følgende:

Eksamensfordringerne.

1. Bifag. a. Botanik. Et saadant Kendskab til Terminologien, at en Karplante med Sikkerhed kan beskrives og bestemmes efter en almindelig systematisk Haandbog; et saa omfattende Kendskab til Planternes ydre og indre Bygning og til deres Livsytringer og Systematik, som de almindelige større Lære- og Haandbøger give, indøvet gennem Laboratoriøvelser, Ekskursioner og botanisk Haves Samlinger. De i Danmark vildtvoksende, almindelige, højere organiserede Planter og de vigtigste danske Plantesamfund bør kendes.

b. Zoologi. En Oversigt over Dyreriget, omfattende Grundtrækkene af Systematiken, af Dyrenes ydre og indre Bygning, deres Udviklingshistorie, Livsytringer, Livsforhold og geografiske Udbredelse i et Omfang, der svarer til de større, almindelige Haand- og Lærebøgers Fremstilling og er tilegnet og indøvet gennem Laboratoriøvelser og Studier i de zoologiske Samlinger. Der fordres endvidere et noget nærmere Kendskab til den nordiske Hvirveldyrfauna.

c. Geologi. Kendskab til de vigtigere Mineralier og Bjergarter og til Hovedtrækkene af den dynamiske Geologi; almindelige Kundskaber i Forsteningslæren og i Jordklodens Udviklingshistorie og nøjere Kendskab til Danmarks og de nærmest tilgrænsende Landes Geologi. Omfanget bør være omtrent som i Ussings Lærebøger i Mineralogi, almindelig Geologi og Danmarks Geologi, dog at Stratigrafien og Forsteningslæren læres i et noget større Omfang (omtrent som i Toulas Lehrbuch der Geologie med Forbigaaelse af de detaillerede Beskrivelser af Østerrig og Alpelandene) og for

14. Dcb. Sydsverrigs Vedkommende som i Nathorst: Sveriges Geologi. Lærestoffet maa tilegnes saavel gennem mindre Haand- og Lærebøger som gennem Studier i mineralogiske og geologiske Samlinger og saa vidt muligt ved Ekskursioner.

d. Geografi. Den almindelige Geografi saavel fysisk som antropogeografisk samt af Specialgeografien mindst 4 Lande eller Omraader fra væsentlig forskellige Dele af Jorden, blandt hvilke dog altid Danmark, i samme Omfang som hidtil 3: som i Løfflers „Omrids af Geografien“. Adjunkt Christensens „Lærebog i Geografi“ forudsættes bekendt med Hensyn til det øvrige. 4 Semestres Forelæsninger (Eksaminatorier). Laboratoriets Samlinger saavel som etnografisk Museum benyttes.

e. Fysik. Fordringerne ere de samme, som naar Fysiken er Bifag ved de andre Skoleembedseksaminer. Forinden Kandidaten indstiller sig til den 2den Del af Eksamen, maa han have Bevis for at have gennemgaaet det fysiske Øvelseskursus.

f. Kemi. Fordringerne ere de samme, som naar Kemi er Bifag ved de andre Skoleembedseksaminer. Dog maa Kandidaten, forinden han indstiller sig til Eksamens 2den Del, have Bevis for at have gennemgaaet et halvt Aars Kursus i præparativ Kemi, der kan give ham det fornødne Grundlag for Forstaelsen og Udførelsen af kemiske Eksperimenter af almindelig naturvidenskabelig Betydning.

2. Hovedfag. Det Fag, der vælges som Hovedfag, maa studeres mere indgaaende efter større Haandbøger. Inden for det skal den studerende vælge et Speciale, der kan lære ham den paagældende Videnskabs Metode at kende og give ham Lejlighed til Kildestudier. I Geografi fordres noget praktisk Kendskab til Korttegning. Den studerende bør gennem Forhandling med vedkommende Lærer og gennem et i tilbørlig Tid indsendt Petitum forvisse sig om, at Studiet af Hovedfaget er hensigtssvarende anlagt.

Karakterfordelingen.

De ved Bekendtgørelse af 21de April 1884 fastsatte Bestemmelser blive med nedennævnte Ændringer gældende for

Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi, idet der i 14. Dec. hvert af Fagene: Botanik, Zoologi, Geologi og Geografi gives 2 Karakterer, nemlig 1 for den skriftlige og 1 for den mundtlige Prøve, uanset om Faget er Hovedfag eller Bifag. I Specialet gives desuden 1 Karakter, nemlig for den skriftlige Prøve; derimod gives der ingen særskilt Karakter for den mundtlige Prøve i Specialet.

Ved Hovedkarakterens Beregning iagttages, at de 4 Fysikkarakterer sammenregnes til 2 Karakterer, 1 for de skriftlige og 1 for de mundtlige Prøver, ved hvilken Sammenregning der benyttes Skalaen $ug = 6$, $mg = 5$, $g = 4$, $tg = 3$, $mdl. = 2$, $slet = 1$: de derved erholdte 2 Fysikkarakterer faa lige Vægt med de øvrige Fagkarakterer, saaledes at Hovedkarakterens Pointsantal bliver at beregne som den halve Sum af Gennemsnittene for 7 Karakterer ved den skriftlige og for 6 Karakterer ved den mundtlige Prøve.

Lov om Lønninger og Efterløn for Gymnastik- 31. Jan.
lærere ved Statens lærde Skoler.

§ 1.

Gymnastiklærerne ved Statens lærde Skoler kunne faa kongelig Udnævnelse, naar de i 4 Aar have været ansatte som Timelærere med mindst 16 Timers Undervisning ugentlig ved disse Skoler, ikke beklæde nogen Stilling i Hæren og opgive den Efterløn, der maatte være dem tildelt af Militæretaten. For 27 Timers Undervisning om Ugen, enten udelukkende i Gymnastik eller i Gymnastik og andre Skolefag, faa de som fast ansatte Lærere en aarlig Lønning af 1,500 Kr., stigende hvert 4de Aar med 300 Kr. indtil 2,700 Kr.; Tjenesteaalderen med Hensyn til Alderstillæg og Efterløn beregnes for dem fra deres Ansættelse som Timelærere ved de nævnte Skoler. For saa vidt der foreløbig ikke maatte kunne gives dem 27 Timers Undervisning om Ugen, lønnes de gennem de forskellige Lønningsgrader kun i Forhold til det Timetal, som de besørge. Efter at der er overdraget dem 27 Timer, beholde de den dermed forbundne Lønning, selv om der ikke til enhver Tid kan tildeles dem det fulde Tal af Timer.

Dersom nogen af de i denne Lov omhandlede og forud for dennes Ikrafttræden ansatte Gymnastiklærere ved nærværende Lov vil faa mindre i Lønning og Alderstillæg, end

31. Jan. han i Forvejen har oppebaaret enten i Lønning alene eller i Lønning og Efterløn, bliver Forskellen at udbetale ham som personligt Tillæg.

§ 2.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste April 1902.

Systematisk Indholdsangivelse

med Henvisning til de paagældende Afsnit i WEISS og HAGE:
Det højere Skolevæsen i Danmark. I.

Første Afsnit: Det lærde Skolevæsen.

Tilsynet med Undervisningen.

- § 3. De særlige Inspektioner. Skr. 12. Dec. 1893 om Bemyndigelse for Tegneinspektøren til at undersøge Tegneundervisningen i de lærde Skoler.

De offentlige lærde Skoler.

I. Almindelige Forhold.

- § 4. Lov 12. April 1892 om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved de lærde Skoler § 1. Skr. 23. April 1892 om Rønne højere Realskoles Omdannelse til en lærd Skole.

II. Bestyrelsesforhold.

- § 5. Rektorerne. Lov 12. April 1892 om Lønninger for Rektorerne og Lærerne ved de lærde Skoler samt ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt. Reglement 9. Septb. 1901 for Skoleraadene ved de lærde Statsskoler. Circ. 9. Febr. 1893 ang. Beløb til Vederlag for Skriveri i Skolens Tjeneste. Circ. 17. Febr. 1898 ang. Aflevering af Arkivalier fra de lærde Skoler til Provinsarkiverne.
- § 6. Forstanderskaber og Regnskabsførere. Skr. 4. Febr. 1892 om Regnskabsføreres Honorar. Skr. 3. Maj 1897 at en Regnskabsførers Kautionsdepositum ikke kan bestaa i Kontrabog med Sparekasse.
- § 8. Lærerforsamlinger. Reglement 9. Septb. 1901 for Skoleraadene ved de lærde Statsskoler.

- § 9. Inspektører og Bibliotekarere. Regl. 9. Septb. 1901 § 7.
- § 10. Pedellerne. Lov 12. April 1892 om Lønninger osv. § 8.
- § 11. Særlige Forhold ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt. Reglement 4. Oktober 1900 for Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt.

III. Lærerpersonalet.

- § 12. De faste Lærerembeder og Reglerne for deres Besættelse. Lov 12. April 1892 om Lønninger osv. Anordn. 16. Marts 1901 om en forandret Indretning af Skoleembedseksaminerne under det filosofiske Fakultet. Bekdtg. 26. Marts 1901 om nærmere Bestemmelser til Gennemførelsen af kgl. Anordn. 16. Marts 1901 ang. Skoleembedseksaminerne under det filosofiske Fakultet. Anordn. 6. Dec. 1901 om en forandret Indretning af Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi. Bekdtg. 14. Dec. 1901 om nærmere Bestemmelser til Gennemførelse af kgl. Anordn. 6. Dec. 1901 ang. Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi. Reglement 9. Septb. 1901 § 5: Skoleraadet skal høres af Rektor om de Fag, hvormed ledige Lærerpuster skulle opslaaes.
- § 13. De faste Læreres Virksomhed og Stilling. Skr. 20. Jan. 1894 ang. Læreres Forpligtelse til at modtage borgerlige Ombud. Skr. 7. Febr. 1895 om Refusion af Udgifter for en Lærers Hotelophold under smitsom Sygdom i hans Hjem. Lov 31. Jan. 1902 om Lønninger og Efterløn for Gymnastiklærere ved Statens lærde Skoler.
- § 14. Lønnings- og Pensionsforhold. Lov 12. April 1892 om Lønninger osv. Skr. 26. Nov. 1898 ang. Forstaaelsen af Lønningslov 12. April 1892 § 1 d. Lov 31. Jan. 1902 om Lønninger m. m. for Gymnastiklærere. Skr. 20. Juni 1894 om Betaling for Ekstratimer og forhøjet Timebetaling.
- § 15. Lærere uden fast Ansættelse. Lov 31. Jan. 1902 om Lønninger m. m. for Gymnastiklærere. Skr. 20. Juni 1894 om Betaling til Time-lærere i de Fag, der ligge udenfor Videnskabsfagene.

IV. Undervisningen.

- § 17. Optagelse i Skolen. Skr. 7. Septb. 1892 om Optagelse af Hospitanter i 4de stud. Klasse. Ang. Optagelse af kvindelige Elever: Skr. 11. Nov. 1892 (V Kl.), Skr. 14. Juli 1900 (3. stud. Kl.), Skr. 29. Septb. 1900 (2den Realkl.), 31. Maj 1901 (1ste stud. Kl.), 10. Okt. 1901 (3die Kl.). Skr. 17. Juni 1896, at Disciple, der have bestaaet alm. Forberedelseseksamen, kunne gennemgaa V og VI Kl. matematisk-naturvidenskabelig Retning og ved at bestaa Afgangseksamen erhverve Adgang til polyteknisk Lærestanstalt, men ikke opnaa akademisk Børgerret.
- § 18. Discipelfrekvens og Klasseinddeling. Plan 19. Maj 1891 for den med Frederiksborg lærde Skole forbundne Elementarskole.
- § 20. Fag- og Timefordeling. Reglement for Skoleraadene 9. Septb. 1901 § 5.

§ 21. Undervisningens Omfang og Indhold.

Modersmaalet.

Bekdtg. 27. Febr. 1892 ang. Retskrivningen. Bekdtg. s. D. om nærmere Regler for Retskrivningen. Bekdtg. 15. Dec. 1900 om Brug af Verbernes Flertalsform.

Fransk.

Circ. 15. Okt. 1900 og Circ. 19. Aug. 1901 om Undervisningen i fransk Grammatik.

Religion.

Skr. 28. Okt. 1891 om Fritagelse for Religionsundervisning.

Historie.

Bekdtg. 7. Dec. 1893 ang. Undervisningen i Historie. Circ. 7. Dec. 1893 om Anvendelse af Reglerne i Bekdtg. s. D. om Undervisningen i Historie.

Geografi.

Circ. 20. Maj 1896 ang. Apparater, der maa anses for nødvendige til Støtte for Undervisningen i Geografi (med Fortegnelse).

Naturhistorie.

Circ. 25. Juli 1893 om Undervisningen i Botanik til 4de Klasses Hovedeksamen og alm. Forberedelseksamen.

Sang.

Plan 16. Jan. 1900 for Sangundervisningen i de offentlige lærde Skoler. Skr. 28. Juni 1901 ang. Sangundervisningen i 3die og 4de Klasse.

Gymnastik, Sløjd m. m.

Circ. 20. April og 29. April 1899 om Indførelse af en ny Haandbog i Gymnastik. Circ. 10. Nov. 1891 om Anskaffelse og Benyttelse af Gymnastikprotokoller. Circ. 10. Juni 1901 om Autorisation af „Dagbog for Undervisningen i Legemsøvelser“. Skr. 30. Maj 1891 om Cricketspil som Led i Gymnastik. Circ. 31. Aug. 1896 om Indførelse af ordnede Lege for skolesøgende Børn.

- § 22. Lære- og Læsebøger. Reglement for Skoleraadene 9. Septb. 1901 § 5. Circ. 25. Juli 1893 om Undervisning i Botanik til 4de Kl.s Hovedeksamen og alm. Forberedelseksamen. Circ. 7. Dec. 1893 om Anvendelsen af Reglerne i Bekdtg. s. D. om Undervisningen i Historie.
- § 24. Karakterer. Skr. 16. Marts 1894 om Bortfald af den daglige Karaktergivning i Hørsens lærde Skole.
- § 25. Hovedeksamen. Bekdtg. 12. Maj 1891 om Forandring i Reglerne for Afholdelsen af de lærde Skolers aarlige Hovedeksamen.
- § 26. Opflytning. Reglement for Skoleraadene 9. Septb. 1901 § 5: Spørgsmaal om Opflytning afgøres af Skoleraadet.
- § 27. Afbrydelser i Undervisningen. Skr. 6. Septb. 1895 om Oktoberferiens Forlængelse. Circ. 9. Dec. 1901 ang. Omlægning af Jule-

ferien. Kgl. Resolution 11. Dec. 1896 om Ferierne ved Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt.

V. Eksaminer med Retsvirkning.

- § 29. Tiden for Prøvernes Afholdelse. Skr. 8. Juli 1898 om mundtlig Del af Afgangseksamen for studerende efter Sommerferien for syg Dimittend.
- § 30. Adgang til Prøverne og Indmeldelse. Skr. 26. Marts 1892 om Tiden, inden hvilken Privatister skulle have paabegyndt Undervisningen hos vedkommende Dimissor for at kunne indmeldes til Prøven i 4de Klasses Fag eller til Afgangseksamen for studerende. Bekdtg. 13. Okt. 1899 om nogle Regler for Indmeldelse af Disciple og privat Dimission til Afgangseksamen for studerende.
- § 31. Eksaminernes Ordning, Kontrol og Censur. Skr. 25. Juli 1893 om forandret Indretning af Opgavekommissionen. Circ. 6. Juni at Opgaven i Dansk Stil ved 4de Klasses Hovedeksamen fremtidig gives af Ministeriet. Circ. 13. Febr. 1894 om Opbevaring af Besvarelser af Eksamensopgaver. Skr. 19. Maj 1891 om Hjælp til Nedskrivning af Eksamensopgaver. Skr. 12. Juni 1896 om særlig Opgave i dansk Stil for svagelig Dimittend. Circ. 25. Septb. 1899 at Navnene paa Indberetninger om Afgangseksamen skulle være i Overensstemmelse med Daabsattesterne. Circ. 10. Juni 1901, at Indberetninger om Afgangseksamen skulle indsendes umiddelbart efter Eksamens Tilendebringelse, samt at Dimittender, der ikke opnaa Rettigheder som Studenter, skulle opføres paa særlig Liste.
- § 32. 4de Klasses Hovedeksamen. Bekdtg. 31. Aug. 1895 om Karaktergivningen m. m. ved Afgangseksamen for studerende og ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen. Skr. 19. Marts 1897 om de Rettigheder, Privatister opnaa ved 4de Klasses Hovedeksamen. Skr. 20. Juli 1897 om særlig Omprøve i dansk Stil. Skr. 19. Aug. 1897, at Omprøve i dansk Stil kan aflægges for Eksamenskommissionen for Privatister.
- § 33. Afgangseksamen. Skr. 6. Maj 1896 om Overgang fra matematisk-naturvidenskabelig Retning til sproglig-historisk Retning. Skr. 20. Juli 1897 om Overgang fra sproglig-historisk Retning til matematisk-naturvidenskabelig Retning. Skr. 17. Juni 1896 om Tilladelse for Realister til at underkaste sig Afgangseksamen i matematisk-naturvidenskabelig Retning for derved at erhverve Adgang til polyteknisk Lærestanstalt, men uden at kunne opnaa akademisk Borgerret. Bekdtg. 30. Okt. 1901 om Tillægseksamen i Matematik og Naturlære for dem, der have bestaaet Afgangseksamen for studerende i sproglig-historisk Retning.
- § 34. Privatisternes præliminære Prøve og Afgangseksamen. Skr. 2. Jan. 1896, at Tillægsprøven til Skolelærereksamen ikke kan deles. Skr. 28. Nov. 1896 om Betingelserne for Suplering af almindelig Forberedelseksamen og Skolelærereksamen til at gælde lige med 4de Klasses Hovedeksamen. Skr. 5. Aug. 1898 om, at Tillægsprøven i Latin og Græsk er udelelig. Bekdtg. 19. Dec. 1900 om Fordringerne for Privatister ved 4de Klasses Hovedeksamen og Afgangseksamen

- for studerende. Bekdtg. 19. Aug. 1898 ang. nærmere Bestemmelse af Reglerne for privat Dimission til de lærde Skolers Eksaminer og til alm. Forberedelseksamen ved Eksamenskommissionen for Privatister.
- § 35. Karaktererne. Bekdtg. 31. Aug. 1895 om Karaktergivningen m. v. ved Afgangseksamen for studerende og ved de lærde Skolers 4de Klasses Hovedeksamen. Circ. 16. Januar 1896 vedrørende Reglerne i Bekdtg. 31. August 1895.

VI. Den indre Skoleorden.

- § 38. Circ. 10. Jan. og 1ste Marts 1899 ang. Skoledisciplines Konfirmation.
- § 40. Sorø Akademis Opdragelsesanstalt. Lov 12. April 1892 § 6. Reglement 4. Okt. 1900.

VII. Skolebetalingen.

- § 43. Den egentlige Skolebetaling. Plan 19. Maj 1891 for den med Frederiksborg lærde Skole forbundne Elementarskole § 7. Bekdtg. 30. Juli 1892 ang. Skolekontingentet i Rønne lærde Skoles 2. øverste Klasser. Skr. 7. Septb. 1892 om Skolebetalingen for 2 Disciple, der ere optagne som Hospitanter i en lærd Skoles 4de Klasse.
- § 44. Elevkontingent ved Sorø Akademis Opdragelsesanstalt. Skr. 1. Nov. 1901 om Regler for Udmeldelse af Elever i Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt.
- § 45. Betalingen for Skoletestemonier. Skr. 7. Sept. 1891 ang. Forstaaelsen af Ordet „Embedsforflyttelse“ i Circ. af 1. Marts 1890 om Skoletestimonier. Skr. 21. Marts 1892 ang. Udlevering af Skoletestimonier uden Betaling. Skr. 20. April 1893 ang. Udstedelse af gebyrfri Skolevidnesbyrd for Elever i Frederiksborg lærde Skoles Realklasser.
- § 46. Eksamensgebyrer. Circ. 12. Juni 1893 om Gebyr for Tillægsprøve i Latin eller i Latin og Græsk. Skr. 2. Okt. 1893 om Gebyr for den farmaceutiske Prøve i Latin. Bekdtg. 29. Juni 1898 om Eksamensgebyrer af Privatister, der indstille sig til 4de Kl.s Hovedeksamen. Bekdtg. 30. Okt. 1901 om Tillægseksamen i Matematik og Naturlære for dem, der have bestaaet Afgangseksamen for studerende i sproglig-historisk Retning.

VIII. Skoleunderstøttelser.

- § 47. De forskellige Skoleunderstøttelser. Skr. 30. Juli 1900 om særlig Bankkonto for Stipendiefond.
- § 49. Fri Undervisning og nedsat Skolebetaling. Skr. 14. Aug. 1896, at kvindelige Elever ikke have Adgang til Fripladser og Stipendier, jfr. Skr. 29. Septb. 1900, at de ikke heller kunne medregnes i Discipeltallet, for saa vidt angaar Udregningen af det Skolen tilkommende Antal af Fripladser. Circ. 5. Juli 1901 om at § 9 i Lov af 14. April 1852 om Nedlæggelsen af de lærde Skoler i Slagelse og Rønne maa betragtes som ophævet ved Lov 12. April 1892.
- § 50. Pengestipendier. Skr. 12. Maj 1894 om Reglerne for Stipendieuddelingen ved Rønne lærde Skole. Circ. 16. Juni 1892 om Indsendelse af Oplagspenge til Universitetskvæsturen, jfr. Circ. 23. April

1897 om Udbetalingen af Oplagspenge samt Circ. 9. Septb. 1901 ang. Oplagspenges Forbliven ved Skolerne.

IX. Økonomiske Forhold.

- § 57. Bygninger, Inventarium og videnskabelige Samlinger. Skr. 30. Maj 1891 om Vedligeholdelse af Rekvisitter til Cricketspillet under Skolernes Inventariekonto. Skr. 30. Septb. 1892 om Udlaan fra Rønne lærde Skoles Bibliotek. Skr. 24. August 1891 om Adgang til Roskilde Katedralskoles Samlinger. Circ. 22. Maj 1892 ang. Omfanget af Skolernes Samlinger og Apparater til Brug ved Undervisningen i Fysik. Skr. 16. Nov. 1899 om Afholdelse af Præmien til Assurance af en lærd Skoles Bibliotek og Samlinger.
- § 59. Budget og Regnskabsvæsen. 19. Maj 1891. Plan for den med Frederiksborg lærde Skole forbundne Elementarskole § 10. Skr. 23. April 1892 om Rønne højere Realskoles Omdannelse til en lærd Skole og om Budgettet for Skolens to nederste Klasser. Skr. 30. Nov. 1892 om Indsendelse af de lærde Skolers Hovedbøger til Universitetskvæsturen.

De private lærde Skoler.

- § 63. Afholdelsen af Eksaminer med Retsvirkning. Bekendtgør. 13. Okt. 1899 om nogle Regler for Indmeldelse af Disciple og privat Dimission til Afgangseksamen for studerende.

Andet Afsnit: Realskolevæsenet.

I. Realskolevæsenets offentlige Stilling.

- § 66. Statsskolernes Realklasser og Realskolen i Rønne. Skr. 23. April 1892 om Rønne højere Realskoles Omdannelse til en lærd Skole. 19. Maj 1891 Plan for den med Frederiksborg lærde Skole forbundne Elementarskole.
- § 69. Realskolernes Eksamensret. Bekendtgør. 12. Marts 1895 ang. Gennemførelsen af kgl. Anordn. s. M. om almindelig Forberedelseseksamen. Min. Skr. 11. Nov. 1895 om Anerkendelse af Afgangseksamen fra de Brockske Handelsskolers 4de Realklasse som ligestillet med den almindelige Forberedelseseksamen, forsaavidt Undervisningen ordnes og Afgangsprøven afholdes i Overensstemmelse med en nærmere angiven Plan. Bekendtgør. 19. Oktober 1892 ang. Tidsfristen for Indgivelse af Ansøgninger om fornyet Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelseseksamen. Skr. 26. Maj 1891 om Antallet af Elever i de kommunale Realskolers 4 øverste Klasser. Skr. 6. Nov. 1891 ang. Optagelse af kvindelige Elever i alle Klasser i Vordingborg Realskole. Skr. 27. Juli 1897, at en Realskole ikke maa optage eller have Elever, der forberedes til nogen anden Eksamen end alm. Forberedelseseksamen.

II. Realundervisningen.

- § 72. Undervisningen i Eksamensfagene. Kgl. Anordning 1. Marts 1895 ang. den alm. Forberedelseseksamen.

Modersmaalet.

Bekendtgør. 27. Febr. 1892 ang. Retskrivningen. Bekendtgør. s. D. om nærmere Regler for Retskrivningen. Bekendtg. 15. Dec. 1900 om Brugen af Verbernes Flertalsformer. Skr. 30. Jan. 1892 ang. Læsning af Holbergs Komedier i Pigeskoler.

Fransk.

Circ. 15. Okt. 1900 og Circ. 19. Aug. 1901 om Undervisningen i fransk Grammatik.

Geografi.

Circ. 20. Maj 1896 ang. Apparater, der maa anses nødvendige til Støtte for Undervisningen i Geografi (med Fortegnelse).

Naturhistorie.

Circ. 25. Juli 1893 om Undervisningen i Botanik til 4de Klasses Hovedeksamen og alm. Forberedelseseksamen.

Matematik.

Circ. 5. Marts 1894 ang. skriftligt Hjemmearbejde i Matematik og Regning. Skr. 25. Aug. 1898 ang. Fritag. for kvindelige Elever for Undervisn. i Matematik i 1ste og 2den Realklasse.

- § 73. Undervisningen i de øvrige Fag. Plan 26. Jan. 1900 for Sangundervisningen i Realskolerne. Circ. 20. April og 29. April 1899 af en ny Haandbog i Gymnastik. Circ. 10. Juni 1901 om Autorisation af „Dagbog for Undervisningen i Legemsøvelser“. Circ. 24. Okt. 1893 ang. Fritagelse for Gymnastikundervisningen i Pigeskoler. Circ. 31. Aug. 1896 om Indførelse af ordnede Lege for skolesøgende Børn.

III. Almindelig Forberedelseseksamen.

- § 74. Eksamenstiden og Reglerne for Adgang til Eksamen. Kgl. Anordning 1. Marts 1895 ang. den almindelige Forberedelseseksamen. Bekendtg. 12. Marts 1895 om nærmere Bestemmelser vedrørende Afholdelsen af almindelig Forberedelseseksamen. Skr. 19. Febr. 1896 ang. Disciples Overgang i de med Realklasser forsynede lærde Skoler fra en studerende Klasse til en Realklasse. Skr. 28. Septb. 1896 om, at naar kvindelige Elever af Hensyn til Alderen holdes tilbage i en Mellemklasse, vil Fritagelse for Deltagelse i Undervisningen i de første 8 Maaneder af det 2det Aar, de tilbringe i Klassen, ikke berøve dem Adgang til at indstilles til almindelig Forberedelseseksamen ved selve Skolen. Skr. 25. Nov. 1896 om Omprøve i dansk Stil. Skr. 14. Nov. 1898 om Dispensation fra Reglen om 3 Aars Skolegang for at kunne indstilles som Skolens Discipel til alm. Forberedelseseksamen jfr. Skr. 3. Juli 1899. Skr. 26. Septb. 1899 om, at Andragender om Aldersdispensation med Hensyn til almindelig Forberedelseseksamen skulle bilægges med Daabs- eller Fødselsattest.
- § 75. Eksamens Afholdelse ved Skolerne. Kgl. Anordning 1. Marts 1895. Skr. 16. Juli 1896 om Pointsantal for at bestaa almindelig Forberedelseseksamen med to Sprog.

- § 76. Eksamen for Privatister. Kgl. Anordning 1. Marts 1895. Bekendtgørelse 19. Aug. 1898 ang. nærmere Bestemmelse af Reglerne for privat Dimission til almindelig Forberedelseseksamen ved Eksamenskommissionen for Privatister, jfr. Skr. 22. Dec. 1898. Skr. 8. Nov. 1898 om Gebyrer ved Omprøve i dansk Stil.
- § 77. Eksamens Retsvirkning. Kgl. Anordn. 1. Marts 1895. Bekendtgør. 12. s. M. Skr. 11. Nov. 1895 ang. de Brockske Handelsskolers Afgangseksamen fra Skolens 4de Realklasse. Skr. 6. Juni 1899 om Supplering af alm. Forberedelseseksamen, bestaaet med 2 Sprog, med et tredje Sprog.

IV. Andre Realeksaminer.

- § 79. Den farmaceutiske Prøve i Latin. Skr. 12. Juli 1898 ang. Tillægsprøve for Farmaceuter i Latin for dem, der har bestaaet alm. Forberedelseseksamen med to Sprog.
-

RETTELSER

- S. 91. L. 10 f. o. 1. Marts 1892, læs 1. Marts 1895.
 - S. 93. f. o. 1899, læs 1900.
 - S. 94. f. o. 1899, læs 1900.
 - S. 95. f. o. 1899, læs 1900.
-